הארץ

75 אג' יום א' ג' באלול תשמ"ו, 7 בספטמבר 1986 VOL. 68/20476 SEPTEMBER 7 1986

חדש! פיקנטי
פסטרמה דאייט
* טרי * נקי * דל קלוריות
בית פיקנטי — רח' השומר 104 בניברק

24 נרצחו ו־3 נפצעו בהתקפת ירי ורימונים בבית הכנסת באיסטנבול

התוקפים שפכו דלק על הגופות ושרפו אותם ★ שלושה ארגוני טרור ערביים קיבלו את האחריות ★ אש"ף גינה את הרצח ★ שניים מהתוקפים הרגו עצמם

מימין לשמאל: שניים מיהודי איסטנבול עם היוודע דבר האסון; הגופות השרופות של קורבנות ההתקפה על בית־הכנסת מוצאות מן המקום באריזות קבורה ומועברות לבית־חולים קרוב לשם זיהוי. (תצלום איפי)

מאת סופרי "הארץ" וסוכנויות הידיעות

24 אנשים נהרגו אתמול ושלושה נפצעו, כאשר טרוריסטים תקפו בית כנסת באיסטנבול ברימוני יד ובנשק אוטומטי בשעת התפילה. משטרת טורקיה מסרה, כי בין ההרוגים שניים מהטרוריסטים, שאותם תיארה המשטרה כערבים. יהודה מילוא, הממונה על הקונסוליה הישראלית באיסטנבול, אמר אמש, כי ישראלים לא נפגעו. לדבריו, שלום לכל הישראלים באנקרה ובאיסטנבול.

(סוף בעמוד 5 טור 5)

אלמוני הטיל פצצה סמוך לרכב הנספח הצבאי של ישראל בצ'ילה

(ע"נ). פצצה התפוצצה ביום ה' בערב בקירבת מכוניתו של הנספח הצבאי בשגרירות ישראל בסנטיאגו, קולונל שלמה אגוזי, ברובע מגורים של בירת צ'ילה.

המשטרה הודיעה כי איש לא נפגע.

סוכנות הידיעות הממשלתית ציינה כי הפצצה הוטלה לעבר המכונית של הדיפלומט על ידי אלמוני, שנמלט מן המקום.

אהרון מאיר: אפרוש מכל תפקידי בבנק המזרחי עד סוף אוקטובר

מאת אריה לביא

אהרון מאיר, מי שכיהן כמנכ"ל בנק המזרחי וממשיך לטפל את הפעילות הבינלאומית של הבנק גם לאחר שפרש מתפקיד המנכ"ל, מתכוון לפרוש עד סוף אוקטובר מכל תפקידיו בקבוצת בנק המזרחי.

מאיר מכהן כיום בשורה של תפקידים בבנק המזרחי, ובכלל זה כחבר מועצת המנהלים של הבנק, חבר בוועדה העליונה למתן אשראים וכן הוא עומד בראש הפעילות הבינלאומית של בנק המזרחי. לסופר "הארץ" נודע שמאיר לא יעמיד את מועמדותו לחבר מועצת המנהלים של הבנק באסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק, שאמורה להתכנס החודש. במקביל לכך יפרוש מתפקידיו האחרים בבנק.

בשיחה עם סופר "הארץ" אישר מאיר את תוכניותיו לפרוש מתפקידיו בבנק המזרחי. לדבריו, הוא החליט על כך בלא קשר עם דו"ח ועדת בייסקי והוא נוקט צעד זה, מאחר שאין אפשרות למלא את תפקידיו הנוכחים בלא תיאום מלא עם מנכ"ל הבנק. בשלב זה לא ברור, אם המנכ"ל החדש של הבנק, משה מן, יטול על עצמו את תפקידיו של מאיר או שימנה אדם אחר לתפקיד.

יצויין שהמו"מ הנעשה בין בעלי המניות הזרים של החברה הבינלאומית של הבנק לבנק המזרחי בדבר מכירת המניות של בנק המזרחי בחברה זו לא התקדם לאחרונה ולא ברור אם התכנית, לפיה ירכשו המשקיעים הזרים את חלקו של בנק המזרחי בחברה זו תבוא אל הפועל.

יצויין שארנסט יפת ממשיך לכהן בראש החברות הבנקאיות של בנק לאומי בחו"ל, בניגוד לדו"ח בייסקי. רפאל רקנטי נבחר לאחרונה מחדש כיו"ר חברת אידיבי, שהיא בעלת השליטה בבנק דיסקונט, גם זאת בניגוד להמלצות דו"ח בייסקי.

ערכה את העמוד: עדה ארשמיט

סמל יואב סקל נהרג בפשיטת צה"ל מעבר לרצועת הביטחון

כוח מיוחדה מובחרת פשט על בסיסי התארגנות של ארגוני טרור בכפר זיפקין ★ רבין: המטרה ליצור עומק באזורים מהם נורו לאחרונה קטיושות

מאת דן סגיר, סופר "הארץ"

החייל שנהרג בעת פעולת צה"ל בדרום לבנון הוא סמל יואב סקל, בנו של האלוף שמואל סקל הממלא תפקיד מושל מפקד השטח של צה"ל. הלוויה תצא היום בצהריים מביתו שברחובות אל בית העלמין הצבאי של העיר.

אור ליום שישי פשט כוח צה"ל מיוחדה מובחרת על בסיסי התארגנות של ארגוני טרור בכפר זיפקין שבגזרה המערבית בדרום לבנון, מעבר לרצועת הביטחון. לדברי דובר צה"ל, שנורו מאזור זה מספר פעמים טילי קטיושה לעבר ישראל, הכוח פוצץ מבנה ששימש כבסיס התארגנות ויציאה לפעולות. במהלך הפעולה נפתחה אש לעבר הכוח מאחד המבנים בכפר ומאש זו נהרג סמל יואב סקל. עם תום הפעולה נעצרו ארבעה אנשים והם הובאו לשטח צה"ל לחקירה.

שר הביטחון, יצחק רבין, שקיבל את פני חיילי צה"ל שחזרו מהפעולה, אמר לכתבים ש"המטרה היתה לערער את תחושת הביטחון שיש למחבלים מצפון לאיזור הביטחון שלנו וליצור עומק באיזורים שלאחרונה נורו משם טילי קטיושה לעבר צפון הארץ". הפעולה, אמר, נועדה להבהיר לארגונים השונים בביצוע פיגועים. השר ציין שרצועת הביטחון היא אמנם תשובה טובה לבעיות בגבול עם לבנון, אך לא מספקת, ומכאן הצורך בפעולות מסוג זה.

כוח צה"ל פיזר כרוזי אזהרה, הפונה לתושבי הכפר זיפקין, המזהירים מהמשך שיתוף פעולה עם כל פעילות נגד ישראל.

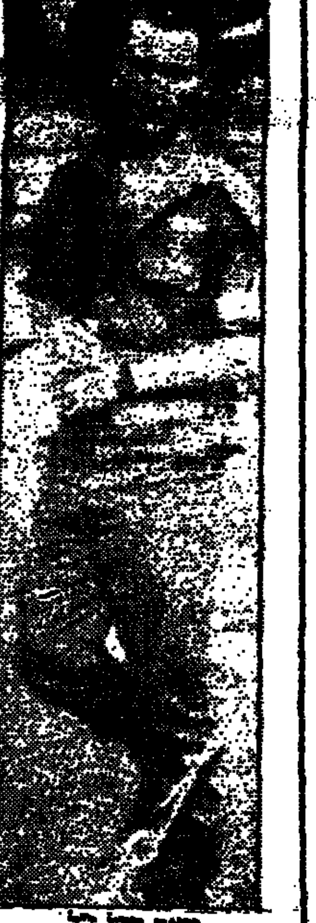

יואב סקל ז"ל

הערכה בי־ם: ארגון פלשתיני עומד מאחורי הרצח בטורקיה

פרס דוחה כל קשר בין הפיגועים לבין המהלכים המדיניים באזור

מאת עקיבא אלדר

שלטונות ישראל מקבלים מידע שוטף על החקירה המתנהלת בטורקיה ונודע כי אין מוציאים מכלל אפשרות שארגון קיצוני פלשתיני עומד מאחורי המעשה ולא ארגון הג'יהאד האיסלאמי הקשור לאיראן. מקורות מדיניים בירושלים הביעו אתמול את ההשערה כי הפעולה נעשתה כאזהרה לשלטונות טורקיה לבל יקרבו את דרג היחסים עם ישראל.

באחרונה התנהלו מגעים בין שתי המדינות במגמה לשגר לישראל דיפלומט טורקי בדרג בכיר יותר מזה המייצג אותה בארץ היום.

מספר שרים יבקשו להתבטא היום בנושא הרצח באיסטנבול בישיבת הממשלה השבועית הבוקר. השר אריאל שרון הודיע על כוונתו "לשוב ולתבוע את סילוק מפקדות המחבלים ממשרדיהם מירדן ומצרים, כתנאי למשא ומתן מדיני עם מדינות אלה".

אלה. חוגים בליכוד אף טענו כי הרצח באיסטנבול וההתקפה והרצח נוסעי מטוס פאן־אמריקן בקראצ'י היו תגובה של ארגונים פלשתיניים נגד נסיונות ההתקרבות בין ישראל ומצרים ערב הפסגה באלכסנדריה. ראש הממשלה, שמעון פרס, גינה אמש בחריפות את הרצח וקרא "למצות את הדין עם המחבלים". הוא דחה כל אפשרות של "קשר בין הפיגועים והצעדים לבין המהלכים המדיניים באיזור".

מחלוקת חריפה בלשכת רוה"מ סביב שיחות המנכ"ל עם מובארק

חשד שטמיר הסכים להגדרה עצמית לפלשתינאים בקונפדרציה עם ירדן

בעקבות זאת התעוררו קשיים בהכנות לפסגה פרס־מובארק ★ הנשיא המצרי כבר דיווח לחוסיין כי הנוסחה תהיה כלולה בסדר היום של ועידה מכינה ★ בסיוני נתבקש להודיע לנשיא המצרי: ישראל מתנגדת לכל נוסחה הכוללת הגדרה עצמית

מאת עקיבא אלדר, סופר המדיני של "הארץ"

בלשכת ראש הממשלה פרצה בשבוע שעבר מחלוקת חריפה סביב החשד שהמנכ"ל אברהם טמיר הרחיק לכת בנוסחאות שהעביר לנשיא מצרים, חוסני מובארק, לפתרון הבעיה הפלשתינית. בדיון שהתקיים בפורום "שרינו" ביקש שר הביטחון, יצחק רבין, לדעת אם אמנם התחייב טמיר בפגישותיו עם מובארק לפני שבועיים באלכסנדריה, בשמו של רה"מ שמעון פרס, להכניס על סדר היום של ועידה מכינה את הנוסחה הגדרה עצמית לפלשתינאים במסגרת של קונפדרציה בין ירדן והשטחים.

העניין הובא לידיעתו של פרס זמן קצר לאחר שובו של טמיר ממצרים. הוא נועד ביחד עם מיופה הכח המצרי, מוחמד בסיוני, שהשתתף אף הוא באותה פגישה באלכסנדריה. בסיוני התבקש להודיע למובארק, כי "ישראל מוסיפה להתנגד לכל נוסחה הכוללת הגדרה עצמית" והוא יצא לקהיר עם מסר בנוסח זה לנשיא.

בעקבות זאת התעוררו קשיים בהכנות לקראת פסגת פרס־מובארק.

שכן הנשיא המצרי כבר הודיע לנשיא חוסיין, כי נוסחה זו תהיה כלולה בסדר היום של ועידה מכינה. בשדר נוסף, שהעביר פרס למובארק באמצעות בסיוני הובהר בתקיפות, כי רה"מ שולל את התנייה של קיום הפסגה בהבנות כלשהן, כיוון שהוא רואה בה מטרה חיונית לקידום השלום במזרח התיכון ולא הישג לישראל בלבד.

בתגובה על כך הודיע בסיוני, בשם הנשיא מובארק, כי הפגישה תתקיים במועדה, אם עד אז יושלם שטר הבוררות על טאבה. בשדרים שהוחלפו בין פרס למובארק עד האחרון, כי משלחת ישראל לשיחות טאבה והוליכה את אנשיה שלל

(סוף בעמוד 2 טור 6)

מתנחלים חדרו לבית כנסת בעזה ופונו על ידי צה"ל

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

כוחות צה"ל פינו אמש עשרות מתנחלים, תושבי חבל עזה, אשר הצליחו להגיע אתמול בלילה בשעה 10.30 לבית הכנסת העתיק בעזה, להתפלל ואף לתקוע בשופר. לסופר "הארץ" נודע כי למרות שהוצבה שמירה של חייל צה"ל במקום, הצליחו המתנחלים, ובראשם אבי פרחן מהיישוב אלי סיני, לחדור לבית הכנסת ולהתפלל.

עוד נודע כי מיד עם היוודע הדבר נתקבלה הוראה מלשכת שר הביטחון ולשכת אלוף פיקוד הדרום לפנות את המתפללים מבית הכנסת. כוחות צה"ל הגיעו לבית הכנסת ולאחר ויכוח קל פינו את המתנחלים והובילו אותם לנקודה הצבאית בעזה. מתנחל נמסר ל"הארץ" כי שמותיהם של המתנחלים נרשמו והם הוחזרו בליווי צבאי לישוביהם.

אבי פרחן מראשי המתנחלים אמר אמש ל"הארץ": "התפילה היא עצרת התעוררות ויש סמליות רבה בתפילה דווקא הערב, לאור הרצח האכזרי נגד היהודים בטורקיה. שום מרות לא ימנע מידי מתפללים יהודיים להתפלל בבתי כנסת בכל רחבי הארץ ובחוצה לה". סופר "הארץ" מציין כי נסיונות להתפלל נעשו גם בבית הכנסת בשכם ובחברון.

סגן ראש הממשלה ושר החוץ המצרי:

מצרים דוחה כל דיון באוטונומיה בשטחים

מאת סופר "הארץ" לעניינים ערביים

מצרים דוחה כל דיבור עם ישראל על תכנית האוטונומיה, המהווה את החלק השני של הסכמי קמפ דייוויד, משום שרעיון האוטונומיה עבר עליו הכלח. דברים אלה אמר אתמול סגן ראש הממשלה ושר החוץ המצרי, ד"ר עסמת עבד אל־מג'יד, בראיון ל"אל־אהראם" הקהירי. הוא גם הודיע כי עד כה לא נקבע מועד לפיסגת מובארק־פרס ולתוכנה ולא הושג הסכם לגבי שמות הבוררים הבינלאומיים הנוספת לשטר הבוררות על טאבה.

ראש מחלקת מלשונן במשרד החוץ המצרי, ד"ר מאהר אל־

(סוף בעמוד 2 טור 7)

נרצחו 18 נוסעי פאן־אמריקן ונפצעו כ־150

תדהמה בארה"ב מהטיפול בפקיסטן בחטיפת המטוס

מאת צבי בראל ושלמה שמיר, סופרי "הארץ" וסוכנויות הידיעות

חטיפת מטוס פאן־אמריקן בקראצ'י והדרך בה שוחרר גרמו לתגובות זועמות בממשל האמריקאי. על אף דברי השבח שהדהידו דוברי הבית הלבן ומחלקת המדינה, נותנים אלה האפשרות שהכוחות הפקיסטניים איחרו לפעול לאחר שכבה האור במטוס, ובמשך כמעט עשרה דקות ירו החוטפים.

הצביעה על נחישותם של שלטונות פקיסטן לסכל את החטיפה, נראה כי הדרך בה פעלו כוחות הביטחון הפקיסטניים גרמה זעזוע בוואשינגטון. והאמריקאים נרצחו 18 נוסעים. ונפצעו כמאה וחמישים, מתוכם המידע המגיעים הידיעות שהגיעו מן השטח, על אף הימצאותם של נציגים אמריקאים רשמיים בשדה התעופה בעת הפיגוע.

בתוך המטוס ושחררו רימוני יד — כל אלה עשויים להביא למערכת חלונות קשה באשר לדרך בה יש לפעול במקרים כאלה — נמסר מוואשינגטון.

לפי דיווחים שהגיעו אתמול ידוע כי כוחות הביטחון הפקיסטניים בדייקנות פתי עומד החשמל לכבות במטוס והיה בידם די זמן כדי

(סוף בעמוד 2 טור 3)

נעליים, תיקים וחפצים אישיים של הנוסעים נראים עוד אתמול על המסלול בקראצ'י. בריקע נראית מגלשת החירום של המטוס דרכה נמלטו הנוסעים ואנשי הצוות לאחר השתלטות אנשי הקומנדו על המטוס. (תצלום איפי)

לוח אירועים

קראצ'י (איפי). להלן לוח הזמנים של האירועים המרכזיים בפרשת חטיפת מטוס פאן־אמריקן, על פי השעון המקומי:

5 בבוקר — טיסה מבומביי לפרנקפורט נוחתת לחניית ביניים בקראצ'י. ההמראה מתוכננת לשעה 7

5.55 — ארבעה אנשים חמושים במסווה של אנשי ביטחון משתלטים על המטוס

8.30 — החוטפים יורים באחד הנוסעים ומשליכים אותו אל המסלול. האיש מת אחר כך בבית־החולים

10.30 — אנשי פאן־אמריקן מדריכים על תחילת משא ומתן עם החוטפים. מאוחר יותר נושאים ונותנים אתם פקידים פקיסטניים

2.30 אחה"צ — החוטפים מעמידים אולטימטום של מילוי דרישותיהם עד השעה 7 בערב. הם דורשים שטייסים יגיעו למקום במקום הצוות שנמלט עם ההשתלטות על המטוס. לדבריהם, הם רוצים לטוס לקפריסין.

7.00 המועד חולף ללא תקריות. הוא מוארך עד השעה 9.

9.00 — המועד השני חולף. הפקידים הפקיסטניים אומרים, כי צוות הטייסים נמצא בדרכו מפרנקפורט. החוטפים מאריכים את האולטימטום עד השעה 11.

9.45 — האורות במטוס כבים, כיוון שהדלק אזל. החוטפים נתקפו בהלה.

9.50 — נשמעות יריות מן המטוס. כמה נוסעים נמלטים דרך הדלתות, כאשר אנשי קומנדו ושוטרים פורצים לעבר המטוס.

10.20 — אנשי הקומנדו שולטים שליטה מלאה במטוס. כל הנוסעים הורדו. שנים מן החוטפים נהרגו.

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: דק ניאנגו, תושב אשדוד, עולה חדש ממודקיה.
על: הטבח בבית הכנסת "נוה שלום" באיסטנבול (עמ' 2)

*

פרס: האיזור צריך לעסוק בענייני שלום במקום מלחמה (עמ' 5)

*

שני נציגי הצעירים השומרונים בשכם ייפגשו בירדן עם השר לענייני הגדה (עמ' 3)

*

הסנה והפניקס יציעו גרירה במסגרת הפוליסה לביטוח רכב (עמ' 4)

*

המשטרה: תשלומי שוחד בחו"ל מעוגנים בנהלים בקונצרן "כור" (עמ' 4)

*

מעל 50% מהחולים שהיו צריכים להתאשפז בבי"ח סורוקה נידחו (עמ' 6)

*

מספטמבר שוב תשלומים דו־חודשיים של הטלפון (עמ' 6)

*

שרות הארץ

מזג האוויר

(ט). מעונן חלקית עד בהיר. ירושלים 17—28, הגולן 16—29, צפת 16—28, חיפה 23—29, טבריה 21—35, נצרת 19—30, עפולה 19—32, שומרון 19—29, תל אביב 22—30, לוד 21—30, יריחו 21—35, עזה 22—29, באר שבע 19—33, אילת 25—37.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.4848	−0.0066
נוסעים	1.7648	−0.0009
שחור	1.5100	+0.0100

שער הסל

יציג	1.4964	−0.0005

בגליון זה 12 עמודים

כבר פתחת עו"ש משופר?

הבנק הבינלאומי הראשון

مطابق للأصل

هكذا [illegible] الأصل

ראיתי שמעתי

איך מושכים תושבים לירוחם?

כוונתו של שר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, לפעול להעברת מינהלת חברת הפוספטים מאורון לירוחם, מעוררת פליאה בקרב חלק מחברי ועדת הכספים. חברי הוועדה, שנתבקשו לאשר הוצאה של שלושה מיליון דולר למטרה זו, אינם מבינים מה יכולים לתרום מאה ושמונים עובדים, שיגיעו מדי יום ביומו למשרדים משוכללים וממוזגים בעיירה, בבניית פאר, פרט לעובדה שינקרו את עיניהם של תושבי העיירה המנובלים. הסיכוי כי עובדי המינהלה יעתיקו את מקום מגוריהם לעיירה הוא אפסי, מאחר שהסטטיסטיקה מלמדת, כי תושב העיירה שהצליח להשתכר שכר הולם במפעלים באיזור, עוזב את העיירה ועובר לגור בבאר שבע או בערד.

הסיכוי היחיד למשוך תושבים חדשים לעיירה, הוא מתן פטור במס הכנסה עד לשכר של 3,000 שקל בחודש. לסיכום זה הממשלה עדיין אינה מוכנה ועל תמריץ אחר טרם הוחלט, כי בוועדת שרים לענייני עיירות פיתוח ממשיכים עדיין להתווכח על השאלה המלצות של איזה שר יאומצו.

עדנה ארידור

סילוויה האם ממשיכה לתרום

בעיצומה של שביתת האחיות הגדולה התפלאו חולים ביחידת הסוכרת של בית החולים תל-השומר לדעת, שהאישה החביבה הרוחצת אותם ומאכילה להם לחברה היא רעיית השגריר הגרמני, פרי לוריה האם. הגב' האם ממשיכה לתרום למחלקה הרחק מעיניהם של אמצעי התקשורת ועתה תרמה מכשיר לצילום קרקעית העיניים, ששוויו 20 אלף דולר. לדברי ד"ר פסח סגל, מנהל יחידת הסוכרת, רכשה הגב' האם את המכשיר מכספה הפרטי והביאה אותו "עד הבית".

כדי להודות לה על פעלה, יתקיים ביום שני טקס מסירה רשמי של המכשיר בנוכחות סגל המכון האורחים ובנוכחות מ"מ בית החולים, ד"ר בולסלב גולדמן וד"ר סגל, כמובן.

ע.ר.

הגנן היהודי בדמשק

האם מעלים האזרחים הסוריים בדעתם, שחלק משדרות העיר דמשק הגביה תוכננו וניטעו בידי יהודי ציוני מהארץ?

הגיליון החדש של "עתמול" מביא את סיפורו של האגרונום ברוך צ'יזיק, שפעל ברחובי הארץ. בשנת 1955 סיפר לסופר "הארץ" על מעשיו, אך ביקש לא לפרסמם. עתה כותב הד"ר ירחון על צ'יזיק, שגויס במלחמת העולם הראשונה לצבא הטורקי ונתמנה לגנן הראשי בעיר. הוא נטע בה שדרות וגנים נרחבים, שבחלקם מוסיפים ני עד היום הזה לבירה הסורית. הוא עשה הכל כדי להביא ארזים ומצפצפות מהרי הלבנון ולצורך זה סלל הצבא דרך להעברתם העירה. אך יותר משעשה למען דמשק, עשה צ'יזיק לארצו כמדריך חקלאי ומאקלם צמחים, כולל ארזים, באיזור ירושלים.

יהודה אריאל

היחזור פרקינסון לשרת את "גברת הברזל"?

"גברת הברזל" של בריטניה עתידה להחליט השבוע אם להחזיר לקבינט שלה את שר המסחר והתעשייה ויו"ר המפלגה לשעבר, ססיל פרקינסון. שטרח לאחר שעיבר את מזכירתו האישית, שרה קיז, הבטיח לשאתה ולבסוף זנח אותה ואת עוברה לאנחות. "השדולה למען חזרת פרקי' מאשימה את קיז בהוצאת דיבתו רעה וברצון למנוע את שיבתו לצמרת על ידי מסע נקמנות אישי. "הוא נענש מספיק", הם אמרו וקראו לתאצ'ר לשכוח את עוונו. "הוא אינו הפוליטיקאי הראשון ובוודאי אף לא האחרון שיסתבך עם אישה", אמר חבר פרלמנט ושכח כי במקרה זה היה מדובר באישה שהסתבכה עם גבר ואף שילמה אף מחיר יקר.

שאול צדקא
לונדון

השר בלי תיק יגאל הורוביץ והשר לשעבר יצחק מודעי היו בין האורחים הרבים שהקיפו את הגה למלאו בהצגת הגאלה החגיגית של התכנית היהודית שלה. כל ההכנסות מההצגה נתרמו על ידי הגה והמפיקה מרים עציוני, מנהלת תיאטרון יובל, לטובת המעון לנשים מוכות בהרצליה.

בעריכת עידית רוזנבלום

המשטרה בודקת נסיבות מינוי איש שב"כ בכיר לוועדת זורע

האיש האשם בשותפות לעדויות שקר לוועדה זו ★ על פי הידוע עתה, זכה לאחר מכן בלחצם של שמיר וארנס

מאת עקיבא אלדר
סופרו המדיני של "הארץ"

המשטרה בודקת את נסיבות מינויו של איש השב"כ הבכיר לוועדת זורע שחקרה את האירועים סביב הריגת המחבלים באוטובוס 300.

על פי הידוע עתה, טוען האיש, אשר זכה אח"כ בחנינה על שהיה שותף בכיר לקנוניה על עדויות שקר לפני ועדה זו, בלחצם של רה"מ דאז יצחק שמיר ושר הביטחון דאז משה ארנס.

"בלחץ זמיר"

השאלה התעוררה בעת חקירתו של ארנס בשבוע שעבר בידי הצוות החוקר את פרשת השב"כ. ארנס הסביר כי לא ידע דבר על הריגת המחבלים בידי אנשי השב"כ והוד' ליש למנות את ועדת זורע עקב לחצים שהפעיל היועץ המשפטי לממשלה לשעבר, פרופ' יצחק זמיר. נודע כי זמיר סיפר למקורביו כי מינויו של איש השב"כ בוועדה שחקרה חשדות לעבירות של אנשי השב"כ נעשה בניגוד לדעתו ועל אף מחאה חריפה שהשמיע באוזני שמיר וארנס. עובדה זו מעוררת, לדעת גורמים ממשלתיים בכירים, את החשד שהדרג המדיני ידע פרטים על חלקו של השב"כ בהריגת המחבלים והחליט להיענות לבקשתו של ראש השב"כ היוצא אברהם שלום למנות נציג מטעמו לוועדה על מנת לסייע לו להוליכה שולל.

"זורע לא בקיא"

השר ארנס הסביר לפני מספר שבועות לסופר "הארץ" כי החליט למנות לנציג השב"כ לוועדה בעצה אחת עם שמיר, וזאת על מנת שיתאפשר לה להבין את שיטות העבודה הנהוגות בשב"כ, שכן האלוף במיל' מאיר זורע אינו בקיא בכך והוא היה אמון יותר על חקירת אנשי הצבא שהיו קשורים לאירוע.

בחקירתו אמר ארנס כי בכל שיחותיו עם שמיר עד לפרסום הפרשה ברבים, לא הוזכר כי הריגת המחבלים או הקנוניה לביטול הראיות הובאה אי פעם לידיעתו. עיקר הפרטים שמסר עלו בקנה אחד עם עדותו של שמיר שנחקר אף הוא בידי המשטרה בשבוע שעבר.

פרס שמיר שריר וחריש ידונו ביחסים בין פרקליטות לשב"כ

בדיון ישתתפו ראש השב"כ הנכנס והיוצא

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

רה"מ שמעון פרס יקיים השבוע בלשכתו דיון מיוחד בענין היחסים המעורערים בין פרקליטות המדינה לבין השב"כ, בעקבות הזזתם מעבודה של שני היועצים המשפטיים של השב"כ, שנתנו בבדיון ראיות ובשיבוש הליכי משפט בפרשת "אוטובוס 300".

לדיון הוזמנו גם מ"מ ושר החוץ יצחק שמיר, שר המשפטים אברהם שריר, היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש וכן ראשי השב"כ הנכנס והיוצא.

לסופר "הארץ" נודע כי היועץ המשפטי לממשלה שוחח בנושא זה עם רה"מ והבהיר לו את עמדתו, כי משבר האמון שנוצר בין הפרקליטות לבין היועצים המשפטיים של השב"כ הוא בלא תקנה ולכן יש למצוא לכך פתרון מהיר.

עם זאת נודע כי בניגוד לפרסומים, חריש לא הפיץ שום הנחיה בכתב בענין שיתוף הפעולה בין השב"כ לבין הפרקליטות. חריש הדגיש באוזני פרס כי לדעתו אין הצדקה לכך שפרקליטות המדינה לא תקיים שיתוף פעולה עם פרקליטי המחוזות של השב"כ, משום שהם לא היו מעורבים בשיבוש הליכי המשפט ולא היתה להם שום נגיעה לפרשת האוטובוס.

גורמים בכירים בפרקליטות המדינה הדגישו אמש כי "שומה על פרס להביא לחיסול המשבר" ביחסים בין הפרקליטות לבין השב"כ משום שבמציאות הנוכחית נגרם נזק חמור לגורמים בתחומים חיוניים ביותר.

דיון בוועדה

ועדת החוקה של הכנסת תתכנס באמצע השבוע כדי לדון בהמשך תפקודם של ראשי השב"כ שנהנו מהחנינות הגורפות. הדיון יתקיים בעקבות פנייתו של ח"כ מרדכי וירשובסקי (שינוי) אל יו"ר ועדת החוקה ח"כ אלי קולס.

תדהמה בארה"ב

(סוף מעמוד 1)

להתארגן לפעולה, בלי לאפשר לחוטפים לירות במשך זמן רב כל כך ללא תגובה.

לדעת המקור, אשר הודה כי כמות המידע, שהגיעה למשל מפקיסטן היתה מועטה ובלתי בדוקה, פעלו שלטונות פקיסטן "באופן עצמאי מדי". הם לא ביקשו עצה ודחו סיוע אמריקאי מכל סוג". נראה כי עיקר הזעם מופנה על העיתוי ואולי גם על דרך הביצוע של הפעולה.

דובר הבית הלבן דוחה את האפשרות שלוב עמדה מאחורי הפעולה. "אנו מוכנים לפעול כמובן נגד לוב, אך אין בידינו הוכחה שלוב עמדה מאחורי פעולה זאת ולכן לפי שעה לא נפעל", אמר לארי ספיקס.

נציגים אמריקאים יגיעו בימים הקרובים לדלות עוד מידע על מהלך הפעולה ועל הדרך בה הגיעו החוטפים להרוג עם כלי נשקם אל המטוס דרך הטרמינל הנחשב לבטוח.

הימלטות הצוות על פי הנחיות החברה

ההימלטות של אנשי צוות המטוס האמריקאי בקראצ'י מיד כשהתברר המתרחש נעשתה בהתאם למדיניות חדשה, שאומצה על ידי חברת פאן אמריקן, כנראה גם על ידי חברות תעופה אחרות, שמטרתן לקרקע את המטוס ובכך לנטרל את החוטפים, נמסר אמש בניו-יורק. קברניט המטוס ושני טייסיו נמלטו מן המטוס דרך אשנב בתקרת תא הטייס ובאמצעות חבלים גלשו אל מחוץ למטוס מגובה של כ-3 קומות.

נמסר כי לא מכבר נערכה בדיקת אמצעי הביטחון בנמל התעופה של קראצ'י, שהעלתה שהשדה מאובטח היטב. רמת בטיחותו מפני חטיפות אפשריות הוגדרה כמעל לממוצע. אבל דובר מטעם חברת פאן-אמריקן הטיל על מינהל שדה התעופה בקראצ'י את האחריות להצלחת החוטפים להגיע למטוס. נודע כי לפני 10 ימים הזהיר מינהל התעופה הפדרלי את חברות התעופה האמריקאיות מאפשרות של נסיונות חטיפת מטוסים.

18 הרוגים בעקבות חטיפת מטוס "פאן אמריקן" בפאקיסטאן

בחטיפת מטוס "בואינג 747" של חברת התעופה האמריקאית "פאן אמריקן" בקראצ'י נרצחו 18 אנשים. אנשי קומנדו פקיסטאניים הסתערו על המטוס האמריקאי החטוף, שבו היו כ-400 בני ערובה, רק לאחר שהחוטפים פתחו באש ממקלעים לעבר נוסעי המטוס.

למעלה מ-100 אנשים נפצעו, וביניהם עשרות במצב אנוש.

מנהל רשות התעופה האזרחית של פקיסטאן, מרשל האוויריה מירזה, אמר בשבת, כי הכוחות הפקיסטאניים נכנסו לפעולה כמה דקות בלבד לאחר שהחוטפים פתחו בירי לעבר בני הערובה.

המטוס נחטף סמוך לשעה 6 בבוקר לפי השעון המקומי ביום ו'. החוטפים פתחו במו"מ עם אנשי חברת התעופה ואחר כך עם פקידים פקיסטאניים, שבמהלכו תבעו שיטיסו אותם לקפריסין.

סקיף של חברת התעופה טען, ששימש כמתורגמן במהלך המשא ומתן, הביע את דעתו ש-4 או 3 מבין החוטפים היו פלשתינאים. על כך הגיב מנהל רשות התעופה הפקיסטני, כי אין זו מסקנה סופית המקובלת על שלטונות פקיסטאן.

קשיים בזיהוי

יש קשיים בזיהוי ההרוגים והפצועים, כי איש מבני הערובה לא היה מצויד במסמכים, לאחר שהחוטפים אספו את כל הדרכונים של הנוסעים. פקידים אמרו כי אחד מהחוטפים ניסה להימלט על ידי הצטרפות לנוסעים הנמלטים, אך הוא נעצר ליד בניין של שדה התעופה, לאחר שהנוסעים הצביעו לעברו וצעקו "הוא טרוריסט".

נוסעים מסרו, כי החוטפים דיברו ביניהם ערבית והיו מצויידים בנשק רב.

פקידי שדה התעופה אמרו, כי כ-190 הודים, 45 אמריקאים, 15 בריטים, 15 איטלקים ו-12 מערב גרמנים נמנים עם הנוסעים.

המטרה: שחרור ערבים העצורים בקפריסין

ארבעת החוטפים טענו, כי הם מבקשים לשחרר ערבים הכלואים בקפריסין. במהלך המשא ומתן הם דרשו שהצוות יחזור למטוס ויטיס אותם לשם, על אף שבקפריסין נמסר, כי השלטונות לא ירשו למטוס לנחות במדינה. הם הודיעו לפקידים הפקיסטאניים, כי יתחילו להרוג בני ערובה, אם לא ייענו דרישותיהם עד למועד, שנקבע תחילה לשעה 7.00 לפי שעון מקומי ביום ו' ולאחר מכן הוארך עד לשעה 9.00.

האחיות השלימו ההכנות לנטוש כל בתי החולים

מאת מיכאל גרנות
סופר "הארץ"
לענייני בריאות

אחיות בתי החולים השלימו אתמול את ההכנות לנטישה מוחלטת של כל היחידות בכל בתי החולים בארץ.

בכל בית חולים הוקם מטה חירום המאוייש בשתי אחיות, ולדברי דובר הסתדרות האחיות נותר עתה רק "למסור את מועד ושעת הנטישה" כדי להביא לנטישה מוחלטת של בתי החולים.

ל"הארץ" נודע כי בישיבת הסתדרות האחיות אמש התגבשו הקולות הקוראים לנטוש את בתי החולים כבר הבוקר, ובכך לאלץ את הממשלה לדון בענין האחיות, אך דובר הסתדרות האחיות סירב להכחיש או לאשר מידע זה.

הסתדרות האחיות שיגרה מברק אל מזכיר הממשלה וביקשה ממנו למסור אותו לשרים בישיבת הממשלה היום. במברק קוראות האחיות לממשלה לפעול לאחר ששכרן ותנאי עבודתן של האחיות הגיעו "לשפל שלמטה ממנו אי אפשר להגיע". האחיות מטילות במברקן את האחריות לתוצאותיה של נטישה אפשרית על הממשלה וקובעות כי "אזרחי ישראל לא יבינו ולא יסלחו לממשלה" שתתיר את נטישת בתי החולים.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד זימן להיום ישיבה עם מזכירות הסתדרות האחיות ובה יוצגו בפני האחיות ההצעות שגובשו בין ההסתדרות למעסיקים. הצעות אלה, הכוללות מעבר לשיטת חישוב שעות עבודה ושכר השונות מהשיטה הקיימת וכן תוספת 1,500 תקנים לאחיות, רחוקות מהתביעות שהעלו האחיות. באופן לא רשמי אמרו אתמול בהסתדרות האחיות כי אם ההצעות שיביא הברפלד הן אלה שהתפרסמו בתקשורת תגיב הסתדרות האחיות בבתי החולים בשביתה לאלתר.

צבי זרחיה, סופר "הארץ" לענייני כלכלה מוסר: שר האוצר הסכים ביום ו' לבקשת ההסתדרות להקצות 1,500 תקנים נוספים לאחיות בתי החולים. שר האוצר אמר זאת למזכיר ההסתדרות ישראל קיסר בעת שנועדו בלשכת שר האוצר בירושלים. עם זאת, המחלוקת השוררת בין האוצר וההסתדרות מתמקדת בעיתוי שבו תתבצע תוספת התקנים לאחיות. כמו כן, אין עדיין הבנה בין הצדדים בנושא שכר האחיות והדרישה להנהיג 4 משמרות עבודה ליום במקום 3 הנהוגות כיום.

החלו החיפושים אחר הצוללת דקר

אלכסנדריה (ע"ד). מטוס של הצי האמריקאי חג אתמול הלוך ושוב מעל מימי מצרים מצפון לאלכסנדריה במסגרת החיפושים אחר הצוללת "דקר" שנעלמה לפני 18 שנים, כך מסרו מקורות בשדה התעופה כאן.

מדובר במטוס סיור מדגם אוריון פ-3, ובו צוות של 22 אנשים. המקורות ציינו כי מטוס זה ערך טיסה דומה בתחילת השבוע.

עודית בתאגת, סופרת "הארץ" בחיפה מוסרת: מפקד חיל הים אברהם בן-שושן יצא בהודעה בחיפה נגד פרסום מידע לא מוסמך על מה שאירע לצוללת דקר. הוא אמר כי אין לנו הוכחות שהצוללת מצוייה באיזור שבו עורך צה"ל חיפושים, על פי ההסכם עם מצריים. כל מה שאנו רוצים הוא להיות בטוחים שהצוללת אינה מצויה שם, אמר האלוף בן שושן.

פתח: הסכם ירדן — אש"ף אינו תקף

דמשק, (ע"צ וע"ד). ארגון פתח, החזית הדמוקרטית לשחרור פלשתין (מלב חוואתמה) והמפלגה הקומוניסטית הפלשתינית פירסמו הודעה משותפת, ובה נאמר כי "הנהגת פתח הכריזה כי הסכם רבת עמאן אינו מבוצע עוד... ואינו מחייב עוד את מדיניות אש"ף".

הודעה זו היא העמדה התקיפה ביותר שנקטה פתח עד היום בענין הסכם זה, שבוטל בפברואר אשתקד בידי המלך חוסיין, משום שערפאת סירב לקבל את החלטת מועצת הבטחון 242.

"ערפאת לא הכיר 242"

פארוק קדומי, ראש המחלקה המדינית של אש"ף, טען ביום ו' כי יאסר ערפאת "לא הכיר את החלטה 242 של מועצת הבטחון בנפרד משאר החלטות האו"ם". הוסיף כי "על כל פנים לא הוכר (מסמך זה) בנפרד".

חשד שטמיר

(סוף מעמוד 1)

בנושא סימון הגבול. פרס השיב כי חברי המשלחת המצרית הם שהסתירו את הנשיא והפנה אותם אליו. בעקבות זאת וכן בהקשר לפגישה של טמיר עם מובארק פרצה מריבה קולנית בין מנכ"ל משרד רה"מ ומיופה הכוח המצרי, ורק בסוף השבוע שעבר יושבו ההדורים ביניהם. השר עזר ויצמן הביע כל העת את אמונו המלא בטמיר והודיע להדהים, כי יסיק מסקנות אישיות אם ייפגע מעמדו של המנכ"ל. ויצמן עומד מאחורי גרסתו של טמיר, לפיה מעולם לא הציג את נוסחת ההגדרה העצמית בשמו של רה"מ ולמעשה הועלה הרעיון ע"י מובארק והוא עצמו אמר, כי אין מניעה שנוסחה זו תונח על סדר היום של הוועידה המכינה.

אי ההבנה שנתגלעה בשיחות ההכנה לקראת הפסגה הביאה לכך שהוחלט לוותר על גיבוש הודעה משותפת טרם כינוס הפיסגה, ובמקום זאת ינסו הנשיא מובארק ושר החוץ פרס לגבש עקרונות להודעה כזו ותיכנוהו יועבר לקבוצות עבודה, שיתכנסו במקביל לפגישה בארבע עיניים בין שני המנהיגים.

היום משלחת ישראלית לאלכסנדריה

על פי הזמנת מצריים עומדת לצאת היום לאלכסנדריה משלחת חלוץ להכנת הפסגה. בה מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אברהם טמיר, מנהל לשכת העיתונות הממשלתית, ישראל פלג, יועץ ראש הממשלה לתקשורת, אורי סביר, והמזכיר הצבאי, עוזיאל נבו. בירושלים רואים בהזמנה אות לכך שהפסגה אכן תתקיים במועדה.

השליח מרפי יצא אתמול לירדן בנסיון אחרון להחזיר את הפיסגה למהלך מדיני בשילוב עם ירדן, שכן המלך חוסיין נאלץ לצאת לטיפול רפואי באירופה. מרפי הפנה עתה את המאמצים להשלמת שטר הבוררות נוכח הקשיים שהתעוררו בשבוע האחרון. השליח האמריקאי הגיע ביום שישי לירושלים, לאחר סידרת פגישות בקהיר עם הנשיא מובארק ושר החוץ עבד' אל-מגיד. עימו הגיעו גם מנכ"ל משרד החוץ, דוד קמחי, היועץ המשפטי של המשרד, רובי סייבל. השלושה השתתפו בפגישה בלשכת רה"מ, שבמהלכה העלו מספר הצעות לפתרון המחלוקת בנושא סימון הגבול בטאבה. הם יצאו מייד בחזרה לקהיר במאמץ לשכנע את המצרים לקבל את אחת ההצעות. באותה פגישה הוחלט, כי אם לא תושג בשעות הקרובות התקדמות בנושא קביעת זהות הבוררים — בעיה שהוגדרה כקשה ביותר — ינסו המשלחות להיעזר בשיטה חלופית שנשמרה לרגע האחרון.

ר"מ תוניסיה המודח נמלט כנראה לחו"ל

תוניס (ע"ד וע"צ). ראש ממשלת תוניסיה לשעבר, מוחמד מזאלי, שפוטר מתפקידו באורח מפתיע לפני חודשים, הגיע כפי הנראה לחו"ל — לאיטליה. כך אמרה ביום ו' רעייתו.

מזאלי טילפן אליה והודיע לה כי הוא שוהה במלונו שבסיציליה, אמרה פתחיה מזאלי לכתב רויטרס.

נודע כי כמה מילדיו של ראש הממשלה לשעבר נעצרו בעת מסע נגד השחיתות שנפתח עם תום כהונתו. מזאלי אישר כי ניסה לצאת לשוויץ ב-19 באוגוסט, אך בשדה התעופה לא ניתן לו להמריא ונאמר לו שהוא זקוק לאישורו של הנשיא חביב בורגיבה לצאת.

מצרים דוחה

(סוף מעמוד 1)

פרנאני, הודיע כי מצרים בישלה מבחינתה את החלק השני של הסכמי קאמפ-דייויד וכי מצב המתיחות באיזור יימשך כל עוד לא תקום מדינה פלשתינית עצמאית על גבולה של מצרים, שתהווה ערובה לעצמאותה וריבונותה של מצרים. השליח האמריקאי, ריצ'רד מרפי, נועד אתמול עם הנשיא מובארק ועבד' אל-מגיד, בנסיון נוסף להתגבר על הקשיים בנושא טאבה.

(ראה מאמרו של עודד זראי בעמוד 9)

עוד אמר ד"ר עבד' אל-מג'יד כי מצרים מתנגדת לחלוקתה של הבעיה הפלשתינית וכי המפתח הכולל באמצעות ועידה בינלאומית חייב להביא לכינון "ישות פלשתינית" עצמאית במסגרת קונפדרציה עם ירדן. הוא ציין כי מצרים מנהלת עתה מגעים עם הגורמים הערביים והזרים הנוגעים בדבר לבחינת תכנית מצרית כוללת להפרת הקיפאון ולקידום מאמצי השלום באיזור.

השר המצרי ציין כי התכנית מושתתת על התחייבויותיה הערביות של מצרים ועל מימוש הזכויות הלגיטימיות של הפלשתינאים.

ראש ממשלת מצרים לשעבר, הגנראל כמאל חסן עלי, אמר אתמול כי ישראל שמרה לעצמה את טאבה כקלף מיקוח להשגת דברים שלא הצליחה להשיג באמצעות הסכם השלום. במסגרת זכרונותיו המתפרסמים בעתון "אל-אנבאא" אומר עלי, כי ארה"ב היתה הראשונה שהודיעה את מצרים מכוונותיה של ישראל בטאבה. לדבריו, היתה מצרים מוכנה לשלם לישראל 54 מיליון דולר כפיצוי על הפרוייקט התיירותי שהיה בשלבי בניה, אך ישראל דחתה את ההצעה. עוד טען כי ראש עיריית אילת בא אליו לקהיר בראש משלחת של ראשי עיריות והציע לו להחכיר את טאבה, אך הוא דחה את ההצעה.

שיחת היום / ירח טל

עם: ז'ק ניאגו (32), תושב אשדוד, עולה חדש מאיסטנבול
על: הטבח בבית הכנסת "נוה שלום" באיסטנבול

לו נעשה הפיגוע בחגים היה הקטל רב בהרבה

בית הכנסת "נוה שלום" מוכר לך?

בוודאי, אפילו התפללתי בו. זה בית כנסת גדול של 800 מקומות, אבל לא הכי מרכזי באיסטנבול. הוא נמצא באזור שהיה פעם מאוכלס ביהודים רבים, אך האזור הזה הפך ברבות הימים להיות מסחרי ויהודים רבים, בעיקר העשירים, עברו לגור באזורים אחרים, יוקרתיים יותר. אבל היהודים ממשיכים לקיים בבית כנסת זה חתונות, חגיגות בר מצווה, בריתות וכדומה. להתפלל באו מעט. אם הפיגוע היה נעשה בתקופת החגים, הקטל היה רב הרבה יותר.

ליהודים בטורקיה היתה סיבה לחשוש לגורלם?

צפיתי שאסון כזה יקרה עוד כשהייתי בטורקיה, השאלה היתה רק שאלה של זמן, וזה לא בגלל אנטישמיות השוררת בטורקיה. כללית, אי-אפשר לומר שיש אנטישמיות בטורקיה. אני כמעט לא נתקלתי בה, אף שזו מדינה מוסלמית. באוניברסיטה היו לי אפילו חברים טובים פלשתינאים. אבל צפיתי שהדבר יקרה לא מצד מקומיים, אלא מצד גורמים עויינים מחוץ לטורקיה. אלה זוכים לתמיכה של שגרירויות ערביות בטורקיה, בעיקר לוב, וגם השלטונות הטורקיים מגלים יחס סלחני כלשהו כשזה נוגע למחבלים. כך, למשל, לא זכור לי שעונש המוות, שמוטל די בקלות בטורקיה, הופעל בשנים האחרונות כלפי מחבלים. בדרך כלל ממתיקים את ענשם ברגע האחרון. השלטונות גם התירו ב-1978 לאש"ף לפתוח סניף באיסטנבול.

האם בתי הכנסת והמוסדות היהודים בטורקיה מאובטחים?

בדרך כלל לא. זכור לי שרק פעם אחת, כאשר היה הפיגוע בבית הכנסת ברחוב קופרניק בפריס, היו ידיעות שמתכוונים לפגוע גם בשני בתי כנסת באיסטנבול ואז המשטרה המקומית הציבה אבטחה על בתי הכנסת האלה, וקבוצה של צעירים יהודים, התארגנו לשמירה בלא נשק, אך לא היה לזה המשך לצערי.

בטורקיה קהילה יהודית המונה כ-22 אלף איש. **האם העובדה שאין במקום עליה מטורקיה נובעת מהעובדה שהשלטונות מקשים על יציאתם של יהודים או שטוב להם שם?**

נראה לי שאני בין העולים הבודדים האחרונים שעלו מטורקיה לישראל וזה היה ב-1981. הסיבה שיהודים אינם עוזבים את טורקיה ועולים לארץ זה מכיוון שהם מסתדרים שם טוב מאוד מבחינה כלכלית. 90 אחוז מאלה שנשארו הם יהודים עשירים, בהם עשירים מאוד, העושים עסקים מצויינים עם המוסלמים, וחבל להם להפסיד את סיר הבשר. יותר מכך, אני שמעתי גם על יהודים שעלו לארץ ותוך זמן קצר חזרו לטורקיה מסיבות כלכליות.

אתה חושב שהטבח של אתמול יביא לעליית יהודים מטורקיה?

אני חושב שזה עשוי לעורר את הקהילה ולהביא לעליית יהודים. נסיון העבר מוכיח כי כאשר היו ארועים כאלה נרשמה עליה מסויימת בעליית יהודים מטורקיה.

אמש בקונצרט / נתן מישורי

ניחוח צרפתי

מוצרטיאדה אמדאוס, סתיו 1986, תכנית מס' 2 בתיאטרון ירושלים. הפסנתרן והמנצח פיליפ אנטרמונט מבצע עם התזמורת הקאמרית הישראלית שלושה קונצרטים מאת מוצרט — מס' 5 ברה מאז'ור, ק. 175 (דצמבר 1773); מס' 6 בסי במול מאז'ור, ק. 238 (ינואר 1776); מס' 22 במי במול מאז'ור ק. 482 (דצמבר 1785)

לא, לבטח אין זה מוצרט היסטורי. הייחוד והצבעוניות שמאפיינים את גישת הפסנתרן והמנצח הצרפתי הם מוצרט שמתבסס על המסורת הצרפתית. זה גם לא המוצרט המקובל בישראל, שאפילו אינו היסטורי לחלוטין, מתבלבל בו נטיה קלאסיציסטית ואנטי-רומנטית. אולם אל הפסנתרן והמנצח פיליפ אנטרמונט לא נבוא בטענות שכאלה. הוא אינו סתם פסנתרן נפלא, שנגינתו קולחת בקשתות מלודיות וזמרתיות ביותר ובאיכויות צליל מעודנות הקוסמות במתיקותן. הוא מוסיקאי ופסנתרן וירטואוז, שמביע את הניחוח המעודן מאוד, המייצג את המסורת הצרפתית.

בקונצרטו מס' 5, למעשה הקונצרטו המקורי הראשון של הנער בן ה-17, הפרקים בכתב התמים בהתפתחותו הרגשית, היה בגישה צרפתית זו מעין נסיון לחשיפת דקויות הקיימות יותר בפרטיטורה מאשר למעשה. לא כך בקונצרטו מס' 6 של מוצרט בן ה-20. כאן הפסנתרן וגם התזמורת אכן תרמו תרומה מלאה להתעוררות והתפעלות מהמוסיקה המפתיעה במורכבותה ובעומקה המוסיקלי-רגשי. קו של עליה הובל מכאן לקונצרטו מס' 22 של מוצרט הבוגר, אל הנימה הצרפתית של פרק א', האלגנית מאוד של פרק ב' ואל עליזות הסיום, שגם נגנים אחרים, כמו יוהו, נתנו בו אותות חיוביים מאוד בביצוע.

עם זאת, הנסיון לגלות קווי מיתאר תקיפים יותר בטקסטורות התזמורתיות הנדרשות והקשות יותר של האופי התזמורתי השונה שבכל קונצרטו, משהו מושלם לחלוטין מבחינה טכנית, יושג לבטח בקונצרטים הבאים. כך אני מקווה. אך כאמור, היה זה מוצרט מעודן ביותר, בעל "ניחוח" צרפתי שבמתק מזגה לא בנו אל אוזנינו. אגב, על קונצרט פתיחת הפסטיבל, ראה "טכסים ומסכות".

המעלות של אל על

	מינימום	מקסימום		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	10	16	גשום	15	19
אתונה	21	26	מ"ח	18	28
בוקרשט	8	24	בהיר	—	—
בריסל	7	18	מעונן	8	22
וינה	9	21	מ"ח	11	19
ז'נבה	12	24	בהיר	6	21
לונדון	10	17	גשום	11	18
ליסבון	17	25	בהיר	17	30
מדריד	20	29	מ"ח	19	34
ניו-יורק	16	24	מ"ח	17	25
פאריס	10	20	מעונן	10	19
פרנקפורט	5	20	מ"ח	3	19
ציריך	14	24	מ"ח	—	—
קהיר	24	31	מ"ח	21	32
קופנהגן	12	14	גשם	11	15
רומא	16	25	מ"ח	16	28
שטוקהולם	9	14	מעונן	9	14

אל על EL AL

אמש במופע / רפי קינן

הציפור של יונתן גפן

"על הפנים" — יונתן גפן, עם רמי לוין ואלון אולארצ'יק. היכל התרבות בכפר סבא

בתל אביב אי אפשר להשיג כרטיסים לכן נסענו לראות אותו בכפר סבא, כמעט חמש דקות מנתניה, שם הכל מתרחש — בבר "על הפנים".

ברחבה שלפני היכל התרבות בכפר סבא רקד עדר של רוכשים בעשור השני לחייהם לצלילי דיסקו-ארובי בעוד יונתן גפן — שבמופעו אנו עוסקים — הוביל את הקהל שגדש את האולם רחב המימדים דרך נפתולי האישיים של בן 39 עם כמה תחנות דרך פוליטיות. הוא נחמד, אמרה עליו עלמת חן לידי ואכן הוא נחמד וזה עוזר מאוד למי שנמצא במרכז הבמה ערב שלם להעביר אותו בהצלחה.

יונתן גפן חש את הקהל ולכן גם מגיע אליו בקלות בקול ערב, עם הרגשים נבונים, בחוש קצב מצויין. הטקסטים שלו שנונים והוא יודע להביע את מה שרבים חשים או חושבים אך לא מעזים לומר. הוא עושה זאת תוך הליכה על הגבול — בלי לשעמם את אף אחד ובלי לגלוש לחוסר טעם בצד אחר. כך, הוא מספר על ריגשותיו של אב שבתו בת ה-14 יוצאת כבר עם בחורים, על רומן של בן 40 עם בת 23 ואפילו על בילוי עם עצמך כולל אוננות כשאתה שב בלילה הביתה או כפי שהוא אומר זאת: "טוב ציפור אחת ביד משתי ציפורות על העץ". הוא זוכה לליווי מוסיקאלי מצויין של רמי לוין שאף הלחין, ושל אלון אולארצ'יק שגם שר — כמה שירים חדשים וכמה להיטים ידועים. על אלה אפשר היה לוותר בערב זה.

גולת הכותרת של אומן המדבר עם הקהל ערב שלם היא להעביר בהצלחה ערב כזה לבד, בלי מלווים. ליונתן גפן הכישרון והכישורים לעשות זאת, עם הרבה עבודה וביקורת עצמית. בינתיים הוא מעניק לקהל ערב מהנה מאוד עם גיבוי מוסיקאלי.

שלוף את העט,

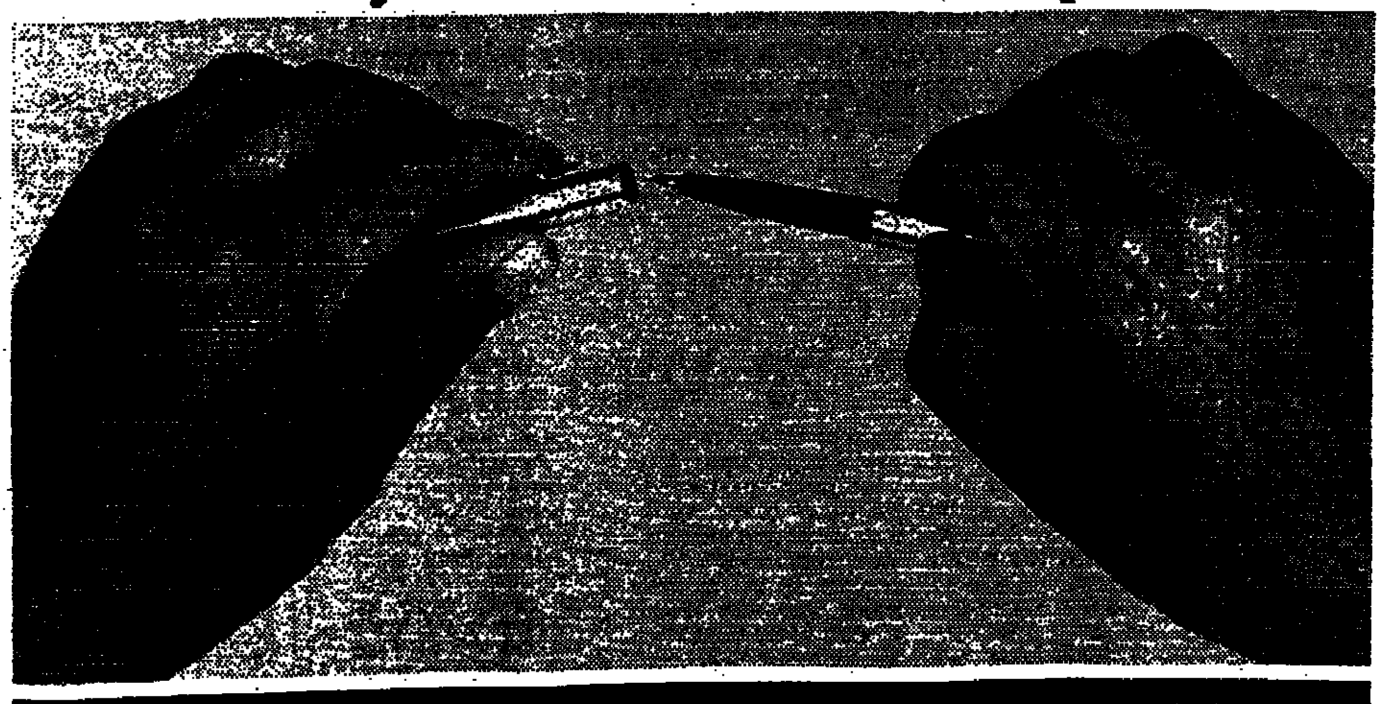

הגעת לבנק?

"אני בכניסת ארגון נשים נמצאת בדילמה ביחס לשביתת האחיות. למרות שאני צריכה לתמוך במאבק בנשים עובדות אני מתנגדת לנטישת בתי־החולים" — אמרה ביום ו' מאשה לובלסקי מזכ"ל נעמת בפגישה עם פרופ' ריטה זיסמוט, שרת הבריאות הנוער והמשפחה מגרמניה. פרופ' זיסמוט הגיעה בתגובה לארגון ההגנה המונית של נשים, בעיקר עקרות בית, כדי להביע סולידאריות במאבקן של האחיות. לדעתה על האחיות להמשיך ולעבוד ועל הנשים האחרות, הבכירות לכך, לנהל את המאבק עבורן. (כתבה: יהודית קנולה, צילום: ישראל סלובני)

פת: רנר עוד ימצא עצמו מחוץ לאיגוד — בגלל פירוק סיעת הליכוד בהסתדרות

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ"
לענייני מפלגות

נשיאות המפלגה הליבראלית מתחה ביום שישי ביקורת קשה כלפי יו"ר איגוד העובדים במפלגה הליבראלית, צבי רנר, על שהוביל לפירוק סיעת הליכוד בהסתדרות. נשיאות המפלגה הורתה לרנר להקפיא את כל מהלכי פירוק הסיעה, עד לכינוס הנהלת המפלגה הליבראלית בחודש הקרוב.

סופר "הארץ" מציין כי כל חברי נשיאות המפלגה הליבראלית, פרט לשר לשעבר יצחק מודעי התבטאו בחריפות רבה נגד מהלכו של רנר והדגישו כי צעדו עלול לפגוע בנסיונות המתורשים בימים אלו להביא לאיחוד מהיר של המפלגה הליבראלית ותנועת החרות והקמת תנועת הליכוד.

השר גדעון פת אמר אמש בשיחה ל"הארץ" כי צעדו של רנר הוא בניגוד לדעת רוב חברי המוסדות הקובעים במפלגה הליבראלית, ולא ספק בדיון שיתקיים בהנהלת המפלגה בימים הקרובים, תתקבל החלטה שתבטל את צעדו של יו"ר ארגון העובדים. השר פת לא שלל אפשרות כי אם רנר לא יקבל את מרות מוסדות המפלגה בעניין זה, הוא עלול למצוא עצמו אל מחוץ לאיגוד העובדים.

תביעה להרחיק את להט וכספי

נשיאות המפלגה הליבראלית החליטה גם לאשר את החלטת הנהלת המפלגה בתל אביב להרחיק מסיעת הליבראלים בעיריית תל אביב את ראש העירייה שלמה להט וסגנו יצחק כספי. להט וכספי פרשו מהמפלגה הליבראלית לפני כחצי שנה ועברו למפלגת המרכז החדשה. יחד עם זאת הודיעו השניים כי בפעילות המוניציפאלית שלהם הם נשארים בינתיים חברי הסיעה הליבראלית. אולם הנהלת הליבראלים בתל אביב התכנסה והחליטה להרחיק את השניים גם מהסיעה בעירייה. נודע כי בכוונת ראשי הליבראלים בתל אביב לדרוש עתה לעצמם את תפקיד סגן ראש העירייה הנמצא בידי יצחק כספי, תפקיד הדרוש להינתן לסיעה הליבראלית, על פי ההסכם הקואליציוני.

הליכוד והליבראלים רוצים לזרז האיחוד כדי לעמוד ביחד במבחנים הצפויים לאחר הרוטציה

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ"
לענייני מפלגות

סיעת הליכוד בכנסת חוששת כי גורמים במערך ינסו לפגוע בתפקוד הממשלה לאחר הרוטציה, ולאור זאת הוחלט בכינוס מיוחד שהתקיים בסוף השבוע בתל אביב, לפנות לשרי תנועת החרות והמפלגה הליבראלית, להביא לאלתר לאיחוד רשמי של שתי התנועות ולהקמת מפלגת הליכוד. כן קראו נציגי כל המתנות בחרות לכינוס לאלתר של המושב השני של ועידת חרות.

סופר "הארץ" מציין כי היוזמה לכינוס של סיעת הליכוד באה מצד נציגי כל המתנות בתנועת החרות ובמפלגה הליבראלית, כדי לזרז את המהלכים לאיחוד. בדיון שנמשך כשעתיים הודגש כי לאור המבחנים שיעמדו בפני הממשלה בראשותו של שמיר, יש צורך בגיבוש שורות הסיעה, והליכוד הליכוד.

במהלך הדיון הובעה תרעומת קשה כנגד ראשי מפלגת העבודה על הצהרותיהם בימים האחרונים כי לא יאפשרו את שובו של ח"כ יצחק מודעי לממשלה. בישיבת הסיעה הודגש כי זכותו של ראש הליכוד יצחק שמיר, לקבוע מי יהיו השרים הנמנים עם מפלגתו. חברי הכנסת של הליכוד קראו לראשי העבודה שלא להתערב בעניינים הפנימיים של הליכוד.

20 סוכני תיירות מדרום סיני יבואו לאילת כדי לקדם התיירות ההדדית

סופר "הארץ"

בעקבות פגישת פרס — מובארק ובתום הפשרה ביחסי שתי המדינות, מסתמן עתה אולי פתרון לבעיית התיירות המצרים לאילת. קונסול מצרים באילת חסן עיסא אשר פועל רבות בנושא הקשרים הטובים באילת מסר אתמול ל"הארץ" כי בקרוב יגיעו לאילת כ־20 סוכני תיירות, מנהלי בתי מלון, ואנשי תיירות מדרום סיני. הקונסול מסר כי סוכני התיירות יפגשו עם מנהלי בתי מלון, סוכני תיירות ותיירנים באילת. "המטרה היא לדבר ולקיים פגישות בנושאי תיירות וכן לדון על הסכמים של תיירות הדדית בין אילת לדרום סיני". עוד אמר הקונסול המצרי כי הוא מעריך שבפגישה ייחתמו חוזים ותוכל להתקיים תיירות הדדית בין שתי המדינות.

לסופר "הארץ" נודע כי השלטונות המצרים בדרום סיני פיתחו בשנה האחרונה את אזור דרום סיני. במקום נבנו בתי מלון חדשים וסוכני תיירות מצריים מקווים כי התיירות הישראלית שפסקה מאז פרשת ראס בורקה תחזור למצרים הקודמים. אחד מסוכני התיירות הוותיקים בדרום סיני שיש לו עסקים רבים באזור אמר ל"הארץ": "בדרום סיני רוצים את הישראלים ועתה אולי תהיה תיירות הדדית. סוכני תיירות ישראלים אמרו אתמול כי הם מקווים שסוף סוף יוכלו לראות באילת תיירות מצרית. עד היום היתה התיירות חד־צדדית.

במפ' העבודה חוששים שהשינויים במפד"ל יפרו את האיזון הממשלתי לטובת הליכוד

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

גורמים בכירים במפלגת העבודה הביעו בסוף השבוע חשש כי עם שינוי פני הנהגת המפד"ל: מעורבות מצ"ד בצמרת, בחירתו של ח"כ זבולון המר לממשלה במקומו של ד"ר בורג, וזכיית שובו של השר יוסף שפירא למפד"ל, הופר האיזון הממשלתי לטובת הליכוד.

לטענת אישים במערך, הקמתה של ממשלת האחדות היתה מבוססת על שיוויון בחלוקת הכוחות, תוך שמירת מעמד עצמאי לסיעת המפד"ל. עתה טוענים במפלגת העבודה, הופר מאזן זה, ולקראת ביצוע הרוטציה יש לערוך שינוי במבנה הכוחות בממשלה.

בראיון ל"הארץ" אמר אמש השר הנבחר זבולון המר כי כל הדיבורים על הזהות שלו ושל סיעת המפד"ל עם הליכוד או עם המערך הם חסרי טעם וחסרי שחר. "הרקע שלי ידוע, הייתי שר בממשלת המערך והייתי שר בממשלת הליכוד. כל העת השתדלתי לנהוג בעצמאות לפי דרכה של המפד"ל ועל פי הבנתי. גם עכשיו אנהג את המפד"ל בידידות עם כל חברי הממשלה, על פי הנושאים שיועלו לדיון וללא כל קביעה מראש" — הדגיש אמש המר. לדבריו לקראת כל נושא עקרוני בממשלה או בכנסת הוא יזמן לדיון את לשכת המפד"ל שעל פי החוקה החדשה היא הגוף המוסמך העליון בתנועה, ועל פי המלצותיה והחלטותיה הוא יפעל. "אני מציע לראשי הליכוד ומפלגת העבודה שלא לקבוע מראש את עמדתי ובאיזה צד אתייצב במפה הפוליטית" — ציין המר.

סופר "הארץ" מציין כי היום או מחר עתידה משלחת של ההנהגה הנבחרת במפד"ל, להיפגש עם הד"ר יוסף בורג כדי לתאם את פרישתו מהממשלה. מכבר סירב ד"ר בורג במהלך דיוני הועידה, לנקוב בתאריך פרישתו מהממשלה ואמר כי ייעשה במבוא לאחר החגים. הכוונה במפד"ל להעביר את התיק בממשלה להמר ביום חמישי. אתמול נפוצו ידיעות כאילו מתכוון ד"ר בורג לנסיעה לחו"ל, כדי להתחמק מהתפטרות מיידית. אולם בשיחה ל"הארץ" הכחיש אמש בורג כי הוא עומד לצאת בימים הקרובים את הארץ.

פרס: האזור צריך לעסוק בענייני שלום במקום במלחמה

(עו. ראש הממשלה שמעון פרס אמר ביום ו' כי ניתן לגבש קו של מו"מ עם מדינות ערב. זה אמנם יקח זמן רב אבל התהליך הזה עדיף על עימות צבאי. עם רעיונות אלה, אמר ראש הממשלה, הוא נוסע לארה"ב, וסבור שימצא שם אוזן קשבת.

ראש הממשלה הופיע במועדון הנורסי בתל אביב, הרצה בפני המתגרסים בענייני מדיניות וכלכלה וענה על כמה משאלותיהם. מר פרס אמר שישראל נמצאת היום במצב טוב והמצב הבינלאומי השתפר מאוד. להערכתו, נוצר סיכוי אמיתי, אם כי לא מיידי ופשטני, להתקדם לתהליך השלום ולהגיע למצב שהאזור יעסוק בענייני שלום במקום במלחמה.

בתחום המדיני — יש לעבור מן השלב של הכנת התנאים למו"מ ישיר לקיומו של מו"מ ישיר. צריך ליצור את כל התנאים הדרושים כדי להגיע למו"מ בלי תנאים מוקדמים. אשר למצב הכלכלי, אמר פרס כי הבעייה של המשק עתה היא לא יציבות אלא לעבור מיציבות לצמיחה.

כן ציין את שינוי המדיניות בשטחים, ובין היתר מתן אפשרות לערבים לנהל את ענייניהם. כתוצאה מכך ירד מספר מעשי החבלה בשטחים ב־50 אחוז.

3000 צעירים בקמרון לומדים את תורת הקבלה

(עו. ראש הממשלה סיפר בהרצאתו בבית המהנדס בתל אביב, כי הופתע ביותר, בביקורו בקמרון, כאשר נוכח לדעת עד כמה האנשים שם מאמינים בכשרונותיה של ישראל. זאת, למרות שהישראלים העושים בארץ זו ביקשו "למתן" הערכה זו.

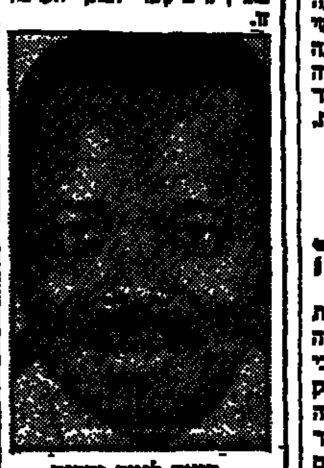

ביאה לומד יהדות

מר פרס סיפר, כי מצא בקמרון קהל נלהב, לא רק לישראל אלא ליהדות עצמה: 3000 צעירים בארץ זו לומדים קבלה ויש להם ספרי זוהר בבית. הוא הופתע שבעתיים, שהובהר לו שנשיא קמרון עצמו לוקח שיעורים בתורת היהדות.

שינוי תובעת למסד בחוק הפעלת שעון הקיץ

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

תנועת "שינוי" תובעת להרחיב בשנה הבאה את שעון הקיץ ולמסד את הפעלתו בחוק. התנועה גינתה אתמול את "נסיונם של החוגים הדתיים" כדבריה "להתלות ולבזות את העלייה הכללית בתאונות הדרכים כתואנה לביטול שעון הקיץ שהפעלתו תרמה לבריאות ולאנרגיה".

משרד הביטחון יצא זכאי בתביעה שהגישה נגדו החברה האמריקאית ריקון אופטיקאל

יוכל לממש שטר ערבות בסך 20 מיליון דולר על הפרת חוזה

מאת דן מגיד
סופר "הארץ"

משרד הביטחון יצא זכאי בתביעה משפטית שהגישה נגדו בארה"ב החברה האמריקאית ריקון אופטיקאל והוא יכול לממש שטר ערבות שבידו על 20 מיליון דולר נגד החברה בשל הפרת חוזה.

על פי בקשת השופט, בבית משפט פדראלי בניו יורק, תמתין משלחת משרד הביטחון לפני מימוש השטר עד לאחר שתגיש החברה ערעור לערכאה גבוהה יותר.

ריקון אופטיקאל היתה אמורה לפתח עבור חיל האוויר מערכת "זום מסגות" שהיא ציוד צילום אוירי אלקטרוני שנועד לחסוך מטוסים מלטוס מעל ליעדי צילום באזור שמוגן בטילים.

במאי השנה הפסיקה החברה באופן חד צדדי את תהליך הפיתוח והייצור של המערכת, כנראה מסיבות של אי כדאיות כלכלית.

הסכסוך בין משרד הביטחון לחברה האמריקאית יצא לעתונות לאחר שהחברה האשימה כמה מאנשי המשלחות שעבדו שם בגניבת מסמכים וריגול תעשייתי אחר. משרד הביטחון טוען שאין להאשמות הללו כל שחר, ואנשיו לא עסקו בריגול תעשייתי אלא היו חלק מהצוות שעסק בפיתוח המערכת.

שני נציגי הצעירים השומרונים בשכם ייפגשו בירדן עם השר לענייני הגדה

יוצאים היום לרבת עמון לאחר "עיכוב" של המינהל האזרחי ביהודה ושומרון

מאת זהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" בחולון

"עיכוב טכני" במתן אישור מצד המינהל האזרחי ביהודה ושומרון הביא לדחיית מועד יציאתם כמתוכנן לירדן של שני נציגי הצעירים של העדה השומרונית בשכם. נודע, כי השניים ייצאו היום לרבת עמון, כדי להיפגש עם השר מרואן דודין, שמונה על ידי המלך חוסיין לטפל בעניינים הקשורים ליהודה ושומרון.

השניים הם אהרן בן הכהן שלום, מזכיר מועדון הצעירים ופנחס בן הכהן צדיק, חבר הועד מועדון הצעירים של שומרוני שכם. יציאתם של השניים התעכבה "מסיבות טכניות", לאחר שהקצין האחראי על הנושא היה בחופשה והאישור לא ניתן עד לשיבתו. הצעירים ידונו עם השר הירדני על הקמת מועדון ומגרש כדורסל. מועדוני הצעירים ביהודה ושומרון, נתונים לפיקוח משרד הנוער באמצעות המינהל האזרחי ביהודה ושומרון בתיאום עם המוסד האחראי לכך במשרדי הממלכה ברבת־עמון, שהמלך חוסיין מכנה כמשרד "לטיפול בענייני הגדה המערבית". באחרונה, קיבלו מועדוני הצעירים הערביים ביהודה ושומרון הקצבה כספית מרבת־עמון להוצאותיהם השוטפות. צעירי השומרונים בשכם מבקשים לקבל הקצבה בסך 17 אלף דינר.

צעירי חרות החליטו להזמין את פרס בתגובה להזמנת שמיר למפלגת העבודה

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

צעירי תנועת החרות החליטו לזמן לפגישה ב"מצודת זאב" את ראש הממשלה שמעון פרס, בתגובה להזמנת מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר אצל המשמרת הצעירה במפלגת העבודה.

צעירי הליכוד גינו אתמול את ההצהרות שהיו השבוע מצד צעירי מפלגת העבודה שטענו כי תנועת החרות לא תאפשר את הופעתו של פרס בפני הדור הצעיר. צעירי חרות פנו אתמול לראשי הליכוד בבקשה כי עם איחוד הליכוד, יעתיקו את המוסדות המרכזיים של המפלגות המאוחדות לירושלים.

סופר "הארץ" מציין כי בצמרת מפלגת העבודה הובעה תרעומת קשה כנגד מזכיר המשמרת הצעירה בעבודה שהחליט לזמן את שמיר להופיע בפני הדור הצעיר. בפורום "שרינר" שהתכנס שלשום בביתו של ראש הממשלה, נשמעה טענה כי אפריים זינגר כלל לא התייעץ עם הגורמים המוסמכים בעבודה לגבי הזמנתו של שמיר, והודגש כי אם היה מתייעץ, היה נרמז לו לוותר על הריון.

לחצים בעבודה על ח"כים שהצטרפו לשריד בתביעה לכנס את המליאה על פרשת השב"כ

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

ראשי מפלגת העבודה הפעילו בסוף השבוע לחצים כבדים על יותר מעשרה חברי סיעת המערך בכנסת, כדי שיחזרו בהם מחתימתם לכינוס מיוחד של מליאת הכנסת לדיון בהיבטים השונים של פרשת השב"כ ובמינויים החדשים בשירות.

את יוזמת הדיון הצליח לאסוף את 20 החתימות הדרושות כדי לכנס את המליאה ליום חמישי הקרוב. בבדיקה שנערכה אצל ראשי המערך הוברר כי למעלה מעשרה תומכים הם חברי סיעת המערך. מתוך חשש כי בדיון זה יותקף ראש הממשלה שמעון פרס, הוחלט בצמרת העבודה להפעיל לחץ על חברי הסיעה לבטל [illegible] דרישתם.

ח"כ יצחק ארצי שהודיע על חזרתו מחתימתו אמר כי הסכים לכך בתנאי שראש הממשלה שמעון פרס יופיע בפני סיעת המערך בכנסת, ויפרט את הנושאים הקשורים לפרשת השב"כ ובעיקר את מערכת היחסים הקשה בין המחלקה [illegible]

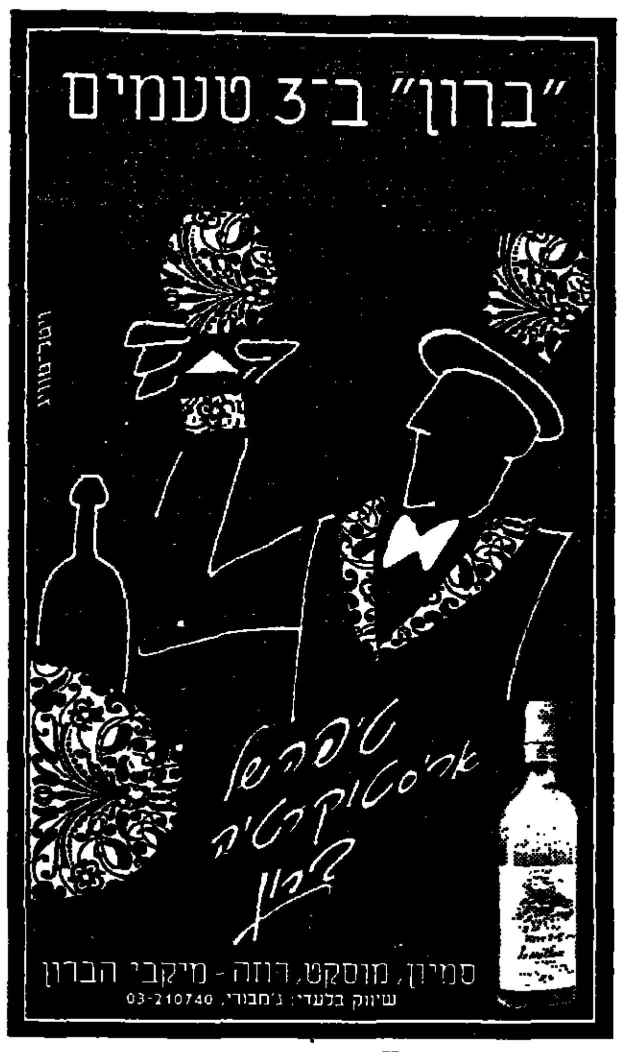

גינת: הדו"ח בנושא איקרית ובירעם יוגש לפני הרוטציה

מאת נורית ברנא,
כתבת "הארץ"

ראש הממשלה שמעון פרס הטיל ביום חמישי בערב על פרופ' יוסף גינת, יועצו הבכיר של השר עזר וייצמן, להגיש הצעה בנושא פתרון בעיית עקורי איקרית ובירעם.

בעקבות זאת נפגש גינת ביום ו' בצהריים עם ראשי ועד העקורים ומסר להם, כי עקב חילופי הגברי בממשלה עם החלת הרוטציה יזרז את הגשת הדו"ח בנושא בעייתם ויגיש אותו תוך חודש.

חברי ועד עקורי איקרית ובירעם שהועברו בשנת 1948 מכפרם על ידי צה"ל לכפר ראמה, חזרו בשבוע שעבר על דרישתם מן הממשלה לפעול להחזרתם לאדמותיהם. הם מיחו נגד הודעת ראש הממשלה באחרונה לפיה רוב העקורים קיבלו פיצויים הולמים וכי הפרשה נסתיימה.

בשיחה שהתקיימה עם חברי הועד, שהוגדרה כ"שיחה טובה" הם אמרו כי ברצונם לוותר על ההפגנה שאמורה היתה להתקיים היום בירושלים.

הצמרת הכלכלית יוצאת בימים הקרובים לארה"ב

מאת צבי זרחיה סופר "הארץ"

הצמרת הכלכלית — שר האוצר, מנכ"לו, נגיד בנק ישראל והחשב הכללי — תצא בשמונת הימים הקרובים לארה"ב.

שר האוצר משה נסים ייצא לשם [illegible] ה' לכעשרה ימים, שבהם [illegible] עם השר ג'ורג' שולץ, ויופיע [illegible] המגבית. נסים לא יציג [illegible] תוכנית מגובשת [illegible] רפורמות בשוק ההון והמערכת [illegible]. עם זאת, ידגיש באוזני [illegible] כי ישראל מקבלת את [illegible] של מזכיר המדינה האמ[illegible] בעניין, וכי במשרדו נבדקות [illegible] לביצוע הרפורמות.

[illegible] כי הרפורמה במסים תתבצע [illegible] שנת התקציב הבאה. בנושא [illegible] בשוק ההון, לא סוכמו [illegible] על הצעדים ברפורמה בשוק [illegible] הוחלט רק לאחר שתסיים ועדת [illegible] לעניין דו"ח בייסקי את [illegible] בנושא. הועדה תתכנס [illegible] הקרובים.

[illegible] ידון עם שולץ בענייני כלכלה

[illegible] הממשלה שמעון פרס, [illegible] בראשית השבוע הבא לאר[illegible] יציג לראשי הממשל את הצעדים האחרונים שנקטה ישראל, והנם הקיצוץ בסך של 320 מיליון ש"ח בתקציב המדינה. ראש הממשלה ידון עם שולץ בנושאי המשך הבראת הכלכלית והפעלת שלב הצמיחה.

בימים הקרובים גם ייצאו לארה"ב מנכ"ל משרד האוצר ד"ר עמנואל שרון והחשב הכללי באוצר אריה שר.

ח"כ ויינשטיין: "אפנה לבג"צ אם לא ישונה ייעוד קרקעות שבידי קיבוצים ומושבים"

מאת עדנה אירוני
סופרת "הארץ" לענייני כלכלה

חבר הכנסת אריאל ויינשטיין (ליברלים־ליכוד) מתכוון לפנות לבג"צ אם לא יפעל שר החקלאות לביטול כוונת מינהל מקרקעי ישראל לשנות ייעוד של קרקעות שבידי קיבוצים ומושבים מבלי להגדיל את דמי החכירה כמתבקש משינוי הייעוד.

מפקדת פיקוד הנח"ל | מרכז ההסברה

כנס הנח"ל לדורותיו

יום ד' 24.9.86 — בפארק הירקון — בתל־אביב

בוגר/ת נח"ל הינך מוזמן/ת עם בני משפחתך לכנס בוגרי הנח"ל מאז הקמתו

בתכנית: מפגש גרעינים החל משעה 4 אחה"צ (לפי משקי היעד בהתאם לשילוט במקום)

עצרת מרכזית בשעה 7.30 בערב

הכנס במסגרת מאה שנים להולדת בן גוריון

* ראה זאת כהזמנה אישית

הכניסה חופשית

זמיר יגן בבג"צ על מדיניות הקק"ל המפלה ערבים ישראלים ברישום בטאבו

(עו. היועץ המשפטי לממשלה לשעבר, פרופ' יצחק זמיר, מגן בבג"צ על הקק"ל בעתירה שהוגשה נגדה בטענה, שתקנות הקק"ל אוסרות להעביר זכויות קרקע בבעלותה לערבים אזרחי ישראל.

העותר [illegible], ערבי אזרח ישראלי תושב חיפה, עתר נגד מינהל מקרקעי ישראל ונגד הקק"ל. הוא טוען, כי עיסוקו תיווך במקרקעין ובאחרונה טיפל במכירת דירה בחיפה, אך לשכת רישום המקרקעין (הטאבו) סירבה לרשום את הדירה על שם הקונים, ערבים ישראלים. הטענה היתה כי הדירה מצויה על אדמת הקק"ל ותקנוני הקק"ל אוסרים העברת זכויות לנוכרים.

מכאן, כי על פי תקנון הקק"ל נכרי הינו אזרח ישראלי שאינו יהודי. העותר טוען, כי מינהל מקרקעי ישראל אימץ את תקנון הקק"ל, פועל על פיו ואינו מעביר בטאבו בתים הרשומים על קרקע של קק"ל לאזרחי ישראל הערבים.

היועץ המשפטי לממשלה לשעבר פרופ' זמיר, יצטרך להגן בפני בג"צ על תקנות הקק"ל, המפלים לטענת העותר בין אזרחי ישראל הערבים והיהודים. הדיון נקבע לאמצע אוקטובר.

חתום בבקשה.

והכרטיס הכחול ישלח לביתך.

נצל את שהותך בבנק וחתום בו במקום על הוראת קבע לתוכנית המנויים של מפעל הפיס. בכל בנק ממתין לך דוכן החתמה של הכרטיס הכחול. מלא את טופס ההצטרפות, מסור אותו בדלפק הקבלה והכרטיס הכחול ישלח לביתך. יותר לא תצטרך לגשת לנקודות המכירה של רב פרס מצטבר. הפרס הענק יגיע אליך לבנק!

תוכל גם להצטרף בחיוג טלפון: חייג 383838־03 24 שעות ביממה או 204603־03, בין 08:30־16:00, מסור את מספר כרטיס האשראי שלך ואותה מנוי.

הכרטיס הכחול למי שיכול

סיאול 88': במצב הקיים אין מה לחפש

מן הציע
מאת מיכאל קרוון

ימים אחדים אחרי שובה של נבחרת ישראל בכדורסל מאליפות העולם, מסר המאמן צבי שרף דו"ח לוועדה המקצועית. בדיון שהתפתח נשאל שרף כמה שאלות נוקבות, ושמע גם דברי ביקורת. זאת, למרות שהנבחרת הגיעה לאחד ההישגים הטובים ביותר בהיסטוריה של הכדורסל הישראלי – מקום שביעי באליפות העולם.

אליפות העולם בשחיה ובכדורמים התקיימה לפני שבועיים. גם באליפות זו השתתפו נציגים ישראלים, שהמאזן שלהם היה רחוק מאד מזה של הכדורסלנים. בכל זאת להיום לא פורסם, אם נמסר דו"חות האם בערך דיון הופקד לקוזון. מישהו חייב להסביר מה קרה לשבב פורה, שנכשל כישלון חרוץ במישוחים ל־400 ר' ו־1,500 מטר. מבנבחרת הכדורמים לא היו ציפיות גדולות, אבל מאידך לא צפו תבוסות כבדות כאלה בכמה מישחקים אחרי שהושקעו כליכך הרבה (יחסית למקובל אצלנו) בהכנת הנבחרת. גם פרשת המאמן ההונגרי עדיין סתומה, וההסברים שנמסרו עד כה אינם משכנעים.

השחיה והכדורמים יהיו לבטח שניים מהענפים שירצו להיכנס גם עם המשלחת שתשגר ישראל לאולימפיאדת סיאול בעוד שנתיים. כך בוודאי גם הסיוף, שנציגיו נטלו חלק באליפות העולם שהיתה בחודש שעבר בסופיה. גם על הופעת הסייפים לא דווח יותר מדי, ולא ברור מה הלקחים שהופקו.

הקריטריונים שלנו לגבי השתתפות באליפויות עולם בוודאי שאינם דומים לאלה של ארצות הברית, מזרח־גרמניה, ברית המועצות ומעצמות על אחרות. לצערנו אין לנו מועמדים למדליות ולהופעה בתחרויות גמר, ואיני רואה גם בעתיד הקרוב סיכויים שיהיו לנו כאלה. השאלה היא, איפוא, מה התועלת בהשתתפות באליפויות עולם אם אפילו השיאים הישראלים שהציב אייל שטיגמן במאדריד לא איפשרו לו להשתתף בגמר ב'. זו ודאי הרגשה מתסכלת ביותר.

איני מתעלם מכך שישראל חייבת להיות מיוצגת באירועים בסדר גודל זה, ולאו רק מסיבות פוליטיות, ובגין אחד או שניים הם בהחלט לא אינפלציה. אבל מבחינה מקצועית ברור שהתועלת מעטה, וצריך למצוא מסגרות אחרות בהן יוכלו הספורטאים שלנו לצבור נסיון בין־לאומי שיאפשר להם בעתיד להופיע גם באליפויות עולם או במישחקים אולימפיים, בצורה מכובדת יותר.

ההופעות האחרונות במאדריד ובסופיה, ההישגים הדלים של האתלטים שלנו שהשתתפו בתחרויות ברחבי אירופה, חייבים להדליק אור אדום אצל אלה המתכוננים לצאת לסיאול עם משלחת מנופחת. שנתיים לפני טכס הפתיחה הוא זמן מתאים לעשות הערכת מצב ולקבוע כבר היום, שבסיאול תופיע משלחת ייצוגית בלבד, אלא אם אחת הנבחרות שלנו במישחקי הכדור תצליח לעבור את המוקדמות.

ספורט

בעריכת יחיאל ארדי

ג'ונסון: קיימת אפשרות שלא אשחק העונה במכבי

הכדורסלן עובר סידרת בדיקות ומצפה לתוצאות ★ צפויה החלטה בסוף השבוע

כדורסל

מאת גיא צוקר
כתב "ספורט הארץ"

אין כל שינוי במצבו של כדורסלן מכבי תל אביב, לי ג'ונסון, שהעריך אמש כי לא יצטרף לחבריו המשחקים ומתאמנים בספרד.

"איני חושב שאסע לספרד. אני עובר כל יום סידרת בדיקות ומחכה לתוצאות. עדיין לא ברור ממה אני סובל. אחכה בסבלנות עד יום חמישי ואז אקבל החלטה".

ג'ונסון לא הסביר באיזו החלטה מדובר, אך אמר כי כל אפשרות – גם אפשרות שלא יוכל לשחק העונה במכבי תל אביב – שרירה וקיימת.

אנשי מכבי כבר הספיקו להתעניין, בשבוע שעבר בארצות הברית, במועמדים אפשריים להחלפתו של ג'ונסון. אך בשלב זה לא הוליכו, אם להחליפו.

מכבי תל־אביב בגמר הטורניר בסארגוסה

ניצח אמש את האסקה 91–96

סארגוסה (שרות "ספורט הארץ"). אלוף ישראל בכדורסל, מכבי תל־אביב, יתמודד כאן הערב במישחק הגמר בטורניר נגד המנצחת במישחק בין אלופת יוגוסלוויה זאדאר והקבוצה המקומית סארגוסה. זאת אחרי שאמש ניצחו המכבים בפתיחת הטורניר את קבוצת הליגה הספרדית הראשונה מאגיל דה האסקה 91–96 (43–57).

הישראלים הציגו יכולת טובה מאד במחצית הראשונה אבל אחרי ההפסקה היתה ירידה במתח וזה איפשר לספרדים, עם שני שחקנים אמריקאים טובים, לסגור את הפיגור אבל לא למנוע את הניצחון. למכבי הירבו לקלוע: ג'מצ'י 25, ברקוביץ' 24, מגי 22 וקופליוס 14 נקודות.

לפני יציאתה לסארגוסה קיימו המכבים מישחקים רעים נגד הזבר־סוד ברדלונה ונוצחה 92–94 (46–51). קווין מגי 40 ודורון ג'מצ'י 25 הירבו לקלוע למכבי.

2 ניצחונות למכבי חיפה ביוון

אברהם ציבין, כתב "ספורט הארץ" בחיפה, מוסיף: קבוצת הכדורסל של מכבי חיפה זכתה בסוף השבוע בשני ניצחונות בטורניר בינ־לאומי באתונה. בערב שבת גברה על איליסיאקוס 88–99 (38–43) ואמש ניצחו את פנהלניוס 93–98 (52–42). הערב תיתמודד במישחק הגמר נגד פאנאתינאיקוס.

במישחק נגד איליסיאקוס היו החיפנים טובים יותר במחצית הראשונה, אך התגוששות חיפאית במחצית השניה, בעיקר של ג'ון פלאארס והורון שפע, הביאה את הניצחון. לחיפה הירבו לקלוע: פלאארס 23, שפע 20, קלארק 19.

במישחק נגד פנהלניוס הירבו לקלוע לחיפה: שפע 30, קלארק 21, א. רוזנברג 17, פלאארס 16.

גביע אלון להפועל ת"א

ניצח בגמר הטורניר א...

מאת כתב "ספורט הארץ"

קבוצת הכדורסל של הפועל תל אביב זכתה אתמול בגביע יגאל אלון, בסיומו של הטורניר שה... בסוף השבוע בכפר תבור. ה... אביבים גברו במשחק הגמר 93–... (61–42) על הפועל גליל עליון.

תל אביב הציגה יכולת טובה במ... הוליכה בפרש ניכר במחצית הראשונה, כאשר מייק לארגי, חיי... ולוטיקמן ואולי ג'ונסון הצטי... בשורותיה. במחצית השניה הח... ארז ואת בראד ליף וקלע 20 נקודות. 45 שניות לפני הסיום ... קלע 3 זריקות עונשין, אך לסיום לא השתנתה התוצאה ... אביב ניצחה 93–91. שמואל ז... בית הגבלד (ינתה היום בקרי... הדן סמית לא שיחק בגליל ע... רות אלון, אלמנתו של יגאל א... העניקה את הגביע לקפטן הפ... תל אביב, מייק לארגי.

● לתל אביב הירבו לק... מייסר 23, לארגי 22, ולוטיקמן ...

במעמד כל הפועל רמת־גן: המאמן האמריקאי אלן לונין (מימין) עם שני שחקני החיזוק מארה"ב, בירון ג'ונס (משמאל) ופיל בארנר (במרכז). לצידם קית' בנט. (צילום: עודי קרן).

הפועל ר"ג יוסיף לשחק בלאומית

הגיעו המאמן לונין ושני שחקני חיזוק אמריקאים

מאת גיא צוקר
כתב "ספורט הארץ"

"בפעם הראשונה מאז התחלתי לעסוק בענייני הקבוצה אני יכול לומר בביטחון: הפועל רמת־גן יופיע במישחקי הליגה הלאומית בכדורסל", הכריז אתמול אברהם חמו, יו"ר עמותת הפועל רמת גן, עם בואם לישראל של מאמן הקבוצה אלן לונין ושני שחקני החיזוק שלה, בירון ("טנייק") ג'ונס ופיל בארנר.

לונין, אמריקאי בן 40, אימן לפני שנתיים את קבוצת האקסברגן מהר לבר, ששיחקה עם הפועל תל אביב בגביע אירופה למחזיקות בגביע. הוא אימן אחר כך בבלגיה ובעונה האחרונה הדריך את שחקני לסנטר ווקרס, מאבלניה. בסיום העונה אימן, במשך שבועיים, את קבוצת סאנט פראנסס מצרפת, בה הופיע אלכס באראל.

"מאז ומתמיד רציתי לאמן בישראל וכאשר התקשר עימי אברהם חמו, החלטתי לקבל את ההצעה", סיפר אתמול לונין. "אני יודע שהיו לרמת־גן בעיות כספיות קשות, אבל הן כבר מאחוריה. הבעיה העיקרית שלנו היא המחסור בזמן. כל הקבוצות מתאמנות זה כבר ועלינו להדביק את הפיגור. אני יודע שזה יהיה קשה מאד, אך זו רוח הספורט", הוסיף.

בירון ג'ונס (2.08 מ', בן 32) מוכר לחובבי הכדורסל בביניו "טנייק" מן התקופה בה שיחק בישראל מאכבים. בשנים האחרונות לא שיחק כדורסל באופן סדיר. פיל בארנר (2.01 מ', בן 26) שיחק בעבר בליגה חצי מקצוענית בארצות הברית.

השופר עם הגרשים

בסוף השבוע הגיעו אנשי רמת־גן לפשרה כספית עם אחדים משחקני הקבוצה, בהם סטיב קפלן ואריה טליניאק, וכך נסללה הדרך להמשך העונה מחודש על הרגליים.

נוסף לשני שחקני החיזוק יופיעו בה גם קית' בנט, אורי בן ארי ושחקני נוער – כך מסר חמו. קפלן, שסירב להתפשר ואחר כך הסכים להמשיך את התעניינה לפירוק הקבוצה, אמר: "אנשי רמת־גן ניצחו במלחמת התשה. החלטתי לפרוש כי לא רציתי להילחם עוד. הפועל רמת גן זה פרק בחיי, שאותו אני רוצה להשאיר מאחורי".

גביע הטוטו: הימור לא מוצלח לאלוף ולסגנו

הפועל ת"א רק 1–1 עם בני יהודה והפועל כפ"ס הפתיע 3–0 את מכבי חיפה ● מחזיק הגביע הפועל פ"ת נכבע 1–0 למכבי נתניה

ליגה לאומית

מאת משה הרגמש
כתב "ספורט הארץ"

מחזור הבכורה של גביע הטוטו לקבוצות הליגה הלאומית הניב אתמול, כמסורת השנתיים האחרונות, כמה תוצאות בלתי שיגרתיות.

את ההפתעה הגדולה ביותר הולל הפועל כפר־סבא, הניכיר של ניסים בכר הביסו בקרית חיים 3–0 את מכבי חיפה, סגן האלוף. גם האלוף, הפועל תל אביב, לא זכה בניצחון ונאלץ להסתפק בתיקו 1–1 עם הקבוצה הצעירה של בני יהודה.

הפועל פתח־תקוה, מחזיק גביע הטוטו הופתע במגרשו. הוא נוצח 1–0 ע"י מכבי נתניה. הפועל באר־שבע פיניאליסט אשתקד נכבע 2–1 לבית"ר ירושלים, במישחק שהיה באיצטדיון ומתינן.

במחזור בבלומפילד, מלבד התיקו של הפועל תל־אביב ניצח מכבי תל־אביב ללא קושי 2–0 את מכבי פתח־תקוה (הופעת בכורה לעודד מכנס שהבקיע את השער ושמשון תל־אביב הכביע 3–2 את אחד הערים בית"ר נתניה. עולה אחר, הפועל לוד, נוצח ביפו 2–0 ע"י מכבי המקומי. רק עולה אחר בית"ר תל־אביב, צבר נקודה. הוא סיים בתיקו 1–1 עם מכבי יבנה. הליגה הלאומית עוברת להילוך שלישי. שבועיים לפני פתיחת הליגה, עדיין בקרבים חסרים, הבעיקר ללא כמה מהכוכבים הראשיים, דוגמת אורי מלמיליאן, אבי כהן ודניאל בריילובסקי.

רביבו וסיימון הדליקו אור אדום לסגן האלוף

הפועל כפר־סבא – מכבי חיפה 3–0 (1–0)

השערים: איתן רביבו (37, 61), גדעון סיימון (90)

★ המצטיין: איתן רביבו

שבועיים לפני פתיחת מישחקי הליגה הלאומית נחל מכבי חיפה, סגן האלוף, מהלומה צורבת במגרשו, כאשר הובס 3–0 ע"י הפועל כפר־סבא.

מהרכב החיפאי הסרו ברוך מגן, ציון מרילי, דניאל ברילובסקי ואיתן אהרוני, עובדה שהורגשה היטב. הקישור לא תיפקד כהלכה וההגנה היתה פרוצה. הכפר־סבאים הפגינו מישחק צוות פשוט ויעיל שהיה מבוסס על מסירות מדוייקות. הבולט היה הצלע איתן רביבו שהבקיע שני שערים. גם ההגנה הכפר־סבאית, בראשות השוער אדיר שמיר והבלם הוותיק בת איינשטיין, ביצעה כהלכה את תפקידה ומנעה מהחיפאים סיכון רציני של השער.

בדקה הי"37 קיבל רביבו כדור ממייקל יפה והמשיכו לרשת. בדקה הי"61 הגביה אייגנר כדור לרוחבה, הבלם אלי כהן החטיא, רביבו השתלט על הכדור והכביע בשנית את השוער החיפאי רק. גם במצב זה לא ויתרו האורחים על הגרלת היתרון. בדקה הי"90 חלף סיימון על פני ההגנה החיפאית ובכדור שטוח קבע 3–0. בהרכב החיפאי שיחק הבלם יזהר פרסלר. המאמן שלמה שרף אמר, כי הוא מעוניין שפרסלר יישאר בקבוצה.

שפט יצחק בריבוק, 2,000 צופים, בקרית חיים.

אברהם ציבין

מהפך טאקטי של גרונדמן

שמשון תל־אביב – בית"ר נתניה 3–2 (1–1)

השערים לשמשון: אבינועם עובדיה (52), מיכה מרזוסי (46, עצמי), שלמה מזרחי (87, מ־11 מ'). השערים לנתניה: חיים לוי (22), רפי תשובה (48).

★ המצטיין: אבינועם עובדיה

רמת המישחק לא היתה גבוהה. למרות המשת השערים ...

... שער בכורה במדי מכבי ת"א (צילום: עודי קרן).

...שוב מבקיע ...בי תל אביב

[הטקסט פגום בחלקו בשל קריעה בדף]

שפט יאיר טילינגר, 3,000 צופים. באיצטדיון בלומפילד ביפו.

ציון ציטן

ניצח בית"ר על באר שבע

המחצית הראשונה היתה משעממת. רוב המאבק התנהל במרכז המגרש. שתי הקבוצות הירבו לאבד כדורים. האטרקציה היתה דווקא תורות לאילוף כלבים שהתנהלו מחוץ לאיצטדיון. המחצית השניה החלה בתנופה של בית"ר, אך דווקא הפועל באר־שבע הבקיע שער מהיר. שושני הגביה כדור קרן שהגיע ליובל אוחנה. הלה בעט מ־20 מ' כדור חזק למשקוף שביתו מעבר לקו השער. השוער יוסי מזרחי ניסה להציל אך הוריד עמוק יותר את הכדור לשער.

שפט יהושע לוי, 300 צופים. באיצטדיון רמתינן.

חיים מליבק

בית"ר ירושלים – הפועל באר־שבע 1–2 (0–0)

השערים לבית"ר: שלמה אילוז (79, עצמי, אשר שושן (82). השער לבאר־שבע: יובל אוחנה (65)

★ המצטיין: אהרן אשטו

סיום מוצלח של בית"ר ירושלים היקנה לו אתמול ניצחון חשוב 2–1 על הפועל באר־שבע שכבר הוביל 1–0. שתי הקבוצות נוצחו בשני מישחקי הגמר שהיו בשנתיים האחרונות בגביע הטוטו. המהפך הוחל בעשרים הדקות האחרונות. ... בדקה הי"79 ... כדור קרן, שלמה אילוז ... 1–1. הבית"רים המשיכו במיתקפה. בדקה הי"82 ... אשר שושן ... וקבע את התוצאה הסופית. הבאר־שבעים נשברו אך הבית"רים לא ניצלו זאת להגדלת היתרון.

בני יהודה כמו בימים הטובים

הפועל תל־אביב – בני־יהודה 1–1 (1–1)

השער להפועל: יהודה עמר (8). השער לבני־יהודה: משה איזנברג (32)

★ המצטיין: משה איזנברג

המישחק המרכזי במחזור בבלומפילד הוכיח שוב, כי האלוף הפועל תל־אביב עדיין אינו מוכן לליגה. האורחים משכונת התקוה סיימו בתיקו מחמיא, אך לא היו רחוקים מניצחון חוץ מפתיע. נראה שהאלוף עדיין לא מצא פיתרון הולם להסתדרות של הקשר אלי כהן והבלם יוסי ואנה. גם החוד עדיין משדע להוליך מדיה שערים. שחקני בני־יהודה שוב הפגינו סיבנון נאה לעין שהזכיר לא אחת את הגנת המאורים. הבולט היה הצעיר משה איזנברג שביצע פריצות אלגנטיות ואף הבקיע את שער המשוה.

הפתיחה לא רמזה על ההמשך. האלוף פתח בתנופה רבה והיה ברור כי יקדים ללא קושי את אורחיו. בדקה הי"8 ביצע הפועל התקפה משולבת שהניבה שער יתרון. משה סיני הסיט כדור עונשין למוריס ואנה, הלה במסירה העביר לשבתאי לוי, האחרון נגח לידיו של השוער אטייאג, שהרף, והבלם יהודה עמר שבא במרוצה בעט מקרוב לרשת. בהמשך התאזנו הכוחות כאשר איזנברג הפגין את כישוריו. בדקה הי"32 הוא ביצע מבצע אישי, פרץ משמאל הערים על יהודה עמר ובחצי גבוה בעט לרשת מעל ידיו של אנסטן. במחצית השניה לא חלו שינויים ביחסי הכוחות. בדקות הסיום ביקרתה הורמנה לכל אחת מהקבוצות שלא נוצלה.

שפט חיים ליפקוביץ', 4,000 צופים, בבלומפילד.

ציון ציטן

מחזיק הגביע פתח ברגל שמאל

מכבי נתניה – הפועל פתח־תקוה 1–0 (1–0)

השער: חיים מסיקה (23)

★ המצטיין: שלום תקוה

מחזיק גביע הטוטו הפועל פתח־תקוה פתח ברגל שמאל את המערכה במפעל זה, כאשר נוצח במגרשו 1–0 ע"י מכבי נתניה. למעשה נחשב המישחק לביתי של הנתניאים, אשר ביקשו להעתיק את הביתיות על מנת להימרד מהשחקן הוותיק ציון יוסף. הוא קיבל שני גביעים: אחד מהמנהלה ואחד מהשחקנים ואת הכנסות המישחק קרוב ל־5,000 דולרים. כל שחקני פתח־תקוה רכשו כרטיסים.

הנתנייתים היו ראויים לניצחונם. הם הפגינו מישחק מאורגן ושלטו במרכז המגרש. מהרכב הפועל חסרו שלושת הבלמים איתן בורינזיק הקפטן, ניר אלון וגיל סבג. בנתניה לא שיחקו עקב פציעות, שחקן הרכש מיבנה שמעון פרץ ובני לם. שער הניצחון הובקע במחצית הראשונה. חיים מסיקה שחזר לאחר גלות, כשהפועל כפר־סבא תוליכו מסירות עם שלום תקוה, חדר לרחבה ומקרוב הבקיע את בורבי.

שפט בני לוי, 700 צופים, בפתח תקוה.

אייל ינבסקי

צמח הישווה מנקודת ה־11

מכבי יבנה – בית"ר תל־אביב 1–1 (0–0)

השער ליבנה: אילן אבנבים (55). השער לבית"ר: רוני צמח (72, מ־11 מ')

★ המצטיין: רוני זקירא

המישחק היה חלש, משעמם, חסר אירועים. בעיקר איכזב בית"ר תל־אביב שחזר לליגה הלאומית והרכבו כלל את ניסים כהן, ירון כהן והלוף הרכש דוד לביא. נראה ששתי הקבוצות עדיין לא השלימו את ההכנות לפתיחת הליגה.

בדקה הי"55 ניצל אילן אבנבים מישגה בהגנת בית"ר והקרוב הבקיע את ניסים ג'רבי. את המישנה הזה הצעיר רוני זקירא שנכנס לאחר ההפסקה. בדקה הי"72 הוא הוכשל ברחבת יבנה. השופט פסק בעיטת עונשין מ־11 מ'. רוני צמח לא נכשל והישווה ל־1–1.

שפט דאוד מאיל, 200 צופים, בקריה־גת.

שליטה צ'כית מוחלטת בפלשינג מדו

איוון לנדל יופיע בפעם החמישית ברציפות בגמר הגברים ● הלנה סוקובה הדיחה בחצי הגמר את אוורט־לויד ותופיע בגמר הנשים נגד נוורטילובה

טניס

ניו־יורק (סוכנויות). איוון לנדל יופיע הלילה בפעם החמישית ברציפות במישחק הגמר באליפות הפתוחה של ארצות הברית בטניס. לנדל, שבשבע פעמים לגימר קרדוס ופעם אחת לג'ון מקנרו, זכה אשתקד בתואר, ואתמול הבטיח את הופעתו בגמר בניצחון על המדורג רביעי, שטפאן אדברג משוודיה 6–7, 6–2, 6–3.

"אני אוהב לשחק כאן. המיגרשים מתאימים לסיגנון המישחק שלי וכל האווירה טובה לי", אמר לנדל. יריבו בגמר יהיה המנצח בין המדורג שלישי בוריס בקר והמדורג 16 מירוסלאב מציר. אחרי שהדיח בשמינית הגמר את המדורג שני מאטס וילאנדר ניצח מציר ברבע הגמר את המדורג שביעי, יאניק נואה, 6–4, 6–2, 6–3, 6–2. בקר ניצח ללא בעיות צ'כי נוסף, מילאן שרבר, 6–3, 6–2, 6–1.

צ'כית אחרת, הלנה סוקובה בת ה־21, חוללה את ההפתעה הגדולה של טורניר הנשים, כאשר הדיחה בחצי הגמר את כריס אוורט־לויד, מי שזכתה באליפות ארה"ב 6 פעמים 6–2, 6–4. היתה זו הפעם הראשונה ב־15 מיפגשים שלויד נוצחה ע"י סוקובה. גבוהת הקומה, המשחקת בסיגנון התקפי. "היה ברור לי שיום אחד היא תנצח אותי", אמרה כריס. לסוקובה היה זה הניצחון הגדול ביותר מאז גברה על מרטינה נוורטילובה בחצי גמר אליפות אוסטרליה 1984. "אשתקד ניצחה כאן הצנה מנדליקובה את כריס ומרטינה. חשבתי לעצמי מדוע אני לא יכולה לעשות זאת. היו לי כמה מישחקים צמודים מאד נגד כריס. התאמנתי שאני מסוגלת לגבור עליה", הסבירה סוקובה.

סוקובה תפגוש בגמר הערב את נוורטילובה, שגברה בשנית על נוורטילובה – בתוצאה לשעבר מרטינה נוורטילובה להשקיע את כל גבורתה, כדי להכביע את המדורגת שלישית, המערב־גרמניה בת ה־17 שטפי גראף 6–1, 6–7, 7–6. המישחק החל ביום שישי והופסק בגלל גשם במצב של 1–4 למרטינה במערכה הראשונה. ה־... המערכה השלישית ... וגראף ניצחה 7–3 בנקודות. במישחקון שובר השוויון במערכה השניה. גם המערכה השלישית היתה שקולה מאד ורק הניסיון של מרטינה הביא לה את הניצחון במישחקון שובר השוויון, 10–8 בנקודות.

● בתואר לזוגות גברים זכו אנדרס גומס מאקוודור וסלובודאן ז'יוואינוביץ' מיוגוסלוויה, שניצחו את השוודים יואכים נישטרום ומאטס וילאנדר 4–6, 6–3, 6–3, 6–4, 6–3.

● בגמר לנערים ניצח האוויר סאנצ'ס מספרד את פראנקו דאוויו מארגנטינה 6–2, 6–2. בגמר כל־אמריקאי לנערות גברה אלי הקאמי על שון סטאפורד 6–2, 6–1.

מחזור חריג – בלי שום ניצחון ביתי

ווימבלדון: עדיין בראש ליוורפול: 5–2 בווסטהאם

נקודת בכורה ליונייטד: 1–1 בלסטר

ליגה אנגלית

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). שתי עובדות מעניינות היו אתמול במחזור החמישי בליגה האנגלית: שום קבוצה ביתית לא ניצחה ווימבלדון ממשיכה להוביל את הטבלה.

"אנו יכולים להתמגע עוד שבוע בפסגה", אמר מנהל ווימבלדון דייב באסט, אחרי הניצחון 1–0 בווטפורד.

"זה דבר שאני לא צפיתי וכך גם חברי למועדון. אנו נהנים מכל רגע". המישחק בווטפורד היה מאכזב והוכרע בדקת הסיום כאשר גלין הודג'ס הבקיע.

אבל הניצחון המרשים ביותר היה של האלופה ליוורפול, 2–5 בלונדון על וסטהאם. ה"מפסישיים" הובילו בדקה הי"11 ... כאשר ... מדוע ... אבל ... ליוורפול ... בדקה הי"24 ... ג'ונסטון ... ליוורפול ... בדקה הי"60 ... ברקות הי"66 והי"89. ... בדקה הי"78.

הניצחון העלה את ליוורפול למקום השני עם 10 נקודות. גם לנוטינגהאם וקווינס־פארק ריינג'רס 10 נקודות. נוטינגהאם ניצחה 1–3 בסאות'המפטון עם צמד של ניל ווב, בעוד שהריינג'רס חזרו מגודיסון פארק עם נקודה בתיקו אפס עם אברטון.

רון אטקינסון יכול לנשום בינתיים לרווחה, אחרי שמנצ'סטר יונייטד זכתה בנקודה הראשונה שלה העונה בתיקו 1–1 בלסטר. המארחים הובילו בדקה הי"31 משער של האירי הבין־לאומי רונלד קלי, אבל נורמן וייטסייד גנב את שער השוויון בדקה הי"51 ממסירה טובה של הירי ג'ונר סיווכש. יונייטד נותרה במקום האחרון. גם הדרבי של צפון לונדון בין ארסנל וטוטנהאם הסתיים בתיקו (0–0).

במיפגש בין שתיים מהעולות ניצחה נוריץ' בחוץ את צ'רלטון 1–2, משער של דויד וויליאמס, חמש דקות לסיום. קווי דיקסון הבקיע את שער הראשון העונה לוטון צ'לסי שנצחה 1–3 ע"י לוטון. מייק ניואל הבקיע פעמיים ללוטון. סיריל ריג'יס הבקיע את השער היחיד בניצחון של קובנטרי על מנצ'סטר סיטי.

מישחק מרתק היה בניוקאסל, שם פיגרה הקבוצה המקומית 0–2 במחצית מול שפילד וונסדיי, והשוותה ל־2–2, אבל נכבעה לשער ניצחון של קאפל שאט בדקה הי"89. אוכספורד יונייטד ניצחה בחוץ את אסטון וילה 1–2.

בליגה השניה מובילה אולדהם עם 13 נקודות אחרי ניצחון 3–0 על ברדפורד סיטי. לבלקבורן רובינס (1–6 על סנדרלנד) ולקריסטל פאלאס (הפסידה 1–0 בברייטון) 9 נקודות כ"א.

דאנדי יונייטד, שניצחה במישחק דרבי את דאנדי 2–0, מובילה את הליגה הסקוטית עם 11 נקודות לפני סלטיק והארטס 9 כ"א. סלטיק ניצחה את האמילטון 1–4 והארטס גברה על קלידבנק 1–2. גלאזגו ריינג'רס ניצחה 2–0 במאת'רוול.

צמרת הטבלה

1. ווימבלדון	5	7–5	12	
2. ליוורפול	5	10–5	10	
3. נוטינגהאם	5	10–5	10	
4. קפ"ר ריינג'רס	5	7–7	10	
5. אוורטון	5	8–4	9	

זיקו שוקל פרישה

ריו דה־ז'אנרו (סוכנויות). כוכב הכדורגל הברזילאי זיקו שוקל פרישה, זאת בשל הפציעות התכופות ונישנות בברכו.

זיקו, בן 33, אמר אתמול, כי בתוך 10 ימים יקבל החלטה. "אם יתברר שעלי לעבור ניתוח נוסף, מבלי שיובטח לי שאוכל להמשיך לשחק, אפרוש. איני מוכן להקריב קורבנות נוספים", אמר זיקו.

קלן חוזרה ממאנהיים (2–0) למקום האחרון

פיונטי שוב לא שיחק, אבל מכחיש כי סולק על ידי המאמן ● לוורקוזן ובאיירן בראש

בונדסליגה

מאת זיגמונד שפיגלר

דיסבורג (מיוחד ל"ספורט הארץ"). העיתון הנפוץ אכספרס יצא אתמול בכותרת צעקנית: "משבר חריף בקלן, קסלר זרק את פיונטי". בידיעה נמסר, כי מאמן פ.צ. קלן, גיאורג קסלר, סילק את רוני פיונטי מן האימון האחרון, וכי פיונטי יצא מחדר ההלבשה ואמר: "יש לי אף מלא. המאמן יצטרך לתת דו"ח מדוע זרק אותי. הקאריירה שלי בקלן נגמרה".

אבל בשיחה אישית שקיימתי עם הכדורגלן הישראלי אמר פיונטי, כי כל הסיפור לא היה ולא נברא. הוא הוסיף כי השתתף באימון עד לסיומו, וכי המאמן קסלר כלל לא דיבר אתו וכמובן שלא סילק אותו. נראה לי, כי כתב צעיר של עיתון הסנסציות אכספרס הוליס להציק לכדורגלן הישראלי על מנת להביא לסילוקו מן הקבוצה הגרמנית.

כך או כך, פיונטי לא היה אתמול ברשימת 16 השחקנים של פ.צ. קלן שיצאו למישחק חוץ במאנהיים. נוצחה שם 2–0 וירדה למקום האחרון בטבלת הבונדסליגה עם נקודה אחת בלבד מחמישה מישחקים.

באייר לוורקוזן והאלופה באיירן מינכן מובילות את הטבלה עם 9 נקודות, אחרי שניצחו גם אתמול. באיירן הכביעה באיצטדיון האולימפי את האמבורג 1–3 בעוד שלוורקוזן גברה על ניונברג 0–2. סגנית האלופה, וורדר ברמן, מדורגת שלישית אחרי ניצחון חוץ 1–4 בברלין על העולה החדשה בלאו־וייס.

פראנק מיל, שעבר בקיץ מבורוסיה מנשנגלאדבך, הבקיע שלושער בניצחון 2–4 של בורוסיה דורטמונד על באייר אירדינגן. תוצאות נוספות: הומבורג – דיסלדורף 3–1, פרנקפורט – קייזרסלאוטרן 2–2, בוכום – מנשנגלאדבך 1–1, שטוטגרט – שאלקה 4–0.

בפתיחות טורניר גביע הטוטו לליגה הארצית

תיקו 1–1 בין חדרה וירושלים ניצחון מפתיע לדימונה בר"ג

ליגה ארצית

מאת כתבי "ספורט הארץ"

שלושת היורדים מהליגה הלאומית צברו אתמול נקודות בכורה במחזור הפתיחה של טורניר גביע הטוטו.

במישחק המרכזי שהיה ביהוד נפרד הפועל ירושלים בתיקו 1–1 מהפועל חדרה, מחזיק גביע הטוטו של הליגה הארצית. שלומי מלכה היקנה יתרון לירושלים בדקה הי"36, והורדתי שלומי גולן הישווה בדקה הי"42.

הפועל חיפה הבקיע בקרית־חיים את הפועל טבריה 3–0. אברהם ציבין דיווח כי הולדן הצעיר אלי בקאמה, שחזר לקבוצת־האם שלו, הבקיע צמד (44, 62). הקשר הוותיק שלומי שמיקר הבקיע את השער הראשון בדקה הי"30. מכבי שעריים ניצח במגרשו 1–0 את מכבי רמת עמידר. יוסף שפריה הבקיע את שער הניצחון בדקה הי"30.

הפועל דימונה, אחד משלושת העולים, חולל את הפתעת המחזור. הוא הכביע במישחק חוץ את הפועל רמת־גן 2–1. יוסי אלגרבלי (35) ושמואל אבוטבול (69) הבקיעו את השערים לאורחים. ניסים דבי הבקיע לרמת־גן בדקה הי"58.

שני העולים האחרים נחלו הפסדים. הפועל בית־שאן נוצח ברמלה 1–0 ע"י בית"ר המקומי. אף רצבי הבקיע את שער הניצחון בדקה הי"48. בית"ר נוריה נכבע 0–1 להפוך רמת־גן. יוסף הכם מסר כי את שער הניצחון הבקיע הבלם הוותיק חיים יואל בדקה הי"54. שני שחקנים, אחד מכל קבוצה – מאיר ביטון ויהודה צמח – הורחקו בגלל התקוטטות במחצית השניה.

הפועל עכו, פיניאליסט אשתקד בגביע הטוטו, השיג את הניצחון הגבוה של המחזור. הוא הביס 4–1 את הפועל יהוד. גיבור הניצחון היה דוד בנון שהבקיע שלושער (39, 59, 73). לוי אחתה כבש לעכו בכר בדקה הי"11. ליהוד הבקיע יצחק חביב בדקה הי"88. במישחק השמיני ניצח הפועל חולון 3–1 את הפועל מרמורק. את שקרוקה הבקיע צמד (43, 66) וגיל זוהבי שער בסוף בדקה הי"40. למרמורק – מנחם שכטר בדקה הי"65.

שוב אין חדש במכבי יפו

מכבי יפו – הפועל לוד 2–0 (1–0)

השערים: יוסי לוי (7), עופר רגמי (85)

★ המצטיין: אורי בנודיס

מידי עונה בשנים האחרונות מתחיל מכבי יפו את מישחקי הליגה בבליגה מתוכה הבכה לקריה. אבל לאחר מספר מחזורים מתאוששים היפואים ובאבקים על מקומם בליגה.

לאור יכולתו אתמול, ולמרות ניצחונו על הפועל לוד שחזר לליגה הלאומית ואינו נמצא במשמר אימונים סדיר, לא נראה, כי בעונה זו תהיה התמונה שונה. היפואים פתחו בתנופה. בדקה הי"ז עלו ליתרון, לאחר שיוסי לוי בעט מ־18 מ' כדור שנגה לעבור עופר רגמי. האחרון בלט כהוטסוצותי.

בשלב זה התאזן המישחק, בעיקר בגלל החולשת של היפואים. הלודאים שהופיעו ללא מאמנם צבי רוזן והשוער יעקב בגורדים, יצאו להתקפות בכל שאיפשר להם כושרם המופעי. במחצית השניה חלה נסיגה גדולה ברמת המישחק שרמה יותר לאימון בליגה נמוכה. עובדה זו לא מנעה מהיפואים להגדיל את יתרונם. דגמי ניצל הריפה לא מוצלחת של השוער מריקי ודחק מקרוב לרשת.

שפט יוסף דיאמנט, 300 צופים, באיצטדיון באגן ביפו.

מנחם בוק

נבחרת הנשים של ישראל מבריאה היום ליוגוסלוויה, בה תפתח ביום חמישי את הופעותיה בטורניר הקדם אירופי. הנבחרת תשחק בבית אחד עם נבחרות יוגוסלוויה, צרפת ואירלנד. שתי הראשונות יעלו לאליפות אירופה.

המשטרה: תשלומי שוחד בחו"ל מעוגנים בנוהלים בקונצרן כור

על כך נמסר לבית המשפט בבקשה לעצור את אשר רזן מנכ"ל "אסטרקו" החשוד במעילה ב־130 אלף דולר

מאת צבי זרחיה

תשלומי שוחד בחוץ לארץ משמשים לקידום האינטרסים של ישראל; בקונצרן כור קיימים נוהלים ברורים כיצד לנהוג בעניין תשלומי שוחד — כך נמסר בסוף השבוע בבית המשפט, כאשר המשטרה ביקשה לעצור לעשרה ימים את אשר רזן (40) מנכ"ל חברת "אסטרקו" שבבעלות כור סחר־חוץ, החשוד במעילה ב־130 אלף דולר.

חשוד שלקח לעצמו השוחד של אחרים

נושא השוחד שמשלמות חברות ישראליות בחו"ל עלה בדיון לאחר שהמשטרה האשימה את רזן כי שלשל לכיסו כספים שהיו מיועדים, כך החשד, לתשלומי שוחד בחו"ל. שופט בית משפט השלום בתל־אביב יצחק בראון הורה שלשום לעצור את רזן לעשרה ימים.

רזן היה בשותפות עסקית של השניים בר יעקבי ואשר קמות. כתשובה שהתגלגל בפני השופט: בראון שלח כי פרים השיטות הפרשה בעיתונים הגיע החשוד להסדר עם "כור" לפיו יוחזר לקופתה כמאה אלף דולר ומנגד לא תתלונן במשטרה ולא תדליף את הפרשה לעיתונים.

החשוד אכן החזיר 100 אלף דולר לכור אולם כעבור שבועיים, טען הסניגור עו"ד יורם סהר, הפרה איתו "כור" את ההסכם והדליפה את הפרשה ואף הגישה נגדו תלונה במשטרה.

הסניגור טען כי מרשו הלך כדי שהו, אך נתן את הסכמתו להסדר בין הצדדים מתוך חשש למשפחתו, ומשום כן לא יעמוד בלחץ של החקירה המשטרתית, ובמיוחד על רקע גורלם של אברהם עופר, יעקב לויתן, אברהם גיברי ומיכאל אלבין.

הסנה והפניקס יציעו גרירה במסגרת הפוליסה לביטוח רכב

תוקף אמור לחול מ־15.9 ★ תסיסה בחברות הביטוח

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שתיים מחברות הביטוח הגדולות בישראל, הסנה והפניקס הישראלי, מציעות ביטוח גרירה במסגרת הפוליסה שלהן לביטוח רכב. הסנה תיתן ביטוח גרירה ללא כל תשלום נוסף. והפניקס תגבה עבורו מחיר שהוגדר כ"סימלי". הפוליסות החדשות לביטוח רכב אמורות להיכנס לתוקף ב־15 בספטמבר.

החלטתן של שתי החברות גרמה לתסיסה בקרב חברות הביטוח המתחרות, שיש בכך הסלמה נוספת בתחרות הפרועה בענף הביטוח.

חברות הביטוח הביעו לפני כשבועיים החלטה לא להציע יותר ביטוח גרירה לבעלי פוליסות ביטוח רכב מאחר שמתן השירות הזה הפך סבסודי, וניתן על־ידי מרכזת החברות — מה שגרם לייקור של הוצאות חברות הביטוח.

הסנה והפניקס שותפות, ביחד עם חברת דלק, בחברת שגריר לגרירת רכב. לכן הן יכולות להציע את השירות במחיר מוזל, והיתרון לסנה בין מנהלי חברות הביטוח.

מנהלי חברות ביטוח אמרו, שהחלטתן של שתי החברות מהווה סכנה לענף ביטוח הרכב — שכן יש בה כדי להגביר את התחרות בקרב החברות. אלפרד גולץ, מנכ"ל קבוצת הסנה, אישר, שהחברה תציע גם שירותי גרירה למבוטחים. גולץ, המכהן גם כיושב ראש איגוד חברות הביטוח, דחה את טענות מנהלי החברות, ואמר, שבמסגרת התעריפים החדשים, שייכנסו לתוקף, רשאית כל חברה להציע את מה שנוח לה ולא להתחשב בהחלטות שהתקבלו בעבר. "אם חברות אליהו יכולה לתת תעריף הנמוך ב־40 אחוזים מתקיים, הסנה יכולה לתת ביטוח גרירה", אמר גולץ.

המפקח על הביטוח פרס אישר לחברות את התעריפים החדשים לביטוח רכב, שאמורים, כאמור, להיכנס לתוקף ב־15 לספטמבר.

בעדותו בביה"ד האזורי לעבודה בחיפה

חופי: תשולם תוספת לעובדי חברת החשמל לתוספת האיזון

מאת אלי אלעד

מנכ"ל חברת החשמל יצחק חופי גילה בעדותו בבית הדין האזורי לעבודה בחיפה כי הושג הסכם בעל פה עם ארגון העובדים כי תשולם תוספת שיקלית לכל עובדי חברת החשמל הזהה לתוספת האיזון אשר שולמה במפעלים אחדים בשרות הציבורי החל מ־1.4.84. ההסכם הושג על דעת מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר. התוספת השיקלית ששולמה נכללת בתוך הסכם המסגרת ולא חורגת ממנה.

עדות מנכ"ל חברת החשמל ניתנה בסוף השבוע בעת הדיון בתביעת ההסתדרות בפני השופט הראשי אליעזר כנפי. עובדי בתי הזיקוק תובעים מהנהלתם לשלם להם את התוספת, ששולמה בחברת החשמל. [illegible]

בלשוני השלום תוספת איזון או כל תוספת אחרת במקומה, יחול הדבר גם על בתי הזיקוק.

חב' החשמל צורפה

בפתיחת הישיבה נענה השופט כנפי — תוך התנגדותם של בא"כ הנהלת בתי הזיקוק עו"ד ישראל גיל ושל בא"כ הנהלת ועובדי בתי הזיקוק עו"ד יוסי כץ — לבקשת חברת החשמל לצרפה כצד במשפט. זאת כדי שתוכל להשמיע את עמדתה ומכיוון שיש חשש שהתביעה מטעם חברת החשמל תפגע בה. — ברוך גרוס.

משמעות צירופה של חברת החשמל בתביעתה: השופט כנפי יקבע למעשה אם התוספת ששולמה בחברת החשמל היתה תוספת איזון.

התוספת "נסים ברוך" בעדותו הסביר עוד מנכ"ל חברת החשמל [illegible]

שזהה לתוספת האיזון, שולמה על בסיס השכר הכולל בחברת החשמל, דבר אשר גרם למחלוקת בין חברת החשמל לבין רשות החברות הממשלתיות. הרשות טענה כי אותה תוספת צריכה היתה להיות משולמת על בסיס השכר המשולב ולא בבסיס השכר הכולל.

עוד אמר חופי כי חברת החשמל לא שילמה לעובדיה תוספת איזון בנוסף לזכויות המגיעות להם מכוח הסכם המסגרת. לעובדים שולמה "תוספת נסים ברוך". חברת החשמל נדרשה על ידי עובדיה לשלם להם תוספת איזון כאשר זו נעצרה מרבו עיצומים ביוני 1984. על רקע העיצומים קיבלה ההנהלה אישור מנכ"ל האוצר [illegible]

מנכ"ל כור: אנו מגייסים הון בחו"ל כי הבנקים אינם נענים

"הנהלת דיסקונט הודיעה כי אין באפשרותה לספק אשראי ל־10 שנים"

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הבנקים בארץ אינם מסוגלים לספק את צרכי גיוס ההון שלנו, וזו הסיבה שאנחנו מגייסים אותו בחו"ל — אמר בסוף השבוע ישעיהו גביש, מנכ"ל כור, בכנס מטעם המרכז הישראלי לניהול, שעסק בחברת כור.

גביש טען, כי הביקורת, שהושמעה בנקאים על העלות הגבוהה יחסית, שבה גייס הקונצרן את הכספים בארה"ב, אינה מוצדקת. הוא אמר, "עבור הנפקה בחו"ל שילמנו ריבית של 12 אחוזים לשנה, אך בארץ לא נמצא גוף, אשר יכול להעמיד לרשותנו אשראי במחיר כזה. אם בנק מסוים יוכל לגייס את הכסף בתשעה אחוזים, ולתת לנו אותו ב־9.5 אחוזים, תבוא עליו הברכה, ואולם המצב אינו כזה.

לקחו 680 מיליון ד' ריבית

גביש תקף את הבנקים, וטען, כי בשנה שעברה הם גזלו מהתעשייה 680 מיליון דולר, עבור ריבית. "אני מבין את כעסם של הבנקים כלפינו על כך שאנחנו מגייסים את הכסף באוטובאנק", אמר גביש. "יחד עם זאת, אם הם מסוגלים לגייס כסף במחיר זול יותר, אדרבא, שיעמידו אותו לרשותנו".

שבח אופיר, מנהל הכספים בקונצרן, אמר, כי לבנקים מפריע שכור גייס הון בזול לפרוע הלוואות יקרות שלקח מהבנקים. לדבריו, מגבלות לווה יחיד מונעים מהבנקים מתן אשראי בהיקף מספיק לקונצרן. אשר גילה, כי מנהלי בנק דיסקונט הודיעו לו לאחרונה, שאין באפשרותו של הבנק לספק לקונצרן הלוואות לעשר שנים אלא לטווח קצר יותר בלבד.

ישראל תציע ציוד וסחורות לקנדים אחרי שחקלאי קנדה סירבו לבצע קניות גומלין

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

קבוצה של משקיעים מישראל מנהלת משא ומתן עם גופים חקלאיים בקנדה, במטרה למכור לחקלאים במדינה זו ציוד חקלאי.

את הקבוצה מארגן רפי בן־יוסף מבעלי חברת טירה, המכהן כנשיא לשכת המסחר ישראל־קנדה. במסגרת ניסיון זה יש כוונה להציע לחקלאים בקנדה ציוד חקלאי, חומרים כימיקלים ותקשורת. המשא ומתן מתנהל בין היתר עם הקונצרן העברי ויפים שהוא מאגד מועצות ייצור חקלאיות בקנדה.

הרקע לנסיון זה נעוץ בהחלטתה של ישראל להימנע מרכישת שעורה בקנדה כפי שהיה מקובל בעבר. המדובר בקנייה של 40־50 מיליון דולר בשנה שבוצעה על־ידי הממשלה בקנדה.

ישראל דרשה שהקנדים יעשו רכישות גומלין בישראל אך הקנדים הודיעו שהחקלאים בארץ זו אינם יכולים לבצע רכישות גומלין מאחר ואין להם מה לקנות בישראל. על רקע זה התארגנה הקבוצה הישראלית והיא מציעה כעת לקנדים לרכוש בישראל ציוד שהם זקוקים לו.

בתום מאבקים ציבוריים וסביבתיים:

הוחל בהנחת הצינור להרחקת שפכי "מכתשים" בבאר שבע

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ"
לאיכות הסביבה

לאחר מאבקים ציבוריים וסביבתיים הוחל בשבוע שעבר בעבודות להנחת הצינור להרחקת השפכים התעשייתיים הרעילים של מפעל מכתשים בבאר שבע. שעד כה זרמו אל ערוץ נחל באר שבע תוך הסבת סבל לתושבי העיר. בעיקר לתושבי שכונת נווה נוי הסמוכה לנחל.

הצינור שהוחל בהנחתו יתמשך במקביל לנחל באר שבע וירחיק את השפכים מהעיר למורד הנחל. על פי המתוכנן יסתיים שלב א' של העבודות להנחת הצינור, באורך 7 ק"מ, בעוד כמה חודשים.

הנחת 11 הק"מ הנוספים, ממורד נחל באר שבע אל רמת חובב, תסתיים עד סוף 1987. עם השלמת שלב זה, יוזרמו השפכים במישרין לבריכות האידוי הקולטות את השפכים הרעילים של המפעלים שבאזור התעשייה ברמת חובב.

הצינור שהוחל בהנחתו עשוי מחומר פלסטי עמיד בפני החומרים הכימיים שיובלו ויוצר במפעל גולן בקיבוץ שער הגולן. הזרמת השפכים המתוכננת למורד נחל באר שבע מעוררת התנגדות מצד תושבי הנגב ואשכול החוששים מזיהום יתר במורד הנחל, באזור נחל הבשור.

ממכתשים נמסר כי נציב המים הסיר את התנגדותו להנחת הצינור לאחר שהובטח כי השלב השני להעברת השפכים לרמת חובב יסתיים עד דצמבר 1987.

הסכם לשיווק שטיחי כרמל במלונות

מאת זהר בלומנקרנץ

החברה הכלכלית של התאחדות המלונות חתמה על הסכם שיווק עם שטיחי כרמל שבבעלותו של יו"ר ועדת הכספים של הכנסת אברהם שפירא.

מדובר בהסכם במחירים מועדפים, במסגרת קו אשראי שהקצה בנק ישראל בשיתוף עם בנק מזרחי. מסגרת האשראי היא 700 אלף דולר ומקסימום סכום ההלוואה ללקוח עשרת אלפים דולר.

יעקבי התריע על שחב' מבני תעשייה מפסיקה פעילות בישובי פיתוח

מאת צבי זרחיה

שר הכלכלה גד יעקבי פנה ביום ד' אל ראש הממשלה שמעון פרס והתריע על כך שחברת מבני תעשייה הפסיקה עבודות פיתוח ותשתית להקמת מבני תעשייה בישובי פיתוח שונים בשל חוסר תקציב. בכמה ערי פיתוח קיים מחסור במבני תעשיה, ואולם בשל חוסר בתקציב הקמתם אינה מתבצעת. הסכום שהוקצב השנה לחברה להקמה והרחבה של מבנים מגיע ל־6.5 מיליון דולר. יו"ר מועצת ערי הפיתוח, שאול עמור אמר כי סכום זה אינו מספיק ומונע הקמת מיפעלים חדשים. לדבריו, יש חשש מהחרפת האבטלה בערי הפיתוח. הוא תובע הכפלת הסכום המיועד להקמת תשתית והמבנים בערי הפיתוח וביצוע עבודות מידיות של החברה בערי הפיתוח.

בשבוע שעבר אישרה להברה מינהלת מרכז ההשקעות במשרד התעשייה, 6.2 מיליון דולר להקמה והרחבת מבני תעשייה בגרה ובר־צעה. השר יעקבי אמר כי לחלק מהמבנים שיוקמו בגרה אין ביקוש של יזמים.

חב' הפוספטים תדרוש מהממשלה 3 מיליון דולר

כפיצוי — אם ועדת הכספים תאשר העברת משרדי החב' לירוחם

מאת עינת אייזיר

הנהלת חברת הפוספטים תדרוש מהממשלה פיצויים בשיעור שלושה מיליון דולרים אם ועדת הכספים של הכנסת תאשר היום את העברת משרדי הנהלת החברה לירוחם.

ועדת הכספים החלה בסוף השבוע לדון בדרישתו של שר התעשייה והמסחר אריאל שרון להעביר לשם את מנהלת החברה. הוועדה נדרשה לנהגה עליה סעיף 4 לחוק החברות הממשלתיות. לפיו היא היתה לאשר הוצאות של חברה ממשלתית, אם אינן נעשות על בסיס עסקי אלא משיקולים אחרים, כמו במקרה זה של שיקולים פוליטיים־חברתיים.

בחברה מציינים כי גובה הסכום של שלושה מיליון דולרים מהווה מעמסה כבדה על החברה בהתחשב בעובדה כי מאזן החברה בשנת 85/6 שעומד להתפרסם מצביע על "קו אדום" ברווחיות.

חברת הפוספטים מעסיקה כיום 1,400 עובדים, עשרה אחוז מתוכם, כ־140 עובדים הם תושבי ירוחם. עדיפות בקליטת עובדים יש לתושבי העיירה, אך בחברה מציינים שאין היענות מצד תושבי המקום. המפעל נמצא במרחק 13 ק"מ בלבד מהעיירה.

ישונו חלקים מתכנית "עיר הימים" בת"א

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

חלקים ניכרים מתכנית "עיר ימים" — אחת מתכניות הבינוי העתידיות החשובות של תל־אביב — ישונו בעקבות ביקורת שמתחו מתכננים עירוניים תל־אביביים, שמאי אסיף.

נדחה ערעור בעלי משחטות בשוק הכרמל שפעלו ללא היתר

(ט) בעלי המשחטות בשוק הכרמל בתל אביב לא יוכלו לנהל את עסקיהם ללא היתר. קבע בית המשפט המחוזי בתל אביב, בדחותו ביום ו' את ערעורם של בעלי משחטות לעופות באזור שוק הכרמל.

יפגינו בעניין פיצויי־שחיקה בקרנות "מבטחים" ו"מקפת"

(ט) סכסוך הנמשך מזה שנתיים בין הסתדרות הגימלאים לבין קרנות הפנסיה "מבטחים" ו"מקפת", מגביר את ההתמרמרות בקרב הגימלאים נגד ההסתדרות הכללית.

מדובר בהחלטת הוועדה המרכזת, שעוד ב־17.6.84 חייבה את הקרנות בתשלום פיצויי־שחיקה לגימלאים הוותיקים. ההחלטה קויימה על־ידי חלק מהקרנות, והראשונה קרן הגימלאות המרכזית, אך לא ע"י "מבטחים" ו"מקפת".

התאגדויות ארגוני הגימלאים של שתי הקרנות, מתלוננות גם כנגד מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, הנוהג להגן על זכויות עובדים, אך אינו נוקט צעדים לאכוף את ביצוע ההחלטה — ההטבות לגימלאים — על הקרנות המשתמטות מלמלא אותה.

מהסתדרות הגימלאים נמסר, כי במשך השנתיים נקבעו פעמיים הפגנות של גימלאים בעניין זה אך בוטלו ברגע האחרון ע"י קיסר, בהקשבה לפניות והבטחות להסדר שהגיעו מהמוסד הגבוה, אך עד היום טרם מומשו.

הסתדרות הגימלאים, עם ארגוני הגימלאים של שתי הקרנות קוראים להפגנת מחאה שתתקיים ביום א' 28.9 בשעה 9.30 לפנה"צ בחצר הוועד הפועל של ההסתדרות.

ח"כ עטשי מבקר יחס הממשלה לישום ההחלטות בדבר השוואת תנאים של בני העדה ליהודים

מאת נדרית בתאא

בכנס ראשי הישובים הדרוזים והצרקסים שנערך ביום ה' בדלית אל כרמל, הביע ח"כ זידאן עטשי (שינוי), ביקורת, על יחס הממשלה לישום ההחלטות, להשוואת תנאי החיים של בני העדה לאלה של היהודים.

הכנס נערך בעקבות מסקנת הוועדה, המשותפת לוועדות הכספים, החוץ והביטחון, שהתכנסה לדיון בנושא מעמד העדה הדרוזית בישראל. בתגובה למסקנת הוועדה העיקרית, להכליל את הישובים הדרוזים והצרקסים בתכנית ערי הפיתוח, קרא ח"כ אמאל נאסר אלדין, יום הכינוס, לשרי הממשלה לסייע במימוש מסקנותיה.

ראש המועצה המקומית בית ג'אן, שפיק אסעד, אמר כי לא ייתכן שישובים הסמוכים לכפרי הדרוזים מוגדרים ישובי פיתוח, בעוד שכפרי הכפרים הדרוזים מסווגים אחרת. בכנס השתתפו שר העבודה והרווחה משה קצב, וח"כ זק אמיר.

עריך את המחוזי: חיים של

פרס: אין לטבח באיסטנבול כל משמעות מדינית; אלה חיות טרף

הרצוג: הטבח בטורקיה — שיאו של הטרור האנטישמי

מאת סופרי "הארץ" ועתי"ם

הנשיא חיים הרצוג פרסם אמש הודעה מיוחדת בעקבות הרצח. וזו לשון ההודעה: "מדינת ישראל והעם היהודי כולו כואבים ומבכים את קורבנות התקפת הרצח על מתפללי בית הכנסת באיסטנבול. זהו שיאו של הטרור האנטישמי, בן בריתו של הטרור הבינלאומי, אשר אינו בוחל בשום מטרה ותכליתו רק רצח יהודים באשר הם יהודים. זוהי הוכחה טראגית נוספת לרמתם השפלה, הנטולת צלם אנוש, של אויבי ישראל ואויבי האנושות. מדינת ישראל לא תשקוט עד אשר תמגר את יד הרשע של האנטישמיות והטרור והיא קוראת לכל העמים ולכל בני התרבות ברחבי תבל להתייצב עמה במאבקה".

הנשיא הרצוג שלח מברק תנחומים לקהילה היהודית באיסטנבול ואיחולי החלמה לפצועים.

פרס: אין לטבח משמעות מדינית — אלה חיות טרף

ראש הממשלה הביע שאט נפש וזעזוע עמוק מהרצח הנפשע. מלשכתו נמסר, כי ממשלת ישראל סבורה, כי יש להמשיך במאבק בלתי מתפשר בטירור הבינלאומי, וקוראת לממשלות המדינות החופשיות בעולם להתלכד במלחמת חורמה בתופעה נפשעת זו.

ראש הממשלה שמעון פרס אמר אמש בטלוויזיה, כי אין לטבח באיסטנבול כל משמעות מדינית. "אלה חיות טרף, ואין לחפש אצלם משמעויות". ראש הממשלה הוסיף, כי לא ננוח ולא נשקוט עד שנגדע את הזרוע האכזרית, שלא ידענו כמותה מאז הנאצים — הגם נשיגם".

מר פרס ציין, כי אף אירוע לא ביטא בצורה כה קודרת את האופי החייתי של הטירור הזה, כפי שנוכחנו בו בטורקיה. ראש הממשלה הטעים, כי בשלב זה, התורכים צריכים ללכוד את המחבלים ולשפטם.

הוא הטעים, כי ישראל לא תנוח מיעדיה וגם תטיל מלוא כוחה לשים קץ לאירועים האלה.

יצחק שמיר, מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, אמר אמש, כי מדינת ישראל צריכה לנהל בתנופה מלחמת חורמה והתקפה נגד כל ארגוני הטירור, בכל מקום ובכל זמן ולמנוע מהם פעולות חייתיות, מסוג הטבח בטורקיה. מר שמיר דיבר בגלי צה"ל.

שר החוץ ציין, כי כרגע אין להצביע על ארגון מסוים כאחראי לטבח. "אבל ברור שמה שראינו בבית הכנסת, היה מעשה מובהק של ארגון טירור אנטי יהודי ואנטי ישראלי". מר שמיר הוסיף, כי אין ליחס חשיבות לשמות של ארגוני המחבלים. עם זאת, לדבריו, אין ספק, שהטירור בא מבסיסים של מדינות מסוימות.

פיגועים נגד יהודים

(אי־פי). להלן רשימת התקפות על קהילות יהודיות בשנים האחרונות:

3 באוקטובר 1980: 4 נהרגו ו־9 נפצעו בפיצוץ ליד בית כנסת בפאריס.

29 באוגוסט 1981: 2 נהרגו ו־20 נפצעו בהתקפה של שני מחבלים ערבים על בית כנסת בוינה.

20 באוקטובר 1981: 3 נהרגו ו־106 נפצעו בפיצוץ ליד בית כנסת באנטוורפן.

9 באוקטובר 1982: פעוט בן שנתיים נהרג ו־34 נפצעו בהתקפה על בית הכנסת המרכזי ברומא.

7 באוגוסט 1983: מוקשים התפוצצו בבית כנסת בדרום אפריקה לפני ביקור של פקיד ממשלתי במקום. איש לא נפגע.

3 בינואר 1985: פצצות תבערה נזרקו אל בתי כנסת בבואנוס איירס ובקורדובה בארגנטינה. איש לא נפגע.

29 במארס 1985: 18 נפצעו בפיצוץ בתיאטרון בפאריס בעת פסטיבאל סרטים יהודי.

22 ביולי 1985: 27 נפצעו בפיצוצים בבית כנסת בקופנהאגן ובמשרדי חברת תעופה סמוכים.

24 נרצחו ו־3 נפצעו בהתקפת ירי

(סוף מעמוד 1)

ספרי תורה וטליתות, מגובבים בכל עבר וכתמי דם על הכתלים נותרו במוצאי שבת בבית הכנסת נווה שלום, שבו אירע הרצח — תיאר את מוראות הרצח ג'רמין מרקעמיר, סגן הקונסול הכללי של ישראל באיסטנבול, בגלי צה"ל.

לדבריו, לאחר המקיפה פרצה דליקה, כנראה מן הרימונים שהושלכו.

הדובר אמר, כי נזק רב נגרם לבית הכנסת, שהושחת כתוצאה מן הירויות והרימונים שהתפוצצו בו. סגן הקונסול סיפר מפי עד ראייה, כי בבית הכנסת כ־800 מקומות תפילה, אולם שהו בו רק כ־25 מתפללים. נראה, כי רוב הציבור שהה בחופשה.

אתמול בבוקר עמדה להיערך בבית הכנסת נווה שלום בר מצווה של אחד מבני הקהילה. האירוע בוטל מסיבות טכניות, וכך נמנע אסון מחריד — כך מסר אחד מבני הקהילה היהודית באיסטנבול, שדיבר בטלוויזיה.

האיש סיפר, כי סמוך לשעה 9 ושני בבוקר הורדו לבית הכנסת חמישה אנשים חמושים. הם ירו ללא הבחנה והטילו פצצות. לדבריו, היו רעולי פנים. באותה שעה היו בבית הכנסת 25 עד 30 מתפללים. לאחר שהחלו הירויות, לא ידעו המתפללים כיצד לברוח.

לדבריו, נהרגו בה 20 אנשים, וכן נפצעו נוספים. האיש מסר, כי ספרי קודש ותשמישי קודשה היו פזורים בכל עבר. עוד מסר, כי בית הכנסת הגדול היה ריק ממתפללים רבים, כיוון שזו היתה השבת הראשונה מאז שנפתח, לאחר שנערכו בו שיפוצים.

האדם היחיד, שלא נפגע סיפר, כי העמיד פני מת כדי להינצל ממרחץ הדמים. רפי שאול, 17, אמר, כי הטרוריסטים שפכו דלק על הגופות והציתו אותן.

סוכנות הידיעות האנאטולית מסרה מפיו: "באתי לבית הכנסת עם אבי. תפילת השבת החלה. אחרי זמן מה נכנס אדם חמוש והתחיל לירות לכל עבר. כולם השליכו עצמם על הרצפה. האיש, שבידו היה נשק אוטומטי, המשיך לירות. הוא דיבר ערבית עם ידידו. ברגע זה היתה התפוצצות. הבטתי מהמקום שבו הסתתרתי, וראיתי, שהם מתחילים לשרוף את הגופות. הם שפכו עליהן דלק. העמדתי פני מת ושכבתי ללא נוע".

המשטרה מסרה, כי שני התוקפים הרגו את עצמם לאחר ההתקפה. קודם לכן מסרה המשטרה, כי התוקפים היו חמישה. דובר משרד החוץ האמריקאי אמר אתמול, כי שלושה מחמשת התוקפים הצליחו להימלט. הדובר לא אמר אם ארה"ב קיבלה מידע על ההתקפה.

עוד נמסר כי הטרוריסטים התחזו לעיתונאים ישראליים. אחד מהם דיבר עברית וביקש רשות מאנשי בית הכנסת להיכנס עם חבריו לצורך צילומים במקום. כאשר ניתנה הרשות, שלפו את כלי נשקם ופתחו בירויות לכל עבר. הם ירו בפצועים ולאחר מכן הטילו רימונים.

המשטרה מנעה מעיתונאים מלהשוחח עם ניצולים, או להיכנס לבניין בית הכנסת.

מקור ביטחוני באנקרה אמר, כי רימוני היד, שהופעלו בהתקפה היו מסוג אותם תוצרת ברית־המועצות, שנמצאו אצל שני לובים, אשר הואשמו בתכנון התקפה על מועדון אמריקאי באנקרה בחודש אפריל.

מאות קריאות טלפוניות מודאגות של ישראלים, שלהם קרובים באיסטנבול, הגיעו אתמול לקונסוליה הישראלית בטורקיה. עד למסירת הידיעה מסרה המשטרה הטורקית 16 שמות של נספים.

בטלוויזיה דווח, כי רבים מבני הקהילה היהודית הגיעו לבית הכנסת. הם סידרו המוטים בין ההריסות, ובכו את הקורבנות, את ההרס ואת חילול הקודש שנגלה לעיניהם.

אבל כבד ירד על הקהילה היהודית באיסטנבול. 22,000 יהודים בעלי אזרחות טורקית, המכונים "מוסבי" בידי בני ארצם, גרים באיסטנבול, בשכונות היפות ביותר של העיר, מאקה, ניטנטאסי וסיסלי.

ההתנגדות האיסלאמית אחראית להתקפה

בביירות הודיע אלמוני, בשם ההתנגדות האיסלאמית, כי ארגונו היה אחראי לפיגוע. הארגון הזה, טוען, כי ביצע את רוב הפעולות האנטי־ישראליות בדרום לבנון מאז 1985.

בהודעה, שהוקראה באמצעות הטלפון לסוכנות ידיעות מערבית בביירות, אמר אלמוני, שטען, כי הוא חבר בארגון: "בשם אללה, הרחמן הרחום, מודיעה ההתנגדות האיסלאמית את הדברים הבאים: "בעקבות התקפות של כנופיות הצבא הישראלי על בני עמנו בדרום, והסיוע באמבקיה, ביצעה אחת מהיחידות שלנו, הפועלת באיסטנבול, מבצע התאבדות נגד אחד מקני הכופרים, וחיסלה את מרבית הנוכחים.

"אנו מזהירים את ישראל, כי זרועינו תשיג את כל אזרחיה ברחבי תבל. מפני שדרום לבנון אינה ארץ הפקר ומי שמבצע תוקפנות נגדה יבוא על עונשו.

"ביטחונם של הישראלים אינו עדיף על ביטחונם של בני עמנו בדרום. לכן, נגיב על כל פעולה בדרום על ידי ביצוע התקפה מחוץ לאזור זה, או אפילו ברחבי תבל. זה ישלול מישראל כל תירוצים".

אלמונית, שטלפנה לסוכנות ידיעות מערבית בניקוסיה, הודיעה אתמול בערבית, כי "ארגון הנקמה הפלשתינאי" ביצע את הפיגוע. היא מסרה, ש"ארגון הנקמה הפלשתינאי מקבל עליו את מלוא האחריות למבצע באיסטנבול. אנו נמשיך במאבק הזה נגד האויב הציוני ונגד האימפריאליזם בעולם כולו. יהיו התקפות נוספות מסוג זה. צפו להתקפות נוספות. נקמה לקדושים שלנו".

אלמוני, שטלפן לסוכנות הידיעות האנאטולית, אמר אמש, כי "ארגון האחדות הערבית הצפוני", קבוצה בלתי ידועה עד כה, אחראי להתקפה. האלמוני, שדיבר טורקית רצוצה, אמר "ארגון האחדות הערבית הצפוני מקבל עליו את האחריות להתקפה... זו רק התחלה".

לדברי רדיו טריפולי, בית הכנסת באיסטנבול, שימש "מאורה של שירותי הביון הציוניים".

טורגוט אוזאל, ראש ממשלת טורקיה, אמר, כי ההתקפה על בית הכנסת מבליטה את הצורך בשיתוף פעולה בינלאומי ללוחמה בטרור.

שר המדינה הטורקי, מסוט ילמאז, אמר לאחר ישיבה שלא מן המנין של הקבינט הטורקי, שנמשכה שעתיים, כי השלטונות הודו לתגבר את אמצעי הביטחון.

השר הקריא הודעה, שבה נאמר, כי קיים קשר בין ההתקפה שנערכה אתמול על בית הכנסת לחטיפת מטוס פאן־אמריקן בקראצ'י שלשום.

ראש ממשלת טורקיה, טורגוט אוזאל, אמר, כי ההתקפה "מצערת ביותר", והוסיף, "אין להשלים עם כך שינהגו בצורה זו עם אנשים שהתקהלו כדי להתפלל".

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
ד"ר מטילדה בלכטובסקי
בתה וחתנה: הלינה ויוסף יפה
נכדיה: אלון יפה
רוני לסר
נינותיה: תהילה, רבקה ואלישבע
המשפחות: עופר ובלכטובסקי
הלוויה תתקיים היום, יום א', ג' באלול תשמ"ו, 7.9.86
בשעה 14.00 בבית העלמין בקרית שאול

האוניברסיטה העברית בירושלים
הפאקולטה למדעי הרוח — החוג לתולדות האמנות
מודיעים בצער רב על פטירתה של
הדסה פראוור
ומביעים תנחומים
לפרופ' יהושע פראוור והמשפחה
הלוויה תצא היום, יום ראשון ג' באלול תשמ"ו (7.9.86)
בשעה 1.00 אחה"צ מבית ההלוויות בסנהדריה להר המנוחות

הננו מודיעים בצער על פטירתה של יקירתנו
צפורה הרמתי
מראשונות מושב באר־טוביה
וחברת קבוצת "משמר הולגה"
הלוויה היום, יום ראשון ג' אלול תשמ"ו (7.9.1986)
בשעה 16.00 בבית העלמין בבאר־טוביה
משפחות: בר־ניר, קדם
רמת־השרון

עדנה ואלוף עמנואל סקל,
ורד ואבנר
בנפול
יואב ז"ל
אתכם באבל
רב אלוף משה לוי
ראש המטה הכללי

ליצחק נוימן
משתתפים בצערך על מות
אביך ז"ל
חבריך וקבוצת פלתורס והמגן

לעובדת מחדון ציונה
אתך באבלך בהילקח האחות
מלכה ז"ל
אגד
ההנהלה החברים הגימלאים והשכירים

הננו משתתפים בצערם של
משפחת גלברד
ושל חברת גילרו בע"מ
במות ראש המשפחה והמנכ"ל
ר' יוסף גלברד ז"ל
המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים
חיים כהן ושות'
ההנהלה והעובדים

אבלים על מותה של
אטל בארלי (לבית גוטלבסקי)
בקשר למועד הלוויה
נא להתקשר לטלפון: 03-456421, 02-525395
המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו סבינו ואחינו היקר
יצחק קרסו
בן סימן טוב ז"ל
על מועד ההלויה נא להתקשר טלפונים
04-243248, 04-244210, 04-258901
המשפחה המתאבלת
אשתו: רינה
בניו: יאיר קרסו וב"ב – חיפה
מוטי קרסו וב"ב – ירושלים
אחיו, אחותו והמשפחה בטורקיה

לשוש סביר (סבירסקי)
רמת השרון
משתתפים באבלך הכבד
על מות אביך
מנחם סדקין ז"ל
רינה וירון טל

החוג להסטוריה
באוניברסיטה העברית בירושלים
מוריו ותלמידיו
משתתפים באבלו הכבד של
פרופ' יהושע פראוור
על מותה הפתאומי של אשתו
הדסה ז"ל

אבלים המומים על מותו הטרגי ללא עת של יקירנו
אורי לוי
הלוויה תצא היום, יום א' ג' אלול תשמ"ו 7.9.86
בשעה 15.00 מבית המנוח, בבני־ציון לבית העלמין בכפר
אשתו: גאולה
הילדים: יובל, יפעת ואלון
ההורים: רות ויצחק
וכל בני משפחתו

לדניאל רנה, תמר ובני המשפחה
השתתפותנו הכנה בצערכם במות האם
צפורה הרמתי
"מי יתן ולא תוסיפו עוד לדאבה"
א. בר־ניר
שירותי מינהל והשקעות בע"מ

להשיג בבתי מרקחת ובפרפומריות ברחבי הארץ.
היבואן: א.ג. ברון בע"מ רח' המאספים 4 ת"א 03-258689

מימצאים חשובים בחפירות של חורבות סומקה בכרמל

(ע). כתריסר בתי מלאכה נתגלו באתר החפירות של חורבות היישוב מימי המשנה והתלמוד סומקה שעל הכרמל. סבורים כי בתי המלאכה שימשו למלאכות הצביעה והבורסקאות.

על הגילוי נמסר בסיור שנערך במקום עם סיום העונה הרביעית של החפירות הארכיאולוגיות. החפירה נערכה מטעם המחלקה ללימודי ארץ ישראל באוניברסיטת בר־אילן, בשיתוף בי"ס שדה כרמל של החברה להגנת הטבע.

סומקה הייתה עיירה יהודית בתקופת המשנה והתלמוד, מן הגדולות בכרמל.

הבנה נחשפו יסודותיו של בית הכנסת המפואר שעמד במרכז העיירה. ממדי הבניין היו 15 על 19 מ' בקירוב — כממדי בית הכנסת של ברעם בגליל.

נהרס בתקופה הביזנטית

הבניין נהרס במכוון בידי אדם, ככל הנראה בראשית התקופה הביזנטית.

חלקים מפוארים מן האדריכלות המקורית נמצאו בשימוש משני ברצפת בית הכנסת ומחוץ לבניין. ברבע המגורים נחשף בית מגורים וסימטה ברצפת באבן.

סביב היישוב פזורים כתריסר בתי מלאכה המכילים עמודי אבן גליליים מחורצים במשקל של מספר טונות כל עמוד ובגובה של מספר מטרים.

אורח הכבוד בסיור היה שגריר ארה"ב בישראל מר תומאס פיקרינג שהוא כידוע חובב ארכיאולוגיה. השגריר עוקב אחר פעילות המחלקה ונענה ברצון להצטרף לסיור.

בימים שבהם לא ברור מה נותר מהסיסמה "צמיחה כלכלית", מגישה עדשת הצילום בסגנות יתפמל — הו"בית לשעבר הדעיית שר העבודה גיורא יתפמל ז"ל — בשהוא עובדת בגיל שמעל 70, במטבל בקיבוצה, גלעד. (צילום: פול מלינג, ישראל סאן)

עותרים: בן־מאיר מונע בחירת סגן שני לראש עת"א

העתירה: למוסד לביקורת של מפ' העבודה

מאת חיים הנדוורקר

למוסד לביקורת של מפלגת העבודה הוגשה בסוף השבוע עתירה נגד ח"כ דב בן מאיר על שהוא מונע בחירת סגן שני לראש עיריית תל אביב מטעם המפלגה.

על פי העתירה שהוגשה על ידי אורי אלפרט, מי שכיהן בתפקיד מזכיר מועצת פועלי תל אביב 17 שנה, ובאית מפלגת העבודה לשני סגני ראש עיר בתל אביב מכוח ההסכם הקואליציוני. עד לפני שנה חצי כיהן בן מאיר כח"כ וכסגן ראש עירייה ועקב כפל תפקידים זה, נאלץ לפרוש מתפקידו כסגן, אך נותר בתפקידים אחרים בעירייה, ומשרת סגן ראש העיר נותרה בלתי מאויישת.

בעתירתו כותב אלפרט כי הוצעו הפניות לבן מאיר ולראשי המפלגה במטרה למנות סגן, לא מונה איש לתפקיד. אלפרט טוען כי למפלגה נגרם נזק מאי מינוי הסגן השני והדבר זה מטיל ספק בכושרם של יותר חברי הסיעה לשמש בתפקיד סגן ראש העירייה. המוסד לביקורת של מפלגת העבודה התבקש לנקוט בכל ההליכים הדרושים לשם בחירה מיידית של סגן ראש עירייה חדש.

הפעילים שיזמו את העתירה טוענים כי בן מאיר מכשיל בחירת סגן שני מרצון לשמור על עמדותיו ותפקידיו בעירייה. דב בן מאיר שהוא בחו"ל ואת תגובתו לא ניתן היה להשיג אתמול. העתירה היא ראשיתו של מאבק פנימי חריף בכחוח תל אביב של מפלגת העבודה לבחירת המועמד לתפקיד ראש הרשימה לעירייה מטעם המפלגה.

בית המשפט: הרב לוינגר פעל שלא כחוק ובחוצפה

הרב שתקף חייל־צה"ל "נהג כשריף" אך "לא קיבל מינוי של שריף"

(ע). קנס בסך 300 ש"ח הוטל ביום ו' על הרב משה לוינגר מחברון, לאחר שהורשע בתקיפת חייל צה"ל במערת המכפלה לפני 3 שנים. כמו כן חוייב הרב לוינגר לחתום על התחייבות בסכום של 2,500 ש"ח להימנע מעבירות תקיפה במשך שנתיים. בית המשפט קבע, כי אם יסרב לחתום על התחייבות, יאסר לתקופה בת חודש ימים.

במהלך הדיון שנערך בפני שופט השלום בירושלים עמנואל דינור התברר, שבחג שמחת תורה ב־1983 שהה הרב לוינגר במערת המכפלה, הוא ביקש להעביר חייל צה"ל ממשמרתו, כי לטענתו הסית ערבי להתלונן נגד 3 יהודים.

החיילים ששהו במערה סירבו להיענות לבקשת לוינגר, ובעקבות כך התפתח ויכוח, שבמהלכו דחף לוינגר את אחד החיילים. על כך האשם בתקיפה.

עיסקת־טיעון

לאחר ששמע השופט את פרטי העבירה, אמר: "הרב לוינגר מתנהג כמו שריף. יכול להיות שהוא שריף, אבל הוא לא קיבל מינוי כשריף".

בהכרעת הדין קבע השופט דינור: "לא רק שהתנהגותו של לוינגר בלתי חוקית, כשמדובר בהוצפה, אלא זו התנהגות המופקר".

הצדדים הגיעו לעיסקת טיעון, לפיה תסתפק התביעה בבקשת קנס ולא עונש מאסר על תנאי, ואילו לוינגר יודה באשמה. "אלמלי עיסקת הטיעון, הייתי בהחלט מטיל על הנאשם עונש מאסר על תנאי, ורצוי שידע הנאשם כי ביצוע עבירות מסוג זה נגד חיילי צה"ל עשויה לגרור עונש כבד", הוסיף השופט.

הרב לוינגר לא נכח בדיון המשפטי, וייצג אותו סניגורו עו"ד דוד רותם.

עיריית ת"א תנתק מים ל"דיפלומט" ול"מרינה"

שיף בתגובה: "אנתק להם את הזיזים"

מאת זוהר בלומנקרנץ, כתבי "הארץ" לענייני תיירות

עיריית תל־אביב עומדת לנתק את אספקת המים לשני בתי המלון "דיפלומט" ו"מרינה", שבבעלות חיים שיף. שלשום נמסר, כי הדבר ייעשה בשל אי תשלום חוב בסך 300 אלף ש"ח עבור ארנונה ומים.

לטענת העירייה, היא פנתה מספר פעמים בשנה האחרונה לבתי המלון, בדרישה לפרוע את החוב. נקבעו אף מספר פגישות עם שיף כדי לגבות ולהגיע לפשרה, אך המלונאי לא הופיע, לטענת העירייה, לאותן פגישות. ניתוק אספקת המים ייעשה כבר באלה הימים.

המלונאי חיים שיף אמר אמש בתגובה: "אנתק להם את הזיזים אם ינתקו לי את אספקת המים. אני לא נפגש עם צ'יץ. אני לא מתרגש מהם."

סנדלים גם לרכב צבאי שיחנה שלא כחוק בת"א

העירייה: בצבא מתעלמים יותר מהחוק

מאת חיים הנדוורקר, כתב "הארץ" בתל אביב

החל מ־15 בספטמבר תחל עיריית תל אביב לנעול גם כלי רכב צבאיים — כך הודיעה העירייה לשלטונות צה"ל בסוף השבוע.

עד כה נמנעה עיריית תל אביב לנעול כלי רכב צבאיים החונים בניגוד לחוק, בנימוק כי אנשי כלי רכב אלה בתפקיד מבצעי.

ואולם, בעוד בעלי כלי רכב אזרחיים נזהרים יותר בשמירה על חוקי החנייה התברר כי אנשי צבא מתעלמים יותר ויותר מהחוק. בין שלטונות הצבא לעירייה התנהלו מגעים בנושא זה, אך ללא הועיל. לפיכך החליטה העירייה כי כלי רכב צבאיים יכנסו גם הם לקטגוריית הסנדלים וישוחררו לפי הנהלים המקובלים.

כל מונית תחוייב בשלט מואר בהיותה פנויה

יחוייבו גם לשאת את מספר הרישוי שלהן על הגג ועל הדלתות הקדמיות

מאת יעקב גבו

כל מונית, בעת היותה פנויה, תחוייב, בעוד כמה שבועות, להאיר את השלט "מונית" שעל גגה. כן יחוייבו המוניות לשאת את מספר הרישוי שלהן על הקופסה שעל גגן ועל שתי הדלתות הקדמיות.

החידושים אלה ייכללו בתקנות חדשות של משרד התחבורה.

מראשית אוקטובר יונהל המפקח על התעבורה להנפקת הרשיונות למוניות, ברשיונות מסוג חדש. הרישיון החדש לא יינתן לנהג אישית, אלא יתייחס למי שרשאי להפעיל את הרכב. הבעלים לא יחוייבו ברישיון נהיגה, ויוכלו להעסיק נהגים בעלי רשיון כזה.

רישיון המונית החדש יכלול קופסה מוארת על גג המונית, שעליה גם מספר הרישוי החדש, וכן מדבקות זיהוי בולטות על כל אחת מהדלתות הקדמיות, שעליהן יוטבע מספר הרישיון.

במשרד התחבורה נמסר, כי החידושים אלה יונהגו כדי להקל על צרכני המוניות לזהות את המונית שלא נתנה שירות כנדרש בחוק, ובכך לפעם את אמצעי הפיקוח ודרכי אכיפת החוק באמצעות הצרכנים עצמם.

מעל 50% מהחולים שהיו צריכים להתאשפז בביה"ח סורוקה נידחו

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

מעל 50 אחוז מהחולים שהיו צריכים להתאשפז בבית החולים סורוקה בבאר שבע נדחו, בתוכם גם חולים שהיו אמורים לעבור ניתוחים. כך אמר אמש חביב קדש, יו"ר מועצת העובדים של בית החולים סורוקה.

כוכוד בשבוע שעבר נתקבלה ההחלטה בסורוקה שלא לקבל אישפוזים בסורוקה, למעט מקרים דחופים ותקבלה גם ההחלטה לסגור מהבוקר את מרפאות החוץ, זאת בגלל מחסור רב בכוח אדם סיעודי. ביום שישי התקיימה פגישה בין מועצת העובדים לבין מנהל אגף כוח האדם בהנהלת קופת חולים ונודע כי נתמנו פיתרון. מועצת עובדי סורוקה הציגה מספר תביעות בנושאים כמו דיור, מילוי תקנים של אחיות, וכן הצעות נוספות לשיפור מצב כוח האדם בסורוקה.

חביב קדש מסר, כי גם הבוקר ימשיכו לקבל מקרים דחופים בלבד, אך החולט שבשלב זה לא לסגור את מרפאות החוץ. סופר "הארץ" מציין, כי בבית החולים סורוקה יש מחסור חמור באחיות ורק בחודש האחרון עזבו את בית החולים 139 מתוך 790 אחיות.

14 ניספו ו־76 נפצעו קשה ב־65 תאונות חמורות בשבוע

בין ניספי השבוע החולף 4 הולכי רגל — כולם מבוגרים

מאת נורית אמיתי, הכתבת עתי"ם

(ע) 14 בני אדם ניספו ו־76 נפגעו קשה ב־65 תאונות דרכים חמורות שאירעו בשבוע שעבר בכבישי הארץ. בין הניספים 4 הולכי רגל, כולם מבוגרים. בין הנפגעים קשה 44 הולכי רגל, מהציתם קטינים.

הכביש במעבר הציה בפתח תקוה. בתאונה נוספת שאירעה בשרון, ליד ראשון, נפגע קשה חייל צה"ל ושני חיילים אחרים. נפגעו קל.

11 בני אדם נפגעו. שניים באורח קשה, בהתנגשות שהיתה בבוקר יום ו' בין מיניבוס לטנדר פח בו היו פועלות ערביות, בדרכן לעבודה במטעי היתיים סמוך לכפר המאס בגליל. בדיקת המשטרה העלתה, כי הטנדר יצא ממסע הזיתים בכביש ולא עצר בצומת, שם נפגע על ידי מיניבוס, שלא הבחין בו בנוסעו בכביש הראשי.

מגד"א נמסר כי כל הפצועות והפצועים פונו לבתי חולים במכוניות פרטיות, זאת בניגוד להוראות. שתיים מהפצועות קשה הן פצועות ראש. כתוצאה מהעברתם החוסר מקבץ ומד"א נאלץ להעביר את הפצועים מבית החולים פוריה לבית החולים רמב"ם להמשך טיפול.

מנהל מד"א במקום ברעש נזרקן קרא לנהגים שלא לפנות פצועים ממצב קשה, שכן בכך הם אינם מסייעים במאומה ורק עלולים להחמיר את מצבו של הנפגע.

לפי הוראת פרקליט המדינה עו"ד יונה בלטמן:

המשטרה תמשיך חקירת רפ"ק פרידמן שניהל בשעתו החקירה של דוד בלאס

(ע) פרקליט המדינה עו"ד יונה בלטמן הורה למשטרה להמשיך בחקירת רפ"ק משה פרידמן, שניהל בשעתו את החקירה נגד איש העסקים דוד בלאס — כך עולה מהודעה שמסרה פרקליטות המדינה לבג"ץ.

משה פרידמן

ההחלטות להצביע על מעשים פליליים.

למרות מסקנה זו, ביקש פרקליט המדינה להמשיך ולהעמיק בחקירה נגד משה פרידמן, בחשד כי החקירה נגד דוד בלאס התנהלה בצורה פסולה. הפרקליטות מודעת, כי מסקנות דו"ח החקירה של המטרה נמסרו לידי בא כוחו של בלאס, אך חומר החקירה עצמו אינו נגיע לעיונו של בלאס. עוד נטען, כי מאחר שהחקירה בעניינו של פרידמן עדיין נמשכת, מסירת חומר לעיונו של בלאס עלולה לסכל את החקירה.

בהתייחס לדרישת בלאס מהמשטרה להפשט את דו"ח החקירה והניצוי בבנק דיסקונט, טוענת הפרקליטות, כי הנוהל אינו יכול לחייב את המשטרה לחקור לפי משאלות לבו. פרקליטות המדינה מבקשת מבג"ץ לדחות את העתירות של בלאס, והדיון לפני בג"ץ יתקיים ביום ד'.

מספטמבר שוב: תשלומים דו־חודשיים של הטלפון

השינוי יחול על מנויים שאינם חורגים מ־600 פעימות מונה

מאת יעקב גבו, סופרת "הארץ"

ביקורת המס על הפישפשוק נמסרה השבת לידי לא־יהודים

מאת נורית אמיתי, סופרת "הארץ" בשרון

דובר צה"ל בתגובה לסיפור על "מפת הכוכבים" שנועדה לצבא: "צה"ל לא עוסק באסטרולוגיה"

מאת דן מגיה, סופר "הארץ"

"צה"ל אינו עוסק באסטרולוגיה", ביקש דובר צה"ל להרגיע את כל מי שמודאג.

ברדיו נעלם ראיון מוקלט עם מזכ"ל התנועה ליהדות מתקדמת

כך נמנע שידורו בתוכנית "קבלת שבת"

מאת אור בודר

קלטת המכילה ראיון עם מזכ"ל התנועה ליהדות מתקדמת בישראל, הרב מרדכי רותם, אבדה בנסיבות שאינן ברורות. באולפני קול ישראל. הראיון — שהיה אמור להיות משודר ביום שישי, בתוכנית "קבלת שבת", לא שודר.

באמצע השבוע שעבר הקליט איש קול ישראל, משה הן, את הרב רותם, בעניינים הנוגעים לתנועה ליהדות מתקדמת, ולקראת ועידתה הארצית, שהתקיימה אתמול ושלשום בהרצליה. ביום שישי, בוקר השידור המיועד, הודיע הן לאנשי התנועה כי הקלטת אבדה, וכי הראיון לא ישודר. הוא דחה את הצעתם לזמן את הרב רותם לראיון חוזר עוד באותו בוקר.

הזמנות לבדוק המקרה

מנהל הרדיו, גדעון לב ארי, אליו פנו אנשי התנועה, הפנה אותם אל מנהל המחלקה האחראי לנושא, יצחק אלון. זה התקשם בדרישות על פניה מקבילה שנעשתה אל חברת הכנסת שולמית אלוני — והבטיח, לבדוק קיום ראיון אחר בשבוע הבא.

דוברת רשות השידור, ירדנה הראל, אמרה בתגובה ל"הארץ", כי "קורה שקסטה נעלמת". היא הבטיחה כי העניין ייבדק מחר, וקבעה כי אין קשר בין זהות המרואיין, מראשי התנועה ליהדות מתקדמת, העובדה שהראיון נועד לשידור במסגרת תוכניות הדת — והעלמות הקלטת. דוברת רשות השידור אמרה, כי ניתנה הוראה להקליט עוד היום את הרב רותם מחדש, ולשדר את הראיון הערב בתוכנית "מנחת ערב".

ח"כ אלוני בוועידת התנועה ליהדות מתקדמת: מאבקכם אינו רק דתי אלא גם לזכויות האדם

מאת נורית אמיתי

"לא תימלטו ממאבק פוליטי: מאבקכם הוא לא רק בתחום הדת אלא גם בתחום זכויות האדם", אמרה חברת הכנסת שולמית אלוני, למשתתפי הוועידה השנתית של התנועה ליהדות מתקדמת בישראל, שהתקיימה בסוף השבוע במלון תרשיש בהרצליה.

אלוני קראה לחברי התנועה להצטרף למאבק להפיכה האומה והחברה בישראל למה שנקבע במגילת העצמאות, המבוססת על שבות ובניית חברה צודקת ברוח חזון הנביאים.

חבר הכנסת ממפלגת העבודה אהרן הראל אמר: "בשעה שהדור שנה בדלה — השלילי גובר על התרבותי יש להביא יהודים כאלה לעם ישראל, הם ניראה אחרת."

נמחץ למוות בהתהפך קרון רכבת עליו נסע

מאת איתן רבין

קלוד ברכה (46) תושב דימונה, אב לארבעה, נמחץ למוות בעת שקרון הרכבת עליו נסע ניתק מהרכבת, התהפך ומחץ אותו. האסון אירע ביום ו' לפנות בוקר כשישה קילומטר דרומית לדימונה.

הרב סלומון לא הצטרף בליל שבת לרבנים שמחו בפ"ת

מאת נורית אמיתי

מוסרת "הארץ" בפתח תקוה

הרב ברוך שמעון סלומון, הרב האשכנזי הראשי בפתח תקוה, לא הצטרף בליל שבת לשלושים חבריו, אשר מחו על פעולת קולנוע "היכל" בלילות שבת.

השבת לא התקיימה הפגנה של חברי הוועד הציבורי לשמירת השבת בפתח תקוה בעקבות הסיכום שהושג בבג"צ, המאפשר להם לקיים הפגנה גדולה מדי שבת שלישית.

על הכוח שמרו שוטרים אחדים. עד מפקדים ושוטרים הפתיעו כד הנת משטרת פתח תקוה. ההפגנה הוחלה לפני אחת עשרה בלילה ועד זכו המקום בשקט.

שימש סוכן משטרתי ומואשם בסחר־סמים

מאת סופר "הארץ"

איש משטרה לשעבר, ששימש שלוש שנים סוכן מקומי של המשטרה, מואשם בבית המשפט המחוזי בתל־אביב בסחר ואחזקה של עבירות בסחר סמים.

הנאשם הוא ישראל דיאמנט, 28, מתל־אביב. העבירות המיוחסות לו הן לאחר סיום שירותו במשטרה. הדיון בבקשת התביעה לעצור אותו עד לתום ההליכים ייערך ביום רביעי.

גשם מפתיע בחיפה

(ע). תושבי חיפה שיצאו לעבודתם ביום ו' סמוך לשעה 7 בבוקר, הופתעו מן הגשם השוטף שניתך בכמה משכונות העיר.

הגשם בא לאחר לילה חמים וללא כל אזהרה מוקדמת. הוא ירד במשך כ־20 דקות וגרם לפקקי תנועה ולהפסקות בפעולת הרמזורים בכרמי העיר. בעיקר הופתעו הנהגים שטרם התקינו ברכבם מגבים וכל אלו לעצור לצידי הכביש כדי להרכיב את המגבים.

החזאים מוסרים, כי ירידת גשם בראש חודש אלול הוא סימן לשנה ברוכה בגשמים.

באילת ממשיכים את שעון הקיץ

מאת איתן רבין

העיר אילת על כל מוסדותיה, בתי המלון, העירייה, המשטרה וגם הקונסוליה המצרית ימשיכו לעבוד על פי שעון קיץ, ולמרבה אמש לא הוזז השעון באילת. דובר עיריית אילת, דב שקד, מסר, כי ההחלטה להמשיך את שעון הקיץ התקבלה בעצה אחת עם מועצת פועלי אילת, עיריית אילת והתאחדות בתי המלון. הוא מסר, כי שעון קיץ יהיה בתוקף לפחות עד לראש השנה, ולאחר מכן תישקל הארכתו. גם בקונסוליה המצרית באילת לא יזוז השעון.

סופר "הארץ" מוסיף, כי אילת הנהיגה שעון קיץ חודש ימים לפני שהוחלט על שעון קיץ בכל המדינה.

עתה שוהים באילת בעיקר תיירים מחו"ל, והתאחדות בתי המלון תתלה הבוקר מודעות בקשר לזמנים שלא ישתנו.

ערך את העמוד: חיים גל

לבלאנש וסטיוארט קיי
לדינה גור. לג'ון נתן
לדליה ולמתי

ברכות להולדת
יותם

המשפחה — 6.9.86

לשרה ולוי בייץ

ברכות
להולדת הבן

הארץ

לתמר ואמנון קדת

ברכות לבביות
להולדת הבת

הארץ

לפוקר ולמנהלה מ. רון
למנהל הפרויקט ז. וולך
ולכל בית "פז"

על חנוכת המפעל החדש
באלון תבור
שאו ברכות להצלחה ושגשוג

א.א. סלמה בע"מ
חשמל ובקרת תהליכים
רחוב קלר 5, חיפה

התאחדות התעשיינים בישראל
האסיפה הכללית הארצית
(שלא מן המניין)

תתקיים ביום רביעי ו' באלול תשמ"ו (10 בספטמבר 1986) במלון "הילטון" בתל־אביב.

האסיפה תפתח בשעה שמונה בבוקר, ואם בשעה הקבועה לא יהיה המניין החוקי הדרוש, היא תפתח

בשעה 09.00

הזמנות ובהן פרוט סדר היום נשלחו בדואר לכל חברי ההתאחדות. חברי ההתאחדות שלא קיבלו הזמנות מתבקשים לראות בהודעה זו את הזמנה אישית.

חגיגות 85 שנה למנחמיה

המושבה מנחמיה הראשונה להתישבות בעמק הירדן תחגוג את יובלה ב־22.10.86 יום רביעי כל מי שהיה קשור למושבה בעבודה, הוראה, מגורים, או סייע כלשהוא בעבר או בהווה מוזמן להשתתף.

הזמנות אישיות תישלחנה רק למעבירי כתובות למועצה המקומית.

הודעה זו היא בבחינת הזמנה אישית לכל המעונין.

סדר יום של החגיגות יפורסם

ח"כ בני שליסא
ראש המועצה

ארקיע בקצב הסילון
טיסה הלוך ושוב לאילת
בבואינג 707 (חצי שעה לכל כיוון)
וארוח של 3 ימים (2 לילות) בבית מלון*
במחיר החל מ־148. ש"ח בלבד!!
נופש מדהים בספטמבר
החל מ־ $99
* המחיר לאדם בחדר זוגי, כולל ארוחת בוקר.
arkia ארקיע

הארץ
יום א', ב' באלול, תשמ"ו 7 בספטמבר 1986
ירושלים: רח' ההסתדרות 2 טל' 224245* ת.ד. 273 מיקוד
בתל־אביב: המערכת והנהלת מחלקה המודעות וההפצה
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel — P.O.B 233, Tel 824261

אין פתרון מדיני לבעיית הטרור

אין איש בישראל שאינו עומד נדהם נוכח שתי פעולות טרור שבוצעו ביממה האחרונה: האחת בנמל תעופה של קראצ'י, השנייה בבית־כנסת באיסטנבול. ההשתלטות על מטוס חברת פאן אם פגעה במישרין בחברת תעופה אמריקאית, אבל נועדה להביא באמצעות לחץ של ממשלת פאקיסטן המוסלמית על ממשלת קפריסין, לשחרורם של אנשי "כוח 17" של אש"ף אשר רצחו לפני כשנה את אברהם אבנרי והזוג פלצור בנמל לרנקה. מכאן, כי לפשע שבוצע בקראצ'י, יש גם היבט ישראלי; ואין צורך להדגיש כי טרוריסטים הנכנסים בעזות לתוך בית־כנסת והורגים עשרים ושלושה מתפללים, משום שהם יהודים, מתכוונים לפגוע גם במדינת העם היהודי.

כבר היינו עדים למספר לא קטן של פעולות טרור שעיקר כוונתן היה הרצח עצמו; בכל זאת דומה כי מה שנעשה בבית הכנסת "נווה־שלום" באיסטנבול, חורג מכל התקדימים. גם קציר הדמים שהיה כרוך בתפיסת הג'אמבו של חברת פאן־אם בקראצ'י, מסתבר על רקע של מעשי אכזריות אשר טרוריסטים ערביים כבר איימו בהם בהזדמנויות רבות, אבל נמנעו עד כה מלתרגם אותם משפת הדיבור לשפת המעשה; הפעם רצחו ופצעו בשיטתיות ממש.

אין צורך לחפש סיבות מתוחכמות להתנפלות על המטוס האמריקאי: כאילו העיתוי נקבע לשם מחאה נגד פעילותו של ריצ'ארד מרפי במרחב הישראלי־ערבי ונגד פסגת אלכסנדריה בכלל. אפשר בהחלט להסתפק בהסבר שצוטט לעיל: האם תתאשר הגרסה כי נוסעי המטוס הוחזקו כבני ערובה לשם שחרורם של רוצחי "כוח 17", יש מקום להניח כי הטרוריסטים של קראצ'י שייכים גם הם לאותו גוף אשר, כידוע, כפוף לפת"ח דווקא, ז.א. לאבו עמאר ולא לאבו מוסה, ג'יבריל, חוואתמה או חבש.

על אנשי חיזבאללה אין צורך להכביר מילים: איבתם הפוליטית לנו יונקת את עיקר כוחה לאו דווקא מהתסבוכת הלבנונית, אלא מקנאות מוסלמית־שיעית. כלומר שנאה דתית: עריכת טבח במתפללים בבית כנסת יהודי תואמת את תפיסתם את עם ישראל כעם של כופרים.

אין עדיין לדעת אם במעשה שבוצע בקראצ'י, יש כדי להוכיח את נכונות התזה של מקורות בזון אמריקאיים שיבאו באחרונה כי גל של טרור בהשראת מועמר קדאפי עומד להתרגש — או אם עניין לנו במקרה בודד. די במקרה זה, כדי להזכיר לנו היכן עומד האויב האמיתי שלנו, אויב שאין דרך להתפשר אתו. קנאי החיזבאללה — דינם כדין אנשי אש"ף מכל הסוגים, באשר לשניהם אין פתרון מדיני.

אש"ף דרך החלון

מאת עודד זראי

מצרים היא כיום המשענת העיקרית של עראפאת במלחמת ההישרדות האישית שלו ושל ארגונו

בשבוע שעבר שב קלטו נמלי חלדה תיתון משלוח חדש של אנשי עראפאת. על־פי מקורות ערביים בביירות נמסר עם משלוח זה...

הן כוללות בניית מעברים תת קרקעיים, עמדות, חומות מגן ותעלות קשר. ראשי "אמל" בביירות ובדרום מתייחסים בחומרה להתפתחויות האלה, והדבר התבטא בשיגור עשרות לוחמים של התנועה מהפרוורים הדרומיים של ביירות לאיזור צור, הנחשב למעוז השיעי העיקרי מול מחנות אש"ף בדרום. אחד מראשי "אמל" בדרום גורס, כי מאבק ההישרדות הנוכחי של עראפאת להמשך קיום ארגונו ולהמשך עמידתו בראש אש"ף, החל בזמן יציאת ביירות, בקיץ 1982. מאבק זה גבר לאחר יציאת טריפולי ב־1983, והגיע לשיאו לאחר יציאת עמאן באביב השנה. האיש, המסתמך על שיחותיו עם מקורבי עראפאת, מציין כי ללא חזרת פת"ח ללבנון והקמתו מחדש של בסיס פעולה עצמאי, ולו בזעיר אנפין, ספק אם מאבק ההישרדות יוכל להתקיים לאורך זמן. עראפאת עצמו מאמין בכך בכל מאודו ולפיכך הוא פועל למען השיבה ללבנון כמעט בכל מחיר.

מאז מארס השנה חזר עראפאת למעשה לתקופת הנדודים שלו...

...מצרים היא המדינה הערבית היחידה שהתייצבה, לא רק להלכה, כמו סעודיה ועיראק, אלא גם למעשה, לימין עראפאת...

"אישית" של עוזר "אל־מבאחר", אשר דרש מראש ממשלת ישראל כי יתנער משלושת הלאווים: לא לאש"ף, לא למדינה כוללת ולא לכינון מדינה פלשתינית. בבואו לפגוש את הנשיא מובאראק, גם סגן ראש הממשלה ושר החוץ המצרי, ד"ר עסמת עבד אל־מגיד, דיבר אתמול מפורשות, בראיון ל"אל־אהראם", בזכות כינון מדינה פלשתינית. לדבריו, הבעיה הפלשתינית אינה ניתנת לחלוקה במסגרת הוועידה הבינלאומית לשלום.

פקיד מצרי בכיר במשרד החוץ, ד"ר טאהא אל־פרנואני, המשמש ראש מחלקת פלשתין, אומר במפורש כי מצרים מצידה ביטלה למעשה את החלק השני של הסכמי קמפ דייוויד...

ירדן היא המדינה הערבית היחידה המתעלמת בהודעותיה הרשמיות מהמונח "המדינה הפלשתינית"...

מלכודת שווא לדנילוף

בריה"מ חוזרת למשחקי הראווה תוך שימוש באמצעים מערביים: עיתונות ויחסי ציבור

מאת צבי בראל

וושינגטון — לפני כמה שבועות הוזמנתי למסיבה בשגרירות הסובייטית בוואשינגטון. ההזמנה, כך אמר לי הקול בטלפון, היא לכבוד יום העיתונות. בשעה היעודה התייצבתי בבניין העתיק המפוקם מאחורי מערכת הוואשינגטון פוסט. שומר לבוש בגדים אזרחיים עיכב אותי בכניסה עד שהגיע דובר השגרירות...

בנסיבות כאלה כאשר רוב הנוכחים אינם רק בלתי מוכרים, אלא מקנים לך תחושה שיש מי שמבלבל ורושם, אין השיחות חורגות מן הנימוס הטקסי...

אך אם אמנם ביקשו הסובייטים רק להציב מלכודת, "ליישר קו" כדי לשמור על התיקו...

בריח המועצות חוזרת אם כן למשחקי הראווה. הפעם תוך שימוש באמצעים מערביים: בעיתונות וביחסי ציבור...

ניר אליהו — טיפה בים

מאת יהודית וינקלר

המכירות בשבת לא הומצאו על ידי קיבוץ ניר אליהו. די לנסוע בכבישי הארץ בשבתות כדי לראות מאות רוכלים המציעים סחורתם

יהושע רבינוביץ, לשעבר ראש עיריית תל אביב, שר האוצר וראשי הגוש במפא"י, נהג לומר כי חוקי בנייה שהציבור אינו יכול לעמוד בהם הם חוקים גרועים...

המכירות בשבת לא הומצאו על ידי ניר אליהו. די לנסוע בכבישי הארץ בשבתות כדי לראות עשרות ומאות רוכלים של ירקות ופירות, המציעים את סחורתם כל ימות השבוע, כל לילות השבוע, לפני ובתוך השבת...

ענייני חולין / אליהו סלפטר

כוכבים ומזלות במטכ"ל

...

חילול קברים

...

יועץ ביטחוני

ב"ישראל שלנו", עיתון היורדים הישראלים בארה"ב...

ריגן: ולדהיים לא יוזמן לארה"ב

(עש"ת). במכתב ל־34 חברי בית הנבחרים האמריקאי הודיע הבית הלבן כי אין בתוכניתו של הנשיא רייגן להזמין את נשיא אוסטריה, קורט ולדהיים, לארה"ב. המכתב נשלח בתגובה לפניית 34 חברי בית הנבחרים משתי המפלגות, אשר הביעו דאגה נוכח בחירת ולדהיים לנשיאות אוסטריה. חברי הקונגרס הודו הנציג לפני הבית הלבן את האשמות על פעילותו הנאצית של ולדהיים וטענו כי הן חמורות ביותר.

הם פנו לנשיא שיורה לתובע הכללי בארה"ב להשלים את החקירה בנושא ולהורות למחלקת המדינה שלא תזמין את ולדהיים לביקור ממלכתי, בהתאם למסקנות המחלקה לחקירות מיוחדות של משרד המשפטים האמריקאי.

מצב־רוח / ב. מיכאל

מסתרי פרשת השי"ן קו"ף רי"ש

הנה, כך אומרים, נמתיים הבירור. זה מול זה, כאותן אימהות לפני שלמה המלך, עומדים שני האנשים הניצים ומחזיקים בחיקם בלוק. אך שלא כאותן אימהות לפני שלמה המלך, אומר האחד — "כולו שלי", ואומר השני — "לאו כי כולו שלך".

ואין מלך בישראל להלק ביניהם את הבלוק...

לשחרר מן המכור

...

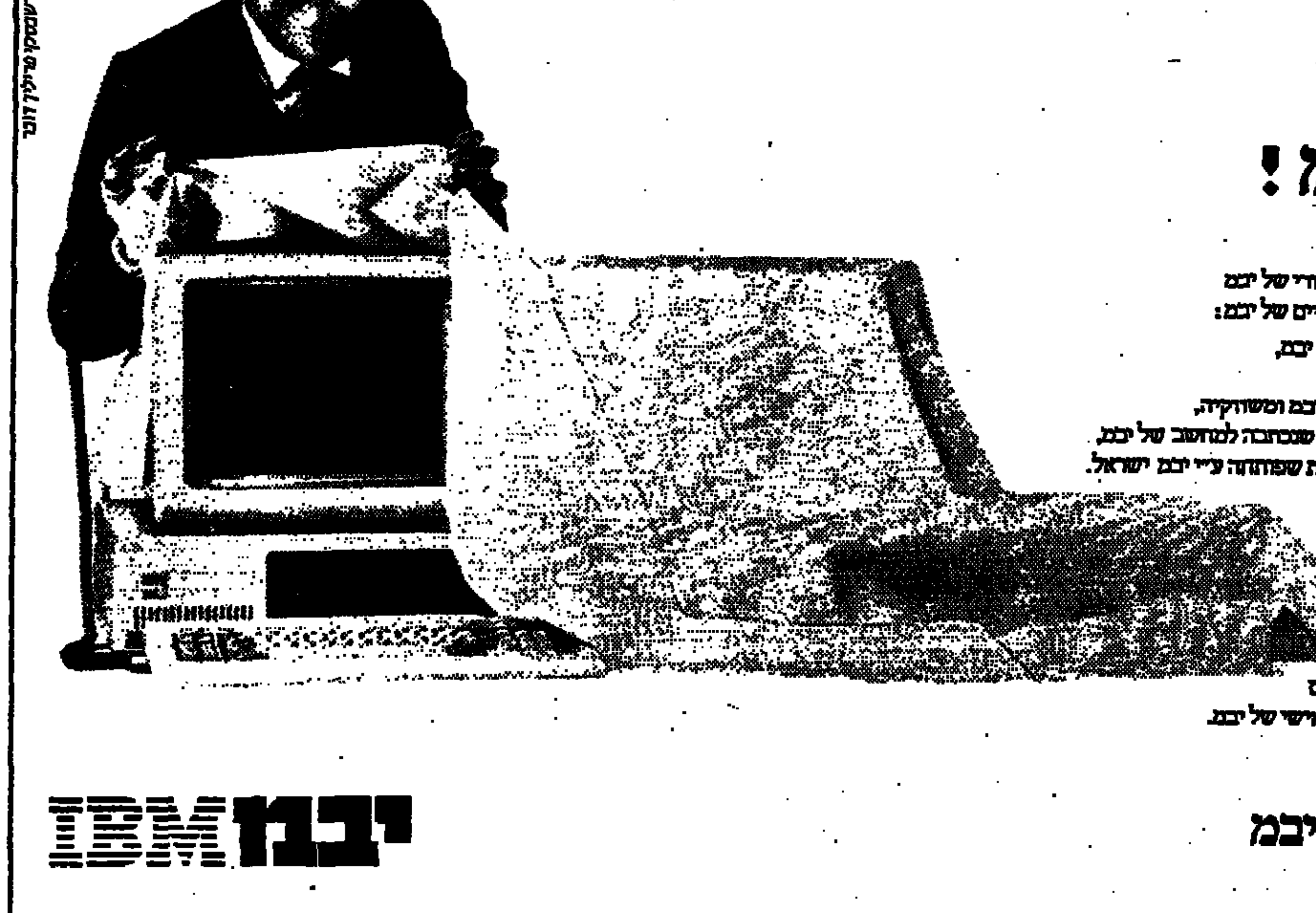

אף תואם אינו יבמ!

כאשר מנסים למכור לך היום מחשב "תואם יבמ", חשוב על העתיד ושאל:
★ האם כל המרכיבים (גם אלה שלא הודגמו לך) יפעלו כצפוי?
★ האם התוכנה שבחרת תפעל במחשב?
★ האם תוכל להפעיל תוכנות נוספות במחשב זה?
★ האם פיתוחים חדשים, בתוכנה ובציוד, יתאימו לו?
★ האם תוכל בעתיד להתקשר ולהחליף מידע עם מחשבים אחרים?
★ האם תקבל אישור בכתב על כל ההבטחות?

אל תקנה חתול בשק,
דרוש מחשב אישי מקורי של יבמ
עם האיפיונים הבלעדיים של יבמ:
האיכות והאמינות של יבמ,
שרות ואחריות יבמ,
תמיכה מקצועית ע"י יבמ ומשווקיה,
ספריית תוכנה ענקית, שנכתבה למחשב של יבמ,
תמיכה מקיפה בעברית שפותחה ע"י יבמ ישראל.

רק מכלול זה שאין לך "תואמים",
הוא התמורה המלאה להשקעתך.

פרטים אצל המשווקים המורשים למחשב האישי של יבמ.

דרוש מחשב אישי מקורי של יבמ

יבמ IBM

התרבות יוצאת להתקפה

בכינוס מנהלי מוסדות התרבות ניכר שינוי גישה, בעיקר ביחס אל עצמם

כחמישים מנהלי מוסדות תרבות הסמוכים על תקציב משרד החינוך והתרבות ישבו ביום ה' בתכדום של איגודי האמנים ובנוכחות מנהל האגף לתרבות ואנשי התקשורת וניסו להתריע על מצבם הרעוע של תקציבי התרבות. אחת התוצאות היתה שמנהלי המוסדות התחילו משנים את התייחסותם לעצמם. לא עוד קבצנים המשחרים לפתחו של הגביר, אלא אנשים המודעים לחשיבות מפעלם ו־תובעים בפה מלא את מחירו.

לא שחסרו גם נימות קבצנות. במציאות, מבחינה תקציבית, מוסדות התרבות במדינה הם אמנם קבצנים המקבלים פרוטות עלובות. 16 מיליון דולאר זה לא כסף.

ואכן, לא חסרו גם קולות המתארים את האומללות הזאת בצבעים טבעיים. נציג כל מגזר בכה את הקשיים הספציפיים של התחום שלו. שולמית לפיד, בשם אגודת הסופרים סיפרה, שביאליק היה מקבל היום 18 שקלים תמורת "הכניסיני תחת כנפך" וגם תעריף זה היה מסכן אותו בתביעה משפטית מטעם משרד המסחר והתעשייה. אבל עיקר הנימה היתה של תביעה ברורה לתוספת תקציבית, דווקא בעידן הקיצוצים.

זה היה שינוי מרענן. במשך שנים היתה גישתם של מוסדות התרבות ניתנת לסיכום בסיסמא שהפריחו מנכ"ל "אמנות לעם" יוסי פרוסט: "כל מה שהתרבות צריכה כדי לפרוח הוא פחות ממטוס אף 16 אחד". מבחינת החישוב המספרי זה נכון, ואולי ממחיש את מצבה של התרבות. הצרה היא שזוהי גישה קבצנית קמצנית, האומרת, בפרפרזה משהו כמו "תראו, אני עושה לכם עבודה נהדרת מאוד בזול, אז דוחפו לי עוד כמה פרוטות", כי זה לא על חשבונו של אף אחד.

הלמה, מי שיתן מעט פרוטות עכשיו כטובה, יוכל גם לקחת אותן מחר, כשיזדקק להן כדי לסתום חור תקציבי של קבצן אחר, וקבצנים אינם יכולים להרשות לעצמם להיות ברזנים.

אורי עופר, אחד הדוברים הראשיים בכנס הזה עמד גם על הנזק שגישה כזאת הביאה בשנים האחרונות. משרד החינוך דרש מהאמנות להצטמצם והגדיל את ההכנסה העצמית שלה. המוסדות שיכלו להגדיל את ההכנסה עשו זאת ואפילו השתבחו בכך. העובדה ששיתוף פעולה הביאה לכך שתקציבים קטנו, והמוס התרגל לחיות עם מעט מאוד אוכל. הגישה החדשה, שצריכה להסתמן היא משהו בנוסח של "אני עושה עבודה חשובה. זה עולה הרבה כסף, וחובתה של החברה לשלם את הכסף הזה".

אחת העובדות המתמיהות שהושמעו בכנס הזה היתה השחיקה בתקציבי התרבות מ־1979 עד היום. על פי המספרים שגיבש מנהל האגף לתרבות במשרד החינוך, אבנר שלו, היתה השחיקה כ־27 אחוזים, שמשמעותה כחמישה מיליון דולאר. את הפער הזה תובעים מוסדות התרבות להחזיר עתה לתקציבי התרבות. התמיהה נובעת מכך שבמשך השנים האחרונות מנהלים מוסדות התרבות ויכוח עם אבנר שלו ועמיתים שהיתה שחיקה, בעוד הוא טוען בעקביות ובכל הזדמנות שאין שחיקה, ובהתחשב באינפלציה הקיימת והקיצוצים בשאר המגזרים היתה אפילו עלייה בתקציבי התרבות.

שינוי גישתו זו צריכה ללמד שבאחת מן הפעמים — או אז או עתה — הוא לא ניתח את המצב נכון. יש להניח שבעבר, כשהיה נוח לו יותר עמד מול מוסדות התרבות ותבע מהם קיצוצים, כשהוא מוכיח באותות ובמופתים שתקציבי התרבות לא קטנו. רק עתה הבין שבעצם צריך היה לעמוד בצד השני של המתרס: לא מתוך המשרד נגד התרבות, אלא לצד התרבות ונגד המשרד. זה הביא למסקנה השנייה, והחשובה, של כינוס זה: התביעה כי תקציב התרבות ינותק מתקציב החינוך, והויכוח יהיה עליו לגופו, ולא עליו כחלק קטן ונמיש בתוך תקציב משרד החינוך והתרבות.

בישיבה הזאת הילכו איומים גם על כך שאמנים שלא יוכלו להשתכר כאן למחייתם ירדו מן הארץ. עד כמה שזה מדאיג, אין זה נימוק, כפי שהעידה בצדק שולמית לפיד. כל אחד יחליט איפה הוא עושה את חייו ואת אמנותו. הציעו גם לסגור את מוסדות התרבות לשבועיים כדי להעמיד את הציבור על חומרת הבעיה. אורי עופר צדק באומרו שאנשי האמנות לא ישבתו ולא יסגרו. זה לא מאופיים, כי מה שהם רוצים זה לעשות, ולמרבה הצער נותני הכסף יודעים זאת היטב. צרתם היא שמקצועם הוא גם תחביבם ואהבת חייהם.

קשה לדעת מה תהיה התועלת המעשית של כינוס זה. אם מנהלי המוסדות יתייחסו לעצמם בכבוד הראוי ובחשיבות הראויה, אולי גם הציבור ישנה את גישתו אליהם ולא יראה בהם קבצנים מוכשרים, אלא ספקים חשובים וראויים של מצרך לאומי חשוב. הצרה עם אנשי האמנות שאחרי כנסים כאלה כל אחד מהם מנסה לתפוס את האיש היושב על התקציב כדי לסגור אתו עניין פרטי של המוסד שלו. כך נעשה כל אחד מהם תלוי בנפרד באיש היושב על התקציב הקטן, ולכן לא יתעמת אתו בגלוי כשצריך.

הצטיינות ובצדה בעיה

מאת נתן מישורי

פסטיבאל אמדאוס. פתח, 1986. קונצרט מס' 1 בביצוע התזמורת הקאמרית הישראלית. המנצח יואב תלמי והסולנים רוזיטל הכמוב ואריה וודי. בתוכנית: שני קונצ'רטי לפסנתר ולתזמורת בדו מג'ור ק. 246 וק. 467; סימפוניה מספר 38 בדו מג'ור ק. 425 ("לינץ").

תלמי: תזמורת במולן

התזמורת הקאמרית הישראלית ומנהלה ומנצחה הקבוע יואב תלמי, פתחו במשימה מוסיקלית חשובה ביותר: ביצוע מכלול הקונצ'רטי לפסנתר ולתזמורת מאת מוצארט (1759־1791), כשגם מרבית ה־חשובות שבסימפוניות המוצרטיות משובצות בניתוך. ההצלחה במשימה, עשויה להעמיד את התזמורת הקאמרית הישראלית במקום נכבד ביותר ברשימת התזמורות הקאמריות בעולם.

כדי שהצלחה אכן תושג (והזמה אמנם שהיא בהישג יד), ראוי להפיק לקחים מידיים. יש לשים לב שבקונצרט הראשון הופיעו הקונצ'רטי ביצירות פתיחה וסיום ה־סימפוניה, בניגוד למקובל, בהצגה במקום המרכזי. כתוצאה מכך הפכה התזמורת ל"סולן" המרכזי של הערב. יתר מכך, היתה זו הסימפוניה "לינץ" (1783), שבביצועה הושג שיא האמיתי והמלא של ערב. מידה נכונה של נעורות, חושן, תשומת לב לפרטים לא טכניים בלבד, אלא בעיקר מוסיקליים, פיתח את הביצוע התזמורתי לכלל ביצוע סולני זוהר.

התגלמותה החיובית של ה־תזמורת בביצוע הסימפוניה, ה־חמירה, בראייה לאחור, את ה־התרשמות מביצוע יצירת הפתיחה — הקונצ'רטו מספר 8, שנכתב לתלמידתו של מוצרט בן ה־20, הרוזנת לוצוב, אשת מפקד מצודת הוהן־זלצבורג. הסולנית רוזיטל הכמוב ועמה התזמורת, השמיעו אמנם בשלימה מלאה צלילים נעימים לאוזן תקיפים מבחינה טכנית, אך כאילו גמגמו, או שחששו ולא מצאו דיים, את הדקויות שכמולם קיימות כבר ביצירה מוקדמת זו.

במנג נמרץ, תוסס וחיובי מאוד מבחינה רגשית ומבלי התעלמות מקיומם של סכנות קטנות, אפלות ולעיתים מאיימות, בקונצ'רטו מספר 21 (1785) הכן בשליטה וירטואוזית ממש, ביצע אריה וודי את תפקיד הסולני ביצירה והשיג בכך גם שיא אישי.

לעומת זאת התזמורת, שניגנה אף היא בשליטה טכנית, בניקיון ה־תיאום מלא עם הסולן, לקתה בשני רבדים. האיזון הצלילי עם הסולן לא תמיד היה כהלכתו המעודנות הדי־נמית, כפי שהוכרנה בסימפוניה, היתה כאן פחותה בהרבה. בקונצ'רטו רגיל, אלה הם הפרזות רגילים. בפסטיבאל לקונצ'רטי לפסנתר ו־לתזמורת אם לא יביאו עצמם הנ־גנים לחוש חשיבות זהה לזו של הסולן, לא תושג המשימה.

פגמיה של סינדרלה

הבאלט הישראלי המאבק על קיומו ומקומו בעולם המחול ה־ישראלי מזה 20 שנה יצא עתה אל הקהל בהפקה גדולה שנית. כל אחד יודע מהי המשמעות של הפקת באלט קלאסי, על כל מרכיביה, ויש רצון רב לברך ולשבח על עצם המאמץ והעקביות.

זאת אכן היתה נימת דברי רוב מבקרי המחול.

הצרה היא שברגע בו אתה מעלה את איכות ההפקה, אתה מעלה גם את הסטנדרטים על פיהם אתה שופט את המכלול. כל עוד מדובר היה בקטעי באלטים קלאסיים או קטעי מחול מודרני במסורת מחול קלאסית היה זה עניינם של מבקרי המחול. הפקת הבאלט הגדולות ("מפצח האגוזים" בעונה הקודמת ו"סינדרלה" עתה) הפכות את המחול לתיאטרון.

יש לשבח את התפאורה של לי־דיה פינקוס־גני, העשירה והבנויה מקצועית, גם אם הסגנון של רקע מצויר התחיל לעבור מן העולם. יש לשבח את המקצועיות כי היא מציבה סטנדרטים לאחרים. "סינדרלה" עשויה באופן מקצועי, בעוד שתפאורת "גבירתי הנאווה" העשויה הלקה באותו סגנון עשויה ביד מרושלת.

אך על רקע זה נחשפים פתאום העדר המימון של מעמדי המחול, העדר הניקיון במעברים בין התמונות השונות, כשהמוסיקה מסתיימת והתנועה נותרת תלויה באוויר.

המסגרת העלילתית יוצרת תביעות רגשיות משלה, ולמעמדי המחול אין תשובה לכך. היופי התנועתי אינו צריך די כדי להזהים בזכות עצמו, ואין לו מטענים רגשיים אחרים כדי לפצות על כך.

במלים אחרות, "סינדרלה" באר־כות הפקה מקצועית מעמידה לבדר־יאנגיך משוכה שהוא חייב ללמוד לדלג עליה. אמנות מירושה העלאה מתמרת של המשוכות, אבל מירושה גם שהמאמן והלהקה מדלגים מעל מעיק ולא מרחפים בגבהם המדויק ואפילו מעט למטה מכך. העלאת המשוכה היא דבר ראוי לכל ברכה. עתה צריך רק לייחל להעלאת הכושר של המדלגים. זה לא בשר־מיים, אלא רק בעבודה קשה ומאר־מצת. גם את האגוז הזה אפשר לפצח.

תמונה מ"סינדרלה": משוכה שהבלט הישראלי צריך לדלג עליה

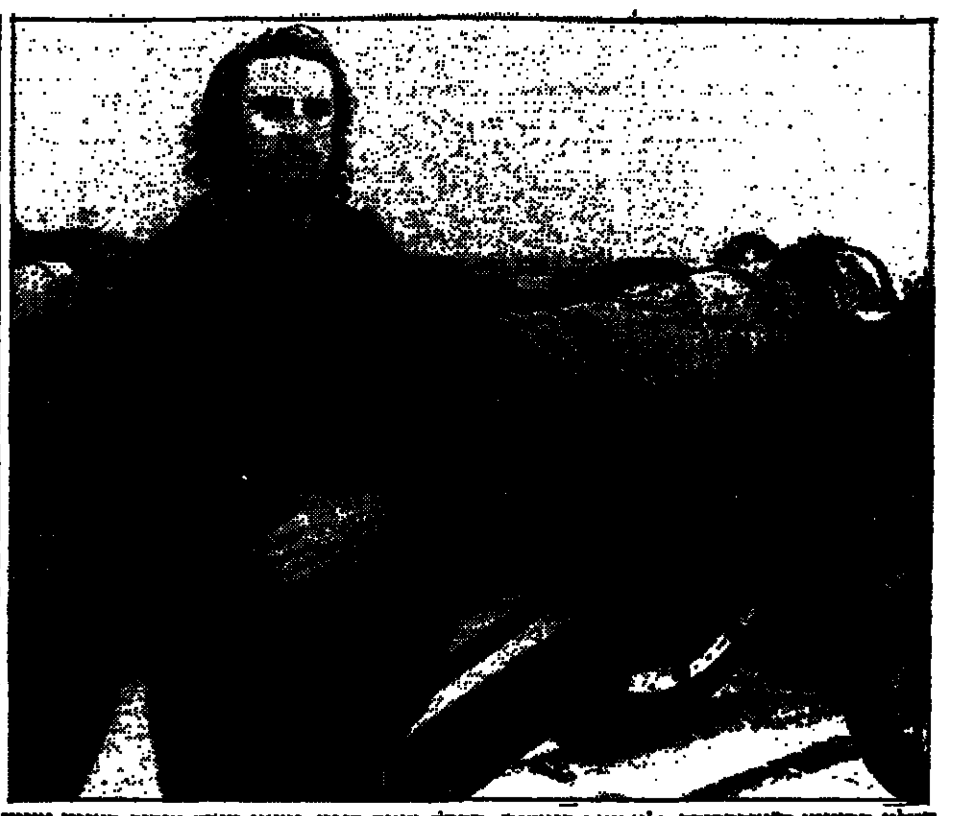

המלט בביצוע ה"אוקספורד פלייהאוס קומפני": הרבה מאוד סגנון, ומעט מאוד עיסוק בעניין עצמו

המחזה הוא המוקש

"המלט" בביצוע ה"אוקס־פורד פלייהאוס קומפני" מ־אנגליה, בבימויו של רי־צ'ארד ויליאמס. עיצוב: בריין ביילים. בתפקיד הראשי דייויד תרלפול.

הצגות יבוא מגיעות לארץ בדרך כלל לתקופה כה קצרה, שאין אתה מספיק לכתוב ולפרסם את הביקורת והאורחים כבר נסעו. ביקורת של "המלט" זה מאפשר לכתוב משהו עוד בהיותו כאן. אנחנו נוטים להרכין ראש במחזה של כבוד בפני התיאטרון הבריטי, בעיקר כשהוא עושה שקספיר. הצגה זו היא הוכחה מרעננת שגם הבריטים יכולים להי־כשל בדבר שהוא כל כך חלק מן המסורת של התיאטרון שלהם.

הדבר הבולט בהצגה זו של המלט היא העובדה שהבימאי חיפש אווי־רה. זה בא לידי ביטוי ברגש ששם על אווירת הזוהר בה מתרחשת העלילה. כולם קרים, כולם מזמר־תים, כולם משחרים למצוא פיו של המלך וכולם מחואים לו כפיים. אין זו גישה נעדרת בסיס במחזה זה שחלק מעלילתו היא תככים בחצר מלכות. אבל אין זה לבו של המחזה, אלא רק הרקע שלו. אבל הבימאי ריצ'רד ויליאמס זה הפך עיקרו של דבר.

אחת התוצאות היא שיש לנו הרבה סגנון, ומעט מאוד עיסוק בעניין עצמו. התנועה יפה ואף מרשימה, השימוש בתאורות ה־מסכים המתנפנפים ברוח יוצרת מעמדים מרתקים, אבל כעבור ארבע שעות, כשאתה שואל את עצמך מיהו המלט זה ומה מטריד אותו (ומדוע זה צריך להטריד גם אותנו) נשארת השאלה ללא מענה.

הקיצור הבולט ביותר בהצגה זו הוא השמטת התמונה בה מורה המלט לשחקנים כיצד לשחק.

בתרגומו של ט. כרמי הוא מייעץ להם ש"לא לקרוע לב לגזרים". התיאטרון האנגלי המודרני אינו שועה לעיתים קרובות לעצה זו, ו"המלט" זה אינו יוצא מכלל זה.

גישתו של המלט לתיאטרון אינה הכרחית, כי מעמד של קריעת לב גדול ואציל לגזרים יכולה אמנם לקרוע את לב הקהל.

הצרה היא שעל פי הנראה והנשמע לבו של דייויד תרלפול, המשחק את המלט בהפקה זו, אינו גדול מספיק והזיון קריעתו אינו מו־תיר רושם. הוא המלט מבולבל, נבוך, קיצוני, בלתי מאוזן, המגמגם על סף של הטירוף גם ללא דמות הרוח (שאין לה ממשות פיזית בהפקה זו). רק בסצינות האחרונות של המחזה, אחרי התמונה הידועה בבית הקברות מקבל משחקו מימד המרמז על איכות המלט שיכול היה להפיק אילו הוא והבימאי היו עוסקים במחזה והדמות, במקום לעסוק בסגנון ובאווירה. אותו מימד מאוחר ואותו שינוי שחל בהמלט הם דבר נכון, אף מעניין, אך בשלב כזה של המחזה אין כבר על הבימה דמות המלט שהצופה נותר עמה ברגשו־תיו, כדי להתרשם מן השינוי. שרה ברגר, לעומת זאת, מוכיחה בתפקיד אופליה כי גם בגישה קיצונית הכל תלוי בעוצמתו של השחקן היחיד. ותמונת הטירוף שלה היא הדבר ה־יחיד הראוי להשתאות ואף התפעלות.

שאר הלהקה מדקלם וצורח את השורות. כאילו היו כרוזי־עירים ולא שחקנים בריטיים מהוגנים. יוצא מכלל זה הוא ריצ'רד קיי בתפקיד פולוניוס (ובמידת מה קולין ברוס בתפקיד לארטס), המצביעים לשאר השחקנים את דמות דיוקן משחקם. דווקא האיפוק שלו חושף את עוצמת הדמות הקומית הזאת.

הפיתוי לצטט בדברי הביקורת את המחזה של המלט לשחקנים שההצגה דילגה עליה, ואני לא אעמוד בו. זהו טקסט מקסים (בתר־גומו של ט. כרמי): "השחקנים הללו, מבטאם לא היה מבטא של נוצרי, לא של כושי, ואף לא של ילוד־אשה; כל כך שעטו ושאגו עד כי נדמה היה לי — כל אומנא בשפתי — שלא הבורא, אלא חבר שוליותיו השתעשע ביצירת בני־אדם, וזה תוצרת היתה פגומה מאד, צל מעוות של צלם אנוש". אני לא הייתי יכול לנסח דברי ביקורת קולעים יותר.

אמרגנים מכבדים חבר

לעיתים שהאמרגנים הבריים באיגוד משותף, מכתיבים תנאי החיים התחרות קשה. העובדה שהם מוכנים לכבד חבר מעידה גם על כך שהם רואים משהו מעבר לתחרות, וגם שאותו חבר אכן ראוי לכבוד. במקרה שלפנינו, כשמדובר ב־אימפרסריו זאב רוברט, עובדה חשובה היא שהכבוד ניתן לו על ידי חבריו על 50 שנה לפעילותו בשדה האמרגנות בארץ ו־25 שנה לפעי־לותו לקידום האמרגנות בארץ במסגרת הארגון. רוברט יירשם בספר הזהב של קרן הקיימת לישראל.

לזכותו של רוברט ייאמר שבפעי־לותו כאמרגן לא הלך בדרך הקלה של הבידור, אלא הביא את המיטב שבתרבות העולמית. רק בשנים האחרונות החלו אמרגנים ישראלים ללמוד את הלקח הזה, שגם תרבות היא דבר שמכר היטב, מעבר לערך המוסף של היות הבאתה תרומה תרבותית לאיכות החיים בארץ, ולא רק תרומה כספית לכיסו של האמרגן הזה מן היבוא.

רוברט: בספר הזהב

הרשימה של יבוא רוברט (שהחל את עבודתו בתזמורת הפילהרמונית הישראלית מיד עם יסודה) אכן מרשימה. באלטים (לונדון פסטיבאל — 1956, ג'רום רובינס — 1959, רולאן פטית וז'יז'י ז'אנמייר — 1960, מרגוט פונטיין ורודולף נורייב — 1963, הבאלט של המבורג — 1976 והבאלט האוסטראלי — 1980), הפקת "שוטי הכס" בשנת 1955, תיאטרונים מבדיך (1968), מינכן וינה (1970), ברלין (1972) וה־קומדי־פראנסז (1975), ורשימה מ־כובדת של תזמורות לכל אורך פעילותו.

ברשימה של היבוא שלו אפשר למצוא גם את הביקור ההיסטורי של אלה פיצג'ראלד ואוסקאר פיטרסון שלא היה הצלחה מסחרית. מבחינת האיכות אין ספק שרשימת אמרגנות זו מדברת בעד עצמה.

קיטש על הים

מאת רחל דנה

את האירוע הזה "התנתנה של בת הים הקטנה ועלייתה השמימה בור־עות הקיטש" (או בקיצור "בתים קיטש 86"), שיתקיים ב־9 בספט־מבר, בחמש אחרי הצהריים על חוף ימה של תל אביב (חוף הים פינת הרב קוק) אי אפשר לראות לפני או אחרי המועד, כי זהו שעשוע חד פעמי המלווה בהפתעה, שאותה אי אפשר לגלות מראש.

הדבר הזה בשיתוף המשלב אמנות פלסטית (עבודה על הגוף) בתיאטרון, אותו ליכדו אמיר אוריין ונורית טולבאי ב"סטודיה". אוריין הוא מתחום התיאטרון וטולבאי מתחום האמנות המיצבים.

הם משתמשים במלה "שעשוע", אך נראה שמאחוריה עומדת תפיסת תיאטרון השונה מזו הנלמדת בבתי הספר לדראמה. ביסודה נמצאת תפיסה של תיאטרון מעורב, מקורי, פשוט במרכיביו. למקום ההתרחשות תפקיד של מרכיב־שותף ביצירת האירוע. לא במקרה הולידה ה"סטו־דיה" גם את תיאטרון "הגורי". אור־יין אומר "לגבי, המלל בתיאטרון הוא אחד המרכיבים הפחותים ב־אירוע. מה שיקרה עם התמונות הוא האירוע. אנו מציגים תמונות בשטח".

"עכשיו רק נותר לגלות למה בת הים הקטנה ומדוע הקיטש. הם רואים את תפקיד התיאטרון בקילוף הקיטש. כלאמר אותם הדברים שנועדו לכסות על המציאות. עצם הקילוף הוא כבר גורם והשתעה. לכן גם האמצעים בהם הם משתמשים הינם קיטשיים: שמלות מלמלה מצועצעות, מוסיקה המוגדרת כקיטש ואפילו המקום והזמן: חוף הים לעת שקיעה.

הסיפור הוא עיבוד חופשי לסי־פורו של אנדרסן "בת הים הקטנה". טולבאי ואוריין התעלמו מהמסרים והפרשנויות הפסיכולוגיות שנלווים לאגדה, הרומזת על תהליך הת־בגרות, והפכו סירוס ושלבים אחרים בהתפתחות הגבר והאשה, השתמשו באגדה התמימה להבהרת הקיטש.

בת הים הקטנה תגיע לחוף על גבי סירה, בנות ים בבגדי כלה יוחד עסוקות עם הקהל.

החתן, המחפש כמובן את אמו מיועד לעבור מסלול מכשו־לים על החוף. בת הים תיטול את היוזמה ותגרור את החתן לבית שבנות בנות הים על החוף. בבית מריץ הריב בין הכלה לחתן בעל כורחו, שבמשמר הפתעה ויזואלית, שאותה יתעדו צלמי התקשורת, ואותה אי אפשר, כמובן, לגלות.

זה החלק הברור באירוע. מכיוון הם צופים אילתורים על פי תגובות הקהל, שגם הוא עשוי לקבוע באיזה שלב יסתיים השעשוע, והאם ייגמר כשעשוע האמור לבדר את מי שימצא על חוף הים במכוון או במקרה. הקהל, אם ירצה או לא ירצה, יהיה חלק מהקיטש.

הקול ככלי

מאת אורנה לנגר

קונצרט סיום הפרשת ה־וקאלית באקדמיה למוסיקה ע"ש רובין, בהשתתפות ג'ין מאנינג — סופרן וראשון שמרן — פסנתר, וכן אנסב־מבל אינסטרומנטאלי ב־ניצוחו של מנרי רודן. בתו־כנית מוסיקה בת זמננו מאנגליה: אנתוני פיין, ב־ריאן אליאס, ג'ון קסקן, וי־ליאם וולטון, ו"פיירו ה־מהרהר" של ארנולד שנ־ברג.

היו בערב זה התעמקויות בכל מגוון גווני הצליל של הקול האנושי בשירה ובדיבור. לא במקרה יועדו מרבית היצירות לזמרת בעלת יכולת שליטה בספקטרום רחב של הבעה ומשחק, ובמנעד קול שבע מרוך קטיפתי ועד לצליל זכוכיתי שורק. השאיפה לחפש אחר דרכי הבעה חקלאיות ותוצאות חדשות הביאה לשימוש התחומים שבין צליל לרעש ובין דיבור לשירה ותואמת את יכולתה של זמרת ג'ין מאנינג בשירה המשחקת.

בריאן אליאס הלחין בלדה של רוברט בראונינג, המשלבת טקסט לאטיני עם תרגומו האנגלי הנסבה על אביר הרוצח בשם הכבוד את בתו הסוטה והאהובה. התוכן האבירי עם הניכור מהשפה באמצעות הטקסט הלאטיני, אפשר למלחין לפרק את המלים למרכיביהן הפונ־טיים. הנסיון המרתק להשיג אפקט דרמטי תוך שימוש בעיצורים בלבד יצר בלדה אוטומטואית בתוך הבלדה, וביצועה המבריק של מא־נינג יצר משמעויות קוליות ותכניות מפתיעות.

לא כך היה בבלדה של המלחין אנתוני פיין, בעלה של המורה, שבוחר באוסף של השודד ל־בריקסטם, שנסב על מסע ברודיו של עלם בתגליות החיים והטבע, המזכיר מעט את "קרן הפלאים של הנער". הנושא העיקרי הוא הטבע, שתיאורו הוא גם נופי חייו של הגיבור, מיקיצתו בליל הכוכבים ועד לדמדומי חייו והשלמתו עם המוות. הנסיון לשלב תמונת טבע מפורטת עם תמונה רוחנית של דרך חיים כשל, ורק בהשלמתו של הגיבור עם מותו היתה הפיוסה בין התוכן המופשט לקונקרטי. פער היה גם בין הרגיסטרים של השירה ה־ליווי שנכתב לפסנתר, שלמרות הביצוע המעולה של הפסנתרן היה נסוך מידי ובלתי מתאים. יחד עם זאת היה האפקט הדרמטי על ידי שימוש במעברים מדיבור לשירה מעניין.

הנסיון של המלחין קסקן לעבור את גבולות התחום המוסיקאליים וליצור שילוב של שימוש בשפה, צבע וצליל, עורר ציפיות שלא נתמ־משו. הוא בחר באוסף חייו הרומנטי של גוגן, וניסה להעביר לשומע את תמציתו תוך שימוש במלים הצרפ־תיות "כאב, פרח וצבע".

ב"פיירו המהורהר" של שנברג באה, לעומת זאת, לידי ביטוי כל האלימות של מרד הרומנטיקה נגד המורכבות המסורתית. המלים "מון שייק, מו בריייק" הפכו למעין אפקטים אמנותיים שקיבלו תוכן פרוברסטי ואידיאולוגי. היצירה ש־נכתבה בתקופת מפנה מהתקופה הרומנטית לדודקפונית אצל שנברג שופעת עושר של הומור, סרקזם ואלימות לצד של רומנטיקה פיוטית ועצבות.

רים תעשיות בע"מ

הודעה לחברים על אסיפה כללית יוצאת מן הכלל.

ניתנת בזה הודעה, כי אסיפה כללית יוצאת מן הכלל של החברה תתכנס ביום ג', כ"ו באלול תשמ"ו, ה־30 בספטמבר 1986, בשעה 10.00, במשרדה הרשום של החברה באזור התעשיה גבעת שאול ב' בירושלים.

על סדר היום: הגדלת ההון הרשום של החברה.

בנק הספנות לישראל בע"מ

הודעה על אסיפה כללית שנתית רגילה

ניתנת בזאת הודעה כי ביום י"ט באלול תשמ"ו (23.9.86), בשעה 10.00 בבוקר, במשרדו הרשום של הבנק ברחוב אחד העם 16, בתל־אביב, תתקיים האסיפה הכללית השנתית הרגילה של בעלי מניות הבנק, לשם דיון והחלטה בנושאים האלה:—

1. דו"ח הדירקטוריון על עסקי הבנק בשנת הכספים 1985.
2. אישור הדו"חות הכספיים לשנת המאזן שהסתיימה ביום 31.12.85.
3. מינוי מנהלים וקביעת שכרם.
4. מינוי רואי־חשבון וקביעת שכרם.
5. שונות.

לפי תקנות הבנק ניתן להשתתף באסיפה ולהצביע בה אם בהצבעה אישית ואם באמצעות בא־כוח. כתב־מינוי של בא־כוח יש להפקיד במשרדו הרשום של הבנק לא פחות מ־48 שעות לפני מועד האסיפה. אם הממנה הנו תאגיד, יש לצרף אישור עורך־דין בדבר סמכותם של החותמים לחייב אותו תאגיד.

בפקודת הדירקטוריון
ע. שנה, עו"ד – מזכירת הבנק

יעסור בנק למשכנתאות בע"מ

הודעה על אסיפה כללית שנתית רגילה

ניתנת בזאת הודעה כי ביום י"ט באלול תשמ"ו (23.9.86), בשעה 11.00 בבוקר, במשרדו הרשום של הבנק ברחוב אחד העם 16 בתל־אביב, תתקיים האסיפה הכללית השנתית הרגילה של בעלי מניות הבנק, לשם דיון והחלטה בנושאים האלה:—

1. דו"ח הדירקטוריון על עסקי הבנק בשנת הכספים 1985.
2. אישור הדו"חות הכספיים לשנת המאזן שהסתיימה ביום 31.12.85.
3. מינוי מנהלים וקביעת שכרם.
4. מינוי רואי־חשבון וקביעת שכרם.
5. שונות.

לפי תקנות הבנק ניתן להשתתף באסיפה ולהצביע בה אם בהצבעה אישית ואם באמצעות בא־כוח. כתב־מינוי של בא־כוח יש להפקיד במשרדו הרשום של הבנק לא פחות מ־48 שעות לפני מועד האסיפה. אם הממנה הנו תאגיד, יש לצרף אישור עורך־דין בדבר סמכותם של החותמים לחייב אותו תאגיד.

בפקודת הדירקטוריון
ע. שנה, עו"ד – מזכירת הבנק

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

[illegible]

הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

[illegible]

לבחירתכם גם סוף שבוע (ימים ה'־א') במחירי מבצע

מה בחבילה: ערבי דיסקו, ריקודי שנות ה־60, ערבי שירה בציבור, ביקור בחוות היענים, סיור במוזיאון בית גורדון או במוזיאון הפרה־היסטורי, טיול כנרת באוטובוס ממוזג או בספינה, כניסה למעיינות בחמת גדר, כניסה לחוף צמח, ריקודי עם עממים, סיור בקיבוץ האון.

כפר הנופש חניון האון
067-57555/6
הארחה בקיבוצים בן יהודה 90, 246161-03.

רק 160 ש"ח ל־4 לילות

חצי פנסיון

באמצע השבוע. א'־ה', לאדם בחדר ממוזג. המחיר כולל מע"מ. המבצע 1.9.86־15.11. אינו תקף בימי החגים

פגוש את מאו בכפר שמריהו

אילו מאו הגיע לישראל והיה מתגעגע לטעמי הבית, היה ודאי נלקח לערב בטייסט אוף סצואן בכפר שמריהו.

מהכף הראשונה של הוונ־טון, דרך נתחי הבשר ברוטב שום סצואני עם צילי סצואני, אתה מרגיש כמו במסע קולינארי ברמה של 5 כוכבים אל סין האוטנטית. סין הספוגה בטעמים הסצואנים העשירים והמתובלים היטב.

יש לא מעט מסעדות סיניות בארץ, אך ספק אם יש עוד אחת הלוקחת אותך לסין כפי שלוקחים את מלך סין בכבודו ובעצמו.

פקין – כפר שמריהו תוך 24 שעות

אם מארחיו של מאו היו מתקשרים לטייסט אוף סצואן 24 שעות קודם, היו יכולים להתענג על "פקין דאק" – ארוחה שלמה כולה על טהרת הברווז.

...ומה שטוב למאו טוב גם בשבילך.

מרכז מסחרי כפר שמריהו טל': 052-70448
הזמן מקומות מראש

יש המון סינים אבל רק טייסט אוף סצואן אחד!

ללא תחרות, ללא הפסדים

מאת יהושע גלבע

"אין זה הכא להסדר כמל", אמר פרופ' נפתלי רוזנק, ראש המכון לחקר הספנות והתעופה, על הפרסומים שהתפרסמו באחרונה כי רשות הנמלים טובעת בכיבול בכספים. אך רשות הנמלים עושה הכל כדי לא לגלות במדויק את עודפי הכספים שלה בפועל. זאת כפי שהסביר אחד הבכירים ובמלוא הרצינות, במחשש עין הרע.

מנכ"ל הרשות שאול רזיאל עומד איתן נגד כל הניסיונות לדובב אותו בנושא. באחרונה התפרסמו מספרים מסמכים שונים. עד כמה שידוע, כשעזב את הרשות לפני שנתיים מנכ"לה הקודם יצחק (איזי) רובב, הגיעו עודפי הרשות לכדי 600 מיליון דולר בערך. מזה 250 מיליון בכספי מגביה להלוק מענקי הרשות (פועלי נמל חיפה מבוטחים ב"בי תיב"). בינתיים המשיכו הכספים "לעבור". אך מבקר אחר, והמכסלה "הולבשה" על יותר מ־500 מיליון דולר מכספי הרשות. ובשנתיים האחרונות גם הוצאו קצת מכספי העודף על מנת לכסות כמה מהוצאות הרשות, שעלו על ההכנסות.

מכל מקום, ראוי לציין כי בנמלים שלנו פועל תהליך הפוך מאשר בפני המשק הישראלי. עלותו של פועל נמל היא גבוהה בהרבה — הישגב שבכ־40 אחוז בערך — מעלות עמיתו בנמלי אירופה ובמיוחד במערב אירופה ובצפונה. מה שיותר חשוב, התקנים בנמלים שלנו קטנים בהרבה מהתקנים באירופה, ואולי יהיה מדויק יותר לומר, מהתקנים שברשימת מקבלי השכר בנמלי אירופה.

תוצאות בדיקה שנעשתה בחדשים האחרונים על־ידי עובד הרשות יצחק דיס, ראש אגף כלכלה, בניסיון להשוות תעריפים בין נמלי רשות הנמלים לבין נמלים בים התיכון ובמערב אירופה (מרסיי, גנואה, פירוס, המבורג, אנטוורפן, רוטרדם ופליקסטאו), מגלה כי התעריפים בנמלים שלנו זולים בהרבה. במיוחד כשמדובר בסחורות יצוא. אלה מסובסדים כידוע בעלויות על־ידי תעריפי היבוא.

האגרות בחו"ל הושוו לאגרות בישראל לגבי אותה אניה באותם נתונים (זמן שהייה, מידות האניה וכו') ולגבי התעריפים לאותו סוג מטען בישראל. ראוי להדגיש כי הבדיקה נעשתה על־ידי גוף אינטרסנטי ושום בדיקה על־ידי גורם אובייקטיבי (גוריה יועבר למכון לחקר הספנות והתעופה). אלא אנשי מקצוע שכבר התאמצו להם לעיין בחומר שיועבר בקרוב לשר התחבורה, נוטים לקבל את עיקרו.

כמו עסקה

רשות הנמלים שבהנהלתה מורכבת מנציגי ציבור ונציגי הממשלה היא תאגיד ממלכתי כלכלי, הפועל על־פי עקרונות עסקיים. היא מפעילה את נמלי אשדוד, חיפה ואילת, ומספקת שירות מונופוליסטי מובהק בריכוזי. בנושאי מיתות, תעריפים, כמויות, נתונה הרשות לפיקוח ממשלתי.

בשלושת נמלי הרשות שינעו יותר בשנת הכספים 1985/6 כמה יותר מ־13 מיליון טונות [...] נמלים באירופה: בנמל המבורג שינעו בשנה האחרונה 43 מיליון טונות. בנמל רוטרדם, שהוא הגדול בעולם, הנראה עדיין הנמל הגדול ביותר בעולם, שינעו 125 מיליון טונות (המספרים בכל הנמלים שצוינו אינם כוללים דלק בתפזורת). כמות המטענים שעברה בשנה האחרונה דרך נמל עקבה (13.5) מיליון טונות משתווה לכמות המטענים שטיפלו בהם כל שלושת נמלינו. חלוקת המטענים בעקבה: כ־6.5 מיליון טונות יבוא, מזה כ־3.8 מיליון במעבר לעירק, וכ־7 מיליון טונות יצוא, מזה 5 מיליון טונות פוספטים.

הבעלות על נמלים בחו"ל היא במקרים שונים בידי העירייה, הממשלה או גופים ציבוריים אחרים, ויש אף ברשות פרטית. קיימת גם הפרדה בנמלים לא מעטים בין בעלי הנמלים לבין ספקי השירותים באותם נמלים. באירופה קיימת תחרות בין הנמלים השונים במדינות

המבנה המונופוליסטי המובהק של רשות הנמלים מסייע בקביעת תעריפי שירות נמוכים מאלה שבנמלי אירופה

השונות וגם בין הנמלים באותה ארץ. קיימת גם תחרות בין נותני השירותים השונים ובעלי המסופים באותם הנמלים. כך למשל יכול הלקוח לבחור לעצמו באותו הנמל את חברת הסוורות הנוחה לו.

פירוש כל זה הוא תחרות במחירים ובטיב השירות. בפני לקוחות במרכז אירופה, למשל, עומדות האפשרויות לבחור לעצמם את נמל אמסטרדם, או רוטרדם, או את המבורג, או שהם יכולים גם לשלוח מטעניהם — בהתאם ליעד — דרך נמלי ים התיכון. אצלנו התעריפים זהים בכל הנמלים ואין הפרש ולוא באגורה אחת בין התעריפים בחיפה או באשדוד. רשות הנמלים, מפעילת הנמלים, מנהלת אותם ומספקת השירותים בהם. אגב, נמל אילת הוא נכס לאומי חשוב, אם תיסגר תעלת סואץ לשיט ישראלי, אך בינתיים הוא פועל תוך גרעונות גדולים — מזה כעשר שנים שאין כל גידול בכמות הסחורות העוברות דרכו — כמיליון טונות בשנה.

מאז הקמת הרשות לפני יותר משנים ולאחר מכן עם הפעלתו של נמל אשדוד לפני 20 שנה, נשתרשה בקרב קובעי מדיניות הנמלים הדעה כי בשל המרחק הקטן יחסית שבין נמל חיפה לנמל אשדוד, ומאידך בגלל היקפם המצומצם של שני הנמלים, אין זה רצוי להביא לתחרות ביניהם. וגם לא לתחרות בין ספקי השירותים בתוך הנמלים. לא כולם תומכים באותה הגישה.

ובכל זאת זולים יותר

מה הסיבה, אם כן, לתעריפים הנמוכים מאד בנמלינו בהשוואה לנמלים באירופה הרי התחרות שם אמורה להוריד את התעריפים כלפי מטה ולהוזיל את השירותים.

יצחק דיס, במסקנותיו, מסביר תופעה זו, הידועה היטב לאנשי הענף. בראש ובראשונה הוא מדגיש כי ככל שהשירות שמגיש נמל באירופה הוא עתיר־עבודה, כך גדל הפער בין תעריפי השירות בנמל האירופי לבין התעריפים בישראל. אולם הוא מוסיף: קיים אילוץ משמעותי המגביל את התחרות, והוא מבנה כוח האדם התפעולי. בכל נמלי ההשוואה, עובדי התפעול אינם מועסקים על־ידי נותני השירות, אלא מסופקים להם על־ידי ארגוני העובדים הוותיקים. תשלומי נותני השירות עבור העובדים הם נוקשים, הן מבחינת רמת השכר והן מבחינת מספרי העובדים המועסקים (גודלי הצוות). עוד טוען דיס כי דווקא המבנה התחרותי מביא לגידול משמעותי ביותר במחיר עלויות התקורה (אוברהד). בנמלי ישראל, שבהם קיימת רשות מונופוליסטית ריכוזית, ישנו מרכז הנהלה אחד לכל שירותי הנמל. לעומת זאת, בנמלים התחרותיים באירופה קיימות הנהלות נפרדות לכל שירות ושירות. בנוסף לכך, גם לארגוני העובדים המספקים את כוח האדם לקבלני התפעול קיימות הנהלות, משרדים וצוותי הנהלה, שעלותן נזקפת על חיוב נותני השירות כשכר עבודה.

הנהלת הרשות מציינת שאף כי אין תחרות במחירים בין שני הנמלים (חיפה ואשדוד), יש ביניהם תחרות — אם כי במידה מצומצמת — על טיב העבודה. הדבר נובע מכך שפועלי כל אחד מהנמלים צריכים להיות מעוניינים שסוגי מטען שונים (שהתמורה בהם יותר טובה) יגיעו דווקא לנמליהם, ועל כן הם משתדלים למשוך את הלקוחות בטיב השירות.

הפנייתו של מטען לנמל חיפה או אשדוד נקבעת על־ידי בעליו, ובדרך כלל רק לפי קרבת יעדו הגיאוגרפי של המטען. זו גם הסיבה שנמל אשדוד, השוכן במרכז הארץ, נוגס יותר ויותר במטעני נמל חיפה הוותיק ממנו, וכבר ב־1985/6 חלוקת המטענים בין הנמלים היא: חיפה 37.5%, אשדוד 45.5% ואילת 8%. לפי תחזית ארוכת־טווח של הרשות, אמור נמל אשדוד בשנת 2010 לטפל בכמות סחורות גדולה פי שניים מאשר נמל חיפה.

(כתבה ראשונה בסדרה)

ערבים בישראל / עטאללה מנצור

הנצחת קורבנות כפר קאסם

ערב פרוץ מבצע סיני בסתיו 1956 ביצעה יחידה של משמר הגבול, מעשה טבח מזעזע נגד אזרחים ערבים שלווים מכמה כפרים במשולש הדרומי. עיקר הקורבנות, שמספרם הגיע לכ־60 איש, היו אנשי עמל מכפר קאסם שהיו בדרכם חזרה לכפרים בשעות אחר הצהריים. הם נפלו לתוך מלכודת של יחידת משמר הגבול אשר הכריזה בהיעדרם על עוצר בכפר, ומפקדיה החליטו "לקצור" כל ערבי שיימצא מחוץ לביתו לאחר הכרזת העוצר. הם חזרו מעבודתם בשדות ונקצרו בדם קר.

מאז עברו 30 שנה. זכר פעולת הזוועה לא נמחק מהזיכרון הקולקטיבי של ערביי ישראל ושל תושבי כפר קאסם במיוחד. ובמלאת 30 שנה למעשה התועבה, החליטה המועצה המקומית ליזום מפעל הנצחה לקורבנות. שטח של 10 דונם הוקצה להקמת אתר הנצחה, ולפני שבוע נערך בכפר כנס יסוד לאגודת ההנצחה. בין חברי הוועדה שנבחרה רוב לאנשי חד"ש, ומיעוטם אנשי מפ"ם. במועצה המקומית של כפר קאסם מודים כי בין באי הכנס היו טרמפיסטים זריזים שעלו על העגלה בניסיון להשתלם על הדם. ראש המועצה המקומית עבד אל רחים עיסא אומר כי לכנס הגיעו כ־100 איש, ערבים מהם לא התחבו כלל. "ומה אגיד לאנשים הבאים אלי ואומרים כי הם תומכים ביוזמה ומבקשים לעזור", הוא שואל.

עיסא מעיד על עצמו כי אינו חבר מפלגה כלשהי, אך מבהיר טוענים כי הוא קרוב למפלגת העבודה. מדבריו קל להבין כי לא ידע כיצד לכלכל את מעשיו מבחינה ארגונית. הוא מנסה לתקן ומבקש אותי לקרוא לאזרחים יהודים וערבים בעלי רצון טוב, המוכנים לסייע בהקמת אתר ההנצחה בכפר קאסם, להתקשר אליו. הוא מקווה להרחיב את הוועד היוזם כדי לכלול בו 21 איש שייצגו את מגוון הדעות הפוליטיות הרווחות בדו־קיום יהודי ערבי בישראל ובאזור. הוא חוזר ומדגיש כי הוא לא התכוון ליצור פורום לשירות מפלגה זו או אחרת: לא התכוון להחרים איש מהמעוניינים לפעול להקמת אתר חינוכי־תרבותי שישמש יד לקורבנות ובמה חינוכית נגד מעשים דומים בעתיד.

המצבה לזכר הרוגי כפר קאסם. לפניה, ראש המועצה ויוסף עבד אוסן (מימין)

ולמה נדרשו לשלם אלפי דולרים. המכס הסתפק בציון סוג הטובין, כ"דברי הלבשה". אלא שאז יצא המרצע מן השק: החאג' הטרי הזה זועם אמר לי כי הביא עמו 50 זוג לצות ועוד ועוד.

אמרתי כי ברור כי אלה הן כמויות מסחריות, וכי אני מבין לבו של המכס. החאג' הביט בי בשקט וחיוך עליו הסתמן על פניו חרושי הקמטים. "וכמה מתנות רצית כי אביא? הרי מספר ילדי אחד עשר ונכדי ארבעים וחמישה. וזאת מבלי להזכיר את אחי וילדיהם. ואתה אמור לדעת כי מעולי רגל מצפים למתנה גם אנשים רחוקים יותר מאחיך הבאמאי".

לא לכולם הביא האיש שלנו חר לצות. לרבים הביא מזרחות ובקבוקי מים מהמעין הקדוש זמזם, שכן לפי המסורת שתו ישמעאל והגר אמו לאחר שנגרשו על־ידי אברהם אבינו.

בית הספר כמלכודת

ערב אל מכמאן, ליד ביר אל מכסור, הוא כפר בדואי שהיה מיועד לחיסול. בוועדה הבין־משרדית לענייני הבדואים (בראשה עומד יועץ ראש הממשלה לענייני ערבים) הוחלט כי הכפר הזה לא יזכה בהכרה משרד הפנים, ושתושביו הרוצים לבנות לעצמם בית חייבים לעבור לריכוז הבדואים, ביר אל מכסור, השוכן במרחק שני קילומטרים מאל מכמאן, ליד כביש נצרת–שפרעם.

תושבי אל מכמאן, באופן טבעי, רצו לשמור על רכושם ועצמאותם הרחק מהשבט הגדול השכן. כדי לבטל את החלטת הוועדה הבין־משרדית, הם מצאו הזדמנות במערכת הבחירות האחרונה של עשור שנות השבטים. בן בריתם היה משה סבג מאריס, כפי שנודע למבריח הערבים) לדי המגזר, רכז פעולת המפד"ל במגזר הערבי. לזה, שעלה מעיראק, שלט בשפה הערבית. הוא התחייב בפני אבו מאגד, מוכתר הכפר אל מכמאן, כי יעשה לביטול החלטת הוועדה העליונה לריכוז הבדואים תמורת הצבעת הבדואים לטובת מפלגתו. הוא הפגיש את המוכתר עם ישראל קניג, הממונה לשעבר על מחוז הצפון, וקניג לא חסך הבטחות מאורחיו: תוך כמה ימים יגיע לכפר מהנדס שיקבע את תחום הבנייה של הכפר ועם השלמת התכנית ידאג קניג להכרת משרדו בכפר הדרוש.

קניג קיים את חלקו בעסקה. מהנדס בלונדי ישיש הנמוך בשם ריכטר הגיע למקום בתוך כמה ימים. הוא קבע את שטח הבנייה של אל מכמאן — 450 דונם קרקע. אך מוכתר הבדואים משבט הג'זאת לא מילא חלקו בהסכם. בן השבט שלו, מחמוד חסין גריח, הסכים להיות מועמד שלישי ברשימת הבדואים, אחרי השייך חמאד אבו רביעה והשייך הדרוזי ג'בר דאהש מעדי. לאיש אל מכמאן לא היתה ברירה — היה עליו לתמוך בבן השבט שלו. אך כדי לצאת ידי התחייבותו לקניג, ללוי ולמפד"ל, דאג אישית כי בני ביתו יצביעו למפלגה הדתית הלאומית. בסך הכל נספרו בקלפי כ־80 קולות לטובת המפד"ל. מאז התחבעה חזבי הכפר לרשת החשמל, זוכה בקצבת מי שתיה, נסלל כביש עד למבואות הכפר, ומשרד החינוך בנה שלושה חדרים להשלמת צורכי בית הספר שאותו בנו הבדואים בכוחות עצמם, וללא רשיון בנייה.

אך כאן אירע התקר הראשון בהתפתחות הכפר. כאשר ניסו הקבלנים של משרד השיכון לחבר את בית הספר הישן עם הכיתות החדשות, הם גילו כי הבניין הישן עמד על יסודות רעועים. הם קבעו כי הבניין מסכן את חיי 400 תלמידי אל מכמאן. משרד החינוך והתרבות מציע לתושבים מבנים טרומיים אבל אינו יכול לומר מתי יוכל לספקם. בינתיים אין לתלמידים כיתות.

מוכתר הכפר אומר כי הוא חושש מפני חידוש המגמה להפוך את כפרו לספח לאל ביר אל מכסור — הוא שמע כי יש בממשלה השואפים לחידוש הלחץ על תושבי אל מכמאן לעבור לאל ביר אל מכסור. הוא אומר כי משרד החקלאות כפה על תושבי כפרו שותפות עם שכניהם בקו מים. כתוצאה מהשותפות אין המים מגיעים לבתי אל מכמאן ברוב ימות השנה, ועל התושבים להוביל מי שתיה לצורכיהם ממרחקים. לפני חמש שנים הוקם בכפר מגדל מים, אבל במשך שנתיים לא זרמו בו מים. השכנים הגדולים צורכים את כל המים הזורמים בקו.

החאג' נראה כסוחר

רבים מעולי הרגל המוסלמים שחזרו לפני שבוע ממסע החאג' בסעודיה ממורמרים, בגלל המכס בגשרי אלנבי. הם אומרים כי המוכסים נהגו בהם כאילו היו סוחרים וגבו מהם סכומי עתק (במטבע זר בלבד) על מתנות "קטנות" שהביאו לבני משפחותיהם. ביקשתי אחד מעולי הרגל לפרט בפני את הכמויות שהביא עמו. על־פי הקבלה של המכס קשה לקבל מושג על מה

כבוד או "כבוד"

בשנה האחרונה רבו התלונות נגד היחס המעליב של אנשי הביטחון בחברת אל על כלפי הנוסעים הערבים, אזרחי המדינה. הפרשה הגיעה לפתחו כאשר עסקן ציבורי בעל קשרים הצליח לעורר רעש תקשורתי נגד אנשי אל על. אך לאחר מכן זכה לטיפול דומה מלונאי מנצרת שעוכב בשדה התעופה בלוד ואולץ להמתין ימים ארוכים בפאריס למזוודותיו שלו. בשבועיים האחרונים נשמעו גם תלונות רבות נגד אנשי הביטחון שעיכבו איש עסקים עם משפחתו שהיו בדרכם לגרמניה, ותיירים נערים קומוניסטים שהתכוונו להגיע לכנס הספר שלום בארצות הגוש המזרחי.

מה קרה? אנשי ציבור שניסו לעמוד על הבעיות להחרפת המצב גילו כי מתוך רגישות לעלבון שבו חש האורח הערבי הנדרש לצאת מהתור כדי לעבור בדיקה מדוקדקת במזוודותיו ועל גופו, החליטה הנהלת אל על לקבוע תור מיוחד לביצוע הבדיקה, הרחק מעיני הנוסעים האחרים. אבל ההפרדה הפכה למעין היתר כללי לאנשי הביטחון לנהוג בנוסעים הערבים כראות עיניהם, שכן החשש מפני מבטי הזרים נעלם.

הכבוד שרצו לשמור עליו נכנס למרכאות כפולות.

תיק תיירות / זהר בלומנקרנץ

מדיניות מחירים חדשה במלונות

מאת זהר בלומנקרנץ

בשנה הבאה צופים שיפור בתיירות מארה"ב, בהנחה ששירותי התיירות בארץ יהיו זולים לכיס התייר האמריקאי

הכנת חוברת המחירים החדשה לשנת 1988–1987 לבתי המלון נמצאת בשלביה הראשונים. בתי המלון נתבקשו להחזיר עד ה־10 בספטמבר לארגון הגג שלהם את הטפסים, בהם המחירים המיועדים החדשים, נקובים במטבע זר, לשנה הבאה.

באחד מימי השבוע שעבר בשבוע האחרון בנושא מנכ"ל התאחדות המלונות, משה עמיר, הוא מציע לבתי המלון לקחת בחשבון בקביעת מחיריהם לשנה הבאה את התחזיות הכלכליות בארץ ובעולם בשנה האחרונה ואת אילוצי השיווק.

"בשנת 86"–85 סבלה המלונאות מירידה חריפה ברווחיות, בשל עליית ההוצאות השקליות של המלונות, הירידה החדה בתנועת התיירות לארץ ושחיקת ההכנסות בעקבות מדיניות הקפאת שער החליפין של השקל ביחס לדולר. אנו צופים, כי בשנת 88"–87 יחול שיפור במצב התיירות לישראל, אם כי אין ביטחון שנגיע למספר התיירים שבאו ארצה בשנת 84"–85" — הדריך מנכ"ל התאחדות המלונות. "עם זאת הוא קבע, כי [...] שיקולי [...] בשנה הבאה, ראוי להביא בחשבון [...] הקבודה, לאחר חתימת הסכמי השכר בימים אלה".

בשבוע פנימי עומד הכלכלן הראשי של ארגון הגג של המלונות, רון ויס, על ה"שיקולים הכלכליים בקביעת מדיניות המחירים לשנת 88"–87". "החלק הראשון של המסמך עומד על הפגיעה ביותר המסוים וברווחיות היצוא בשנה האחרונה במגזר המלונות. מאז חודש יוני '85 (המדיניות הכלכלית החדשה החלה ב־1 ביולי '85) ועד יוני '86, חל פיחות של 31 אחוז בשער החליפין של השקל לעומת הדולר. בעוד שהוצאות המלונות התייקרו בתקופה זו ב־57 אחוז, עלה באותה תקופה מדד המחירים לצרכן ב־58 אחוז. התמורה לכל דולר יצוא במלונאות גדלה בקיץ '86 בכ־38.5 אחוז (פיחות של 31 אחוז, העלאת מחירים בדולרים בכ־6 אחוז והקטנת ביטוח שער בכ־0.5 אחוזים). הפער בין התייקרות ההוצאות (57 אחוז) לבין הגידול בתמורה לכל דולר (35.5 אחוז), הביא "לפגיעה ריאלית ברווחיות היצוא ובמקרים מסוימים להפסד, בנוסף לפגיעה שנגרמה מהירידה בתפוסה". על פי המסמך הפנימי, ככל שהיה אחוז הרווח התפעולי מהמחזור (לפני ניכוי פחת והוצאות מימון) בתקופת הבסיס הבר מגן יותר, היתה הפגיעה ברווחיות גבוהה יותר.

"מלונאים המתבססים על תיירות מאירופה, שתמיד על חוזים במטבעות אירופים יעמדו על קיום תנאי הרווח, שיפור על פי החזרה את הרווחיות התפעולית, שכן פיחות השקל ביחס לרוב המטבעות האירופים העיקריים היה כ־70–80 אחוז בשנה האחרונה (55 אחוז פיחות לעומת הלי"ש).

הפרק השני במסמך הפנימי עומד על מגמת "התחזקות המטבעות האירופים ביחס לדולר בשנה האחרונה". מיוני '85 ועד יוני '86 התחזקו המטבעות האירופאים לעומת הדולר בשיעורים ניכרים: המרק הגרמני התחזק ב־37 אחוז; הלירה שטרלינג ב־18 אחוז; הפרנק הצרפתי ב־38 אחוז; הגולדן ההולנדי ב־37 אחוז; הפרנק השווייצי ב־40 אחוז והכתר השוודי ב־23 אחוז. מחירי חבילות התיור לישראל הנמכרות באירופה נקובים במטבעות אירופים ומשמעות הדבר היא ש"מחיר חבילות תיור לישראל, הנמכרות באירופה, לא השתנה בעבור הצרכן הסופי במטבע אירופי, אך מכיוון שהמטבע האירופי התחזק, הרווח הפוכן יותר דולרים".

על פי המסמך הפנימי, "העלאה של מחירי המלונות בדולרים לסוכנים האירופים, תאפשר חלוקה הרבה יותר של הרווחים, הנובעים מהתחזקות המטבעות האירופים. "בשיקולי השיווק לקביעת המחירים בבתי המלון לשנת 88"–87, יש לקחת בחשבון — ממשיך וקובע הכלכלן הראשי של המלונות — את הירידה [...] בביקוש של התיירות האירופית [...] 13 אחוז ביוני האחרון, לעומת [...] אשתקד, והירידה של 48 אחוז בתיירות מארה"ב בחצי השנה הראשונה של '86.

לשנה הבאה צופים שיפור בתנועת התיירות מארה"ב, אם כי "אין להניח שהתנועה תגיע לרמה של שנת 85". תקווה זו מעוגנת בהנחה, שהארץ תהיה זולה יותר לתייר האמריקאי במונחים דולריים, לעומת שירותי התיירות באירופה. ויס קובע, כי כדי להקטין את הפגיעה ברווחיות, "ראוי לקחת בחשבון את העלויות הצפויות של כל מלון ומלון בנפרד, הביקוש החזוי של תיירות חוץ ושל ישראלים בעונות השונות, גמישות הביקוש למחירי המלון וכו'. יש לבחון מחדש את הפער בין מחירי התחבורה למחירי החוזים, כדי להתאימו לרמה המקובלת בארצות תיירות אחרות."

שבוע התיירות בצה"ל

אגף ההסברה במשרד התיירות יקיים בנובמבר הקרוב את "שבוע התיירות בצה"ל". בדרך זו מנסה המשרד הממשלתי אנשי תיירות, שיש להם עבר צבאי או פעילות מעניינת אחרת, הקשורה בצה"ל.

סמינרים וסדנאות שיווק

חמישה סמינרים וסדנאות שיווק יקיים האגף לעידוד במשרד התיירות באוקטובר הקרוב בניו־יורק. בכל אירוע צפויה השתתפותם של 208–300 סוכני נסיעות מקומיים. המארגנים הם יוזמה משותפת של נציגות משרד התיירות, חברת התעופה אל־על ושו־ת.אי. [...] להשתתף באירועים, יוכלו להציג חומר פרסומי, [...] תעשה אלה כלבד או ללא ללא ציון חברת התעופה. מחיר "סמנר" לנציגי תיירות מישראל הוא 150 דולר.

לא רק תדמית

יריד התיירות הבינלאומי של לונדון, הנחשב היום לאחד מירידי התיירות החשובים ביותר בעולם, יפתח השנה באולמי אולימפיה, ב־25 בנובמבר, וינעל ב־29 בו. בניגוד לשנים קודמות, בהם הקימה לשכת התיירות הממשלתית של ישראל בלונדון ביתן תדמיתי בלבד, חל השנה שינוי. שטח גדול יותר נרכש באולם המרכזי ויאפשר השתתפותם של גורמי תיירות מישראל במסגרת זו.

לביתן הישראלי בשטח שני משטחי תצוגה, בני 72 מ"ר כל אחד, משני צידי המעבר. הם יחוברו בקשתות עליות דקורטיביות. אחד משני המשטחים מיועד להצגות אזוריות, שיועברו חלקית לפני קיום יריד התיירות, בברלין. במשטח השני ייבנו 20 "תאים" של משרד התיירות, הוכן לשכת התיירות של ישראל בלונדון ו־5–6 פינות עבודה, המיועדות להשכרה לסוכני הנסיעות מישראל. פינות עבודה אלה יהיו מעוצבות בצורת משימה דקורטיביות.

מחיר ההשתתפות לגורם ישראלי הוא 2,500 דולר בתוספת מע"מ. מחצית מהסכום תוחזר לנציגים מהקרן המיוחדת של משרד התיירות.

המאבק על דמי השכירות

מאת אלאן קוואל

The New York Times

מיוחד ל"הארץ"

ב־42 עיירות בדרום אפריקה מסרבים השחורים לשלם דמי שכירות והשלטונות מגרשים את הסרבנים מבתיהם

שארפוויל, דרום אפריקה

מדי לילה, אומר יוהנס מטאמבה, הוא לוקח את מזרן הגומי מתנה האחורית, "מניח אותו על־ריצפת הבית שבו הוא מתגורר מזה 33 שנה והולך לישון. עצם העובדה שהוא בכלל רשאי לישון בבית, אמר, היא ויתור כלשהו מצד השלטונות אשר גירשו את הגימלאי בן ה־65 ב־13 באוגוסט מביתו מכיוון שלא שילם את דמי השכירות. הם אטמו את בית השימוש בבטון כאילו כדי להמחיש שהגירוש אכן סופי. במרחק מה משם, בעיירת השחורים טומאהול ליד העיר פאריס, מתבונן גם ג'אל מולאטה לקראת לינה בנסיבות דומות. מאז נעלו השלטונות את ביתו על רכושו ב־8 באוגוסט, גם כן בשל אי־תשלום דמי שכירות, הוא לן בתא המטען של גרוטאת משאית החונה בחצר. זה לא נוח לישון בתא, לבוש מעיל ומכוסה בשמיכות מושאלות. אך מנקה הרהיטים לשעבר, פנסיונר בן 58, אומר כי זה פשוט יותר מאשר לבקש רישיון רשמי ללון בביתו של אדם אחר.

השניים אינם מכירים זה את זה, אך הם, יחד עם צבא גדל והולך של אחרים, שותפים לתוצאות של תנועת מחאה המתפשטת בדרום אפריקה, ושעיקרה סירוב לשלם דמי שכירות על בתים בעיירות שבהן נאלצים השחורים לחיות. על־פי הנתונים האחרונים, החרם על דמי השכירות — לפעמים חלקי לפעמים כמעט מוחלט — קיים כעת ב־42 מעיירות השחורים במדינה, כולל סואטו, שם נהרגו השבוע 21 איש בהתנגשות בין התושבים והמשטרה. קבוצת המחקר הקהילתית הבלתי־תלויה באוניברסיטת ויטווטרסראנד ביוהנסבורג, המונה אקדמאים לבנים המתמחים בנושא התנאים בעיירות השחורים, מעריכה כי עד 300 אלף בתי־אב שחורים אינם משלמים דמי שכירות. עובדה ההופכת את החרם לאחת מצורות המחאה המשמעותית המקיפות ביותר עד כה.

עינוי מקודש

בדומה להתרעמויות אחרות, כמו על בתי ספר או על תנאים בבעלות לבנים, החרם על דמי שכירות היא מחאה שאינה יכולה שלא לפגוע גם במבצעים אותה. יש גם מקרים שבהם מאיימים מיליטנטים שחורים צעירים על תושבי עיירות שלא ישלמו פן יישרפו בתיהם. אבל המיליטנטים גם אומרים שבעיות החרם האלה מעבירות לשלטונות מסר שהשחורים לא ישלמו חלק במה שמתכנן ומייעד להם שלטון המיעוט הלבן. המיליטנטים אומרים כי בהימנעות מתשלום דמי שכירות, המספקים את רוב ההכנסות לניהול האזורים לשחורים בלבד, שחורים רבים לא רק אומרים שאינם יכולים לעמוד בעול דמי השכירות, אלא שהם גם אינם רוצים לממן את עצמם בזהם הם. קבוצת המחקר הקהילתית מעריכה שהשלטונות מפסידים מדי יום כ־500 אלף דולר דמי שכירות בגלל החרם. בשבועות האחרונים תגובת השלטונות היתה לגרש מבתיהם כמה מהמסרבים לשלם מה שיכול להיראות כסכום קטן — אולי 20 דולר בחודש. לשחורים דרום אפריקאים רבים זוהי מעמסה כספית ניכרת. הגירוש מבתיהם הפך איפוא, על־ידי המיליטנטים השחורים כצורה של הקרבה, עינוי מקודש.

שארפוויל, 65 ק"מ דרומית ליוהנסבורג, יכולה בהחלט לתבוע לעצמה את כתר המרטיריות. ב־1960 ירו חיילי הממשלה והרגו למעלה מ־60 שחורים בשארפוויל לאחר שקבוצת שחורים צעדה במחאה על חוקי רישיונות התנועה ("הפאס"). והיה זה בשארפוויל, ב־3 בספטמבר 1984, שמחאה על דמי שכירות הביאה לעימות עם המשטרה שסימן את ראשיתן של שתי שנות האלימות והמחאה חסרות התקדים. אך האב יוהנס מטאמבה רוצה באמת להיות מורשת. ב־1942, אמר, החל לעבוד במפעל המתכות ביקף לבנים, וכאשר פרש ב־1981 הגיע לדרגת מלצר ראשי. הגימלה שלו, אמר, מסתכמת בסכום המקביל לכ־110 דולר לחודש. דמי השכירות כאשר שילם אותם עמדו פחות או יותר על 25 דולר והחשמל עלה 35 נוספים. לפני הגירוש שימש ביתו מעון לו ולתשעת ילדיו, כמה מהם עובדים כמה מהם לא.

בספטמבר 1984 העבירו השלטונות הלבנים חלק מתפקידי המנהל בעיירות השחורים למועצות עירייה שחורות. חברי העיריות החדשות שהוקמו כמשתפי פעולה וכמלוכי פינבה של השלטונות היו זקוקים להכנסות כדי לספק שירותים ולכונן לעצמם לגיטימיות כלשהי. אבל [...] היה כזה שהדרך היחידה להגדיל את ההכנסות היתה להגדיל את דמי השכירות, וכך להרוס אותה אמינות עצמה שביקשו לרכוש. כאשר הם הודיעו על עלייה בדמי השכירות בשארפוויל נהרגו על פי השמועה בהתנגשויות עם המשטרה בעיירות שחורים סמוכות כגון אוואטון וסאבוקנג, 29 אנשים בשני ימי אלימות. מאז אף אחד לא שילם דמי שכירות.

האוטובוסים כיעדי מחאה

"אנחנו לא רצינו שיזרקו אותנו מהבית", אמר אחד מבניו של מטאמבה, מוריס בן ה־29. אבל הקומרדים (החברים, כינויים של המיליטנטים הצעירים) אומרים שאם תשלם דמי שכירות ישרפו את הבית עם כל הרכוש שבתוכו. כך, איפוא, אמר האב, הם לא שילמו דמי שכירות. ב־13 באוגוסט, "הם (השלטונות) פשוט באו עם שתי משאיות משטרה ולקחו את הרהיטים החוצה", אמר. הצבא, סיפר הבן, "פיטרל את הרחובות במהלך הפינוי וכוח המשטרה של המועצה השחורה המקומית, אמר, זרק את רכושו לתוך החצר".

יש אנשים האומרים כי המחאות על דמי השכירות טומנות בתוכן את גרעיני התפשטותה של אלימות נוספת. על אף כן הגירוש [...] מיליטנט ידוע אמר: "אם יתחילו לגרש אנשים בסאבוקנג - הם לא יעזו, כיוון שאנחנו נתנגד, אנחנו מיליטנטים - אבל אם יתחילו נקרא לשביתה כללית ונטיל חרם גם על האוטובוסים. האוטובוסים המצויים בבעלות פרטית הם לעיתים קרובות יעדי פעולות מחאה של השחורים, כיוון שהם נחשבים כחבל הטבור של אפלייה הגזעית המספקים תחבורה לאותם שחורים העובדים בערים הלבנות. המיליטנט גם הזכיר אותם שחורים המוגדרים על ידי אחרים בהתאם לנכונותם לקבל את חסדי המשטר. כאשר נסענו בתוך סאבוקנג, הוא הצביע על אזור שכלל ברובו בתים יקרים יותר ואמר: "שם גרים משתפי הפעולה". הוא התייחס לאלו העובדים עבור מוסדות בניהול לבנים, כמו המשטרה, שירותי הבריאות הרשמיים ובתי הספר והבנקים [...] של השלטונות. "הם משלמים את דמי השכירות שלהם", אמר, "יש להם יותר מדי ביטחון מכדי שיהיו מוכנים לאבד אותו".

מותו של סטאליניסט יהודי

בהולנד מת באחרונה פול דה גרוט, יהודי ששימש כיו"ר המפלגה הקומוניסטית וחבר פרלמנט מטעמה

מאת הנרייטה ברוז
סופרת "הארץ" בהולנד

אמסטרדם

פול דה גרוט, הקומוניסט היהודי שנפטר באחרונה בגיל 87, שלט באגרוף ברזל על המפלגה הקומוניסטית ההולנדית (סי.פי.אן.) במשך למעלה מ־40 שנה. אך בטקס שריפת הגופה נכחו רק קומץ של ידידים וקרובים ועיתון המפלגה "דה וארהייד", שדה גרוט היה עורכו הראשי במשך שנים רבות, פירסם, נוסף למאמר שלם אוהדת, גם הודעה מטעם הוועד הפועל של המפלגה, בה נאמר: "למפלגה נודע על פטירתו של פול דה גרוט, שבמשך שנים היה יושב ראש המפלגה וחבר פרלמנט מטעמה, ושמילא תפקיד כה חשוב במפלגתנו ובפעולותיה. היה כרוך בהיסטוריה של המפלגה, במאבק בהולנד נגד הנאציזם והקולוניאליזם ובמדיניות העצמאית שעוצבה על ידי המפלגה הקומוניסטית ההולנדית. היסטוריה מפלגתית זו, על הבטיה החיוביים והשליליים, הובילה למצע מפלגתי חדש ב־1984. סכסוכים פוליטיים הביאו ב־1977 לשינוי מעמדו של פול דה גרוט במפלגה. מאז לא מילא בה יותר תפקיד פעיל".

אף כי פול דה גרוט הלך לעולמו רק ב־3 באוגוסט, מבחינה פוליטית כבר היה בבחינת בר מינן בתשע השנים האחרונות. אין זה ברור, אם אכן נשללה ממנו החברות במפלגה, שרק מספר חודשים לפני אבדן כוחו בה נבחר לנשיא כבוד שלה לכל תקופת חייו. אם אכן גורש ממנה, הרי הנקמה בכך שהוא, סטאליניסט מושבע, עולל לכמה מחבריו הוותיקים הבולטים ביותר, אשר הועו, בעיקר ב־1958, לסטות מהקו שהכתיבה מוסקווה.

פול דה גרוט נולד בשם סול דה גרוט, ברובע היהודי של אמסטרדאם, ב־1899. אביו, כמו אביו לפניו, היה לוטש יהלומים. שם משפחת אמו היה שאלתיאל, פירוש הדבר שהיתה ממוצא ספרדי. כשהיה בן שש, עברו הוריו לאנטוורפן, שכן הסיכויים ללוטשי יהלומים היו אז קלושים באמסטרדאם. באנטוורפן גדל הנער גם הוא להיות לוטש יהלומים. אך מיד לאחר המהפכה הרוסית הוא בא במגע עם קבוצת קומוניסטית בבלגיה. הוא גורש מבלגיה על פעילות קומוניסטית (הוא היה אזרח הולנדי לא בלגי), אך לא חזר להולנד. אלא נסע לגרמניה ואחר כך לצרפת, שם קיבל את הכשרתו בידי המנהיג הקומוניסטי הצרפתי, מוריס טורז, שהפך למנהיגה הבלתי מעורער של המפלגה בתקופת סטאלין. ב־1926 חזר להולנד והצטרף מיד למפלגה שעדיין לא כינתה עצמה המפלגה הקומוניסטית ההולנדית. תוך שלוש שנים, לאחר מאבקים אידיאולוגיים על מנהיגות המפלגה, הגיע למשרת המזכיר הכללי שלה, תפקיד בו המשיך להחזיק, מלבד בתקופת הכיבוש הגרמני, במשך למעלה מ־40 שנה, תחילה כמזכיר כללי אחר כך כיושב ראש.

במשך השנים דגל דה גרוט בריבות שונות ומגוונות ולכן היו שראו אותו כקפריזי. אך הוא תמיד דבק בקו ראו של מוסקווה שהשתנה לבקרים, וכל ביקורות על החלטות מוסקווה כינה השמצות שקריות ובלתי נסבלות. הוא היה, אולי, הסטאליניסט הגדול ביותר מכל המנהיגים הקומוניסטים בעולם בתקופה זו. הוא גם היה מניפולטור ממולח מאד, שתמיד הצליח להשיג תמיכה מאדם או סיעה במפלגה נגד סיעה אחרת ולנשל אותם אחרי אלה. וכך הצליח עד 1977, כאשר תקף את כל הוועד הפועל ראו כלי יוצא מהכלל, על סטייה מקו המפלגה. זה היה משגה, והוא היה זה שאולץ הפעם לעזוב.

רצה לנסוע למוסקווה

בה במידה שקיימת מחלוקת על אישיותו של דה גרוט בהולנד, יש חילוקי דעות לגבי תפקידו בתקופת הכיבוש הנאצי. ידוע, שבתחילת הכיבוש במאי 1940 רצה לנסוע למוסקווה — דבר שהיה אז אפשרי, שכן הסכם מולוטוב־ריבנטרופ היה עדיין קיים — שכן חשש להיות ככר קומוניסט ויהודי כאחד. אולם מוסקווה הורתה לו להישאר בהולנד ולארגן פעולות בלתי לגאליות. אשתו ובתו היחידה נעצרו וגורשו למחנות המוות. הוא עצמו הסתתר בתקופת המלחמה ולכן היו שהאשימו אותו מאוחר יותר בפחדנות. זמן מה לאחר המלחמה נשא את האישה הלא־יהודיה שהסתירה אותו.

דה גרוט היה מתנגד מושבע לציונות, שאותה ראה כהמשך לקפיטליזם, והיה בדעה שעל היהודים להיטמע בתרבויות הארצות בהן הם חיים. הוא גם היה אנטי דתי מושבע. אירוני, איפוא, שאת שנותיו האחרונות בילה בבית האבות היהודי בהוסום, 25 ק"מ ממזרח להולנד. עובדה אירונית נוספת — חודשים בלבד לפני מותו, איבדה המפלגה הקומוניסטית ההולנדית, שב־1946 קיבלה 10 מ־100 מושבים שהיו אז בפרלמנט, את שלושת המושבים האחרונים שלה בבית הנמוך בעת 150 חברים. היה זה ברור, שבתשע או עשר השנים האחרונות לא יכלה המפלגה יותר להמשיך ולהתפקד עם פול דה גרוט. אך נראה, שלא יכלה להתקיים גם בלעדיו.

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

הגאולה באה לכפר חנניה

כפר חנניה, אחת העיירות הגדולות והמפורסמות בגליל בימי קדם, ישוב בן עשרות משפחות יהודיות שהתקיימו עד המאה ה־16 וה־17, הופיע במפות המנדאט בשם כפר ענן, במעט ואינו ידוע בקרב תושבי הארץ. רק בשנים האחרונות, עם פתיחת הכביש החדש מצומת־שבע דרך נחל לימון לכביש סגבייה־ראש פינה, הבחינו אי אלה נוסעים במערות קבורה יהודיים, בשרידי מבנים ובגלי אבנים. כאן קבורים, לפי המסורת, רבי חנניה בן עקשיא, רבי חלפתא ותנאים שונים. חוקרים פקדו את המקום ומצאו שרידי בית כנסת. לפני כשלוש שנים העלה ד"ר צבי אילן סברה שיש בית כנסת נוסף באתר, במקום שבו גילה החוקרים שרידים של בניין חצוב בסלע.

כפר חנניה מוזכר בתלמוד לעתים קרובות בהקשר עם העיירה הסמוכה פרוד. ממקורות אלה [...] של עיירות אלה. כפר חנניה היה מרכז קדרים חשוב ביותר בגליל, עד שנאמר: "קדרים אתה מביא לכפר חנניה" (כמו "דגים אתה מביא לעכו"). הכפר היהודי התקיים כך מימי בית שני ועד ימי הביניים. זה היה גם מקום ישוב למשפחות כהנים, לפרות. עבודות אלה, לא נערכו שם ארכיאולוג להוכר באתר מרכזי החשוב זה. כך שגם הידיעות בדבר קיום הקלאים והחורים בכפר חנניה עד לפני מאות שנים לא נבדקו מן הבחינה הארכיאולוגית. הידיעות מגיעות אלינו מרבי משה בסולה, שבא בנקבו, בשנת 1522, כ־60 משפחות של יהודים מסתערבים, רובם כהנים ולהם גם בית כנסת. בשאלות ותשובות של המבי"ט, מן המחצית השנייה של המאה ה־17, נזכר המלומד שמואל גדולה מכפר ענן בבעל מרום יהודי בכפר זה.

עתה באה גאולה לישוב יהודי עתיק זה מידיה של הארכיאולוג ד"ר דוד אדן־ביביץ, מאוניברסיטת בר־אילן, המתחיל היום בחפירה באתר, במגמה לגלות את בית היוצר, שהוא מרכז הקדרות הקדום, שממנו הפיצו כלי מטבח ובית לכל הגליל. הכלים הידועים ביותר היו האילפס של כפר חנניה והליפס דכפר חנניה, דהיינו, קדרה גדולה שהחזיקה מאות עיסויות. אומר ד"ר אדן: "שנים רבות הקדשתי לכלי חרס של הגליל והגולן. בעבודת הדוקטור (אוקספורד 1985) פרסם המידע שצברתי. התברר שכלי כפר חנניה הגיעו עד עכו במערב, מקצתם לגולן, אף שהיה הוא מוחזק למהדרים. בטבריה מרבית הכלים היו מכפר חנניה ואילו מחקר בציפורי הוכח ש־75% מן הכלים היו מכפר זה. רדיוס התפוצה מגיע עד לעמק יזרעאל, אבל לא להרי שומרון".

החוקר ערך בדיקות ארכיאומטריות לתפוצה רחבה מאוד של חרסים מכלים שונים. הבדיקה הכימית הובילה ברוב המקרים לכפר חנניה. שם נבדקו הקרקעות, כשם שנבדקו גם קרקעות בבקעת בית נטופה ובגולן, שנבחרו כדי להגיע לאתר שממנו נטלו קדרי כפר חנניה, כפר שיחין (בבקעת בית נטופה) והגולן את האדמה להכנת הכלים. נמצא, החוקר מצא שבבקעות חנניה האדמה הומוגנית וללא שינויים. שם נמצא מקור חומר הגלם לקדרים. זה היה המפתח המיוחד במחשבתו להכרת המסחר המקומי והיחסים הבינאזוריים בגליל ובגולן בתקופה הרומית־ביזנטית, כלומר, במשך כ־500 שנה, מהמאה הראשונה עד החמישית. לארץ הובאו, שגם בישובים לא יהודיים, כגון תל־אנפה, סוסיתא וחבאנה, מצאו של כלי הממכה על פי הבדיקה הוא מכפר חנניה.

פקודות חו"ל שימשו לד"ר אדן מורי דרך עזר הוא בתחילת עבודתו, ומע"ץ, שהחל בסלילת הכביש החדש צומת־שבע עמיעד, פגע באתר בתוך כפר חנניה, שבו נמצא ריכוז גדול מאוד של רבבות חרסים ושברי כלים. במרחק 250 מטר משם נמצא עוד ריכוז בלתי רגיל כזה. במחקרי השוואה נתגלתה זהות מוחלטת בין הכלים השונים שנאספו בגליל ובין החומר מכפר חנניה. האם בריכוזי החרסים עמדו בתי היוצר הקדומים והאם נשאר דבר מהם? שאלה זו תתבהר בחפירות המתחילות היום באתר. תהיה זו חפירת לימודים של המחלקה ללימודי ארץ ישראל באוניברסיטת בר־אילן, בסיוע צה"ל וקיבוץ פרוד. המטרה את המשלחת. מעניין לראות את התור שהפך בקרב המשתתפים בחפירה, השונה בפרטיו מהמורים היר מים: איסור כביסה להוזר האוכל של פרוד, והול על חברי המשלחת, המסקת עבודה בבוקר לתפילה הארוחת, הקפדה על לבוש צנוע של משתתפי החפירה.

בית כנסת גדול בסומקה

בשבוע שעבר סיים ד"ר שמעון דר מאוניברסיטת בר־אילן את עונת החפירה הרביעית בסומקה שעל הר הכרמל. סומקה הוא ישוב יהודי אמיד בכרמל, עיירה בשטח של כ־30 דונם עם תוכנית בנויה מודגשת, איזור מגורים ומרכז ציבורי של בית כנסת, בית בד וכו'. בעוד שבתחילה בתי המלאכה ומגורים היו מוסד לישוב. לסיכום עונה זו הגיעו שרידי אחה"ב, תומאס עיקרינג, הרעיונו, המתעניינים מאוד בחפירות ארכיאולוגיות מכל התקופות (הם ביקרו גם בגמלא בגולן) וכן רבים מתנהלת אוניברסיטת בר־אילן ועד בנייה.

ד"ר דר, בלווית צוות מתנדבים מבית ספר שדה הכרמל של החברה להגנת הטבע וסטודנטים, המשיכו לחשוף בתי מגורים שליד אחד מהם נמצאו מדרגות. פרט הבדיל אם המדרגות הובילו לפרתוי או שמא למקווה טהרה פרטי. מתוך כל בתי המלאכה המיוחדים, עם העמודים המחורצים הידועים רק בכרמל, נחשף בית מלאכה נוסף על השניים שנחשפו בעבר. בכל זאת לא הוברר לאיזו מטרה שימשו העמודים המחורצים הכבדים. משערים, שכאן הפיקו מעצי האיזור את הצבעים הכבדים — ומכאן השם "סומק". בעין פתרון לתעלומת בתי המלאכה המיוחדים האלה, סבור ד"ר דר, שיש להשאיר חלק מן המחקר גם לדור הבא.

פרופ' יהודה פליקס, ראש המחלקה ללימודי א"י בבר־אילן ומומחה לצמחים, אינו מטיל ספק שכאן עיבדו את צמחי האיזור, אבל גם הוא לא גילה איך עשו זאת. האם אנשי סומקה מימי המשנה והתלמוד לקחו עמם את הסוד המקצועי אלי קבר, כמו אנשי עין גדי, שנשבעו לא לגלות את סוד גידול הבשמים?

החידוש בעונה זו הוא חפירת בית הכנסת העתיק, שנקבעו אחרי חשיפת היסודות בפינות, מתברר, שזהו בית כנסת גדול, ששטחו 20x15 מטר בערך. ד"ר יוחנן מינבקר מאנשי העתיקות השתתף הפעם בעבודה בבית הכנסת, שגילו בו ריצפת גיר חזקה, בושפר חלקים ארכיטקטוניים רבים עם עיטורי רוזטות ודגמים מקובלים בבית כנסת מהמאה השלישית עד החמישית. — משך קיומו של מקדש מעט זה וכן יסודות לעמודים בני 45x50 ס"מ והעמודים מתחצים, המתאימים להם. נתגלו גם בסיסים לעמודים קטנים יותר, שעל פיהם סבורים החוקרים שהיתה לבית הכנסת קומה שנייה. החוקרים אינם מטילים ספק בכך, שמאתר זה נשדדו האבנים בצורה יסודית לשם בנייה בכפרים מאוחרים באיזור.

כן נמצאה השנה מערת קברים יהודית, המזכירה את בית שערים. דלת האבן מעוטרת כמו זו של בית שערים ויש בה מקום למנעול ולמזוזה. מעל לכניסה חצובה קשת בסלע ובפנים יש מספר מקומות קבורה שאף הם חצובים בסלע. משני צידי הכניסה חקוקות מנורות בנות שבעה קנים בעלות בסיס מלבני. במקום אחר נמצא מאגר מים בקיבולת 90 ממ"ע וכן תעלות זרימה אל הבור. טרם הוברר כיצד סופקו המים לישוב זה.

קבר נוסף בבית שערים

בבנין עבודות הנחת קו ביוב בקרית־טבעון, נתקלו הפועלים ב־מערת קבורה השייכת לבית הקברות העתיק של בית־שערים. במערה יש שבעה מקמרים ודלת האבן שלה עדיין סובבת על צירה. בחפירה מטעם אגף העתיקות, שנערכה בבינעה, כדי למנוע הפרעות של חרדים קיצוניים, נתגלו ארבע מנורות, צבועות באדום, החקוקות על מזוזות המערה. אחת מהן בת תשעה קנים והיתר בנות שבעה קנים, ומכאן שאין ספק שהיתה קבורה יהודית במקום. על כותלי המערה נמצאו עיטורי צמחים ועיטורים גיאומטריים. מהקבורות עצמן שרדו רק מספרים וחלקי עצמות, כנראה שרידי ארונות הקבורה מעץ. המערה נסתמה ונבנית.

הקסטל — אתר לאומי

הקסטל, מצודת הדרך במעלה ירושלים, הוכן לביקורים על ידי רשות הגנים הלאומיים, בשיתוף עם הקק"ל, שהרצה דרך נוחה לגישה אל האתר. עיקר חשיבותו של הקסטל בקרב המבקרים הצעירים הוא כיבושו בידי הפלמ"ח באפריל 1984 שמנע מן הערבים לעלות על ירושלים. לאתר הקסטל יש היסטוריה ארוכה של מבצרים. המבצר הערבי המאוחר בנוי על גבי מבצר צלבני הקרוי "בלוואר", שהוקם על גבי שרידי מבצר רומאי ששימש תצפית לשמירה על הדרך העולה ירושלימה. התרבות הקדומה ביותר שנתגלתה בקסטל היא מהתקופה הפליאוליתית.

هكذا من الأصل

מה גרם לגאזים להיפלט

שרות "ניוזוויק" מיוחד ל"הארץ"

תושבי חם, בצפון מערב קאמרון, מאמינים, שרוח רעה מן האגם היא ששילחה את ענן הגז הרעיל מעל לכפרים. אך למדענים יש הסבר פרוזאי יותר. במגמה של כל הרי הגעש יש דו־תחמוצת הפחמן ומימן גפריתי. בדרך כלל נפלטים גזים אלה בלי לגרום נזק, דרך שברים גיאולוגים, סדקים, גייזרים ומעיינות חמים באזור. אבל לפעמים, כשהמגמה עולה על פני השטח, הגזים המשתחררים ממנה יוצרים בועות ומתפוצצים. התוצאה, אומר הגיאו־כימאי, איש באטוצ'י, מאוניברסיטת קליפורניה בלוס אנג'לס, דומה ל"נתזים מבקבוק קוקה קולה אחרי ניעור". השאלה במקרה זה היא, מה גרם לגזים להיפלט בצורה חריפה כל כך. אגם ניוס מוקף צמחייה רק משלושת צדדיו. הדבר מצביע על אפשרות, שמפולת השמידה את הצמחייה בצד הרביעי וגרמה זעזוע לתסיסת משקעים בקרקעית האגם.

בעקבות זאת התפרצו הגזים הח־קיים הלכודים בבוץ. אפשרות אחרת היא, שרעש אדמה פתח בקיע בקרקעית האגם ושיחרר גזים לכד־רים. על פי תיאוריה שלישית, כיסוי מים וגז התנאסף מתחת לאגם והמגמה החמה שחיממה את הכיסוי גרמה לגז בתוכם להתפשט ולהתפוצץ.

מימן גפריתי אחראי לריח הביצים הסרוחות שעליו סיפרו רוב הניצולים. אך ריח כזה אפשר להריח רק כשהוא נמצא בריכוזים בלתי מזיקים, לא בריכוזים קטלניים. כך שגז אחר הרג ככל הנראה יותר מ־1700 אנשים. רוב המדענים חושדים, שגז דו־תחמוצת־הפחמן שגרם הנזק. אך גם ציאניד יכול היה למלא תפקיד. בהתפרצות אגם מאנום בקאמרון ב־1984 נהרגו 37 איש. חוקרי האסון מאמינים שציאניד היה אחראי לכך. אף כי הגזים הרעילים מאגם ניוס נפלטו ללא ספק מהמגמה שמתחתיו, האגמים יכולים גם לצבור אדים רעילים באמצעות חיידקים היוצרים מימן גפריתי. בדרך כלל גז זה אינו מזיק, שכן המבנה מכישמת האגם מתערבב בהם. אך בכמה אגמים בצורות במים שכבת־מים חמימים קלים מעל שכבה קרה ודחוסה — שאינן מתערבבות, לדברי הגיאו־כימאי, ביל סמאסי, מן המעבדה הגיאולוגית לאמונט־דוהרטי. במקרה כזה יכול המימן הגפריתי לצוף על פני האגם ולקטול דגים. גרוע מכך, הפרעה חריפה יכולה לגרום פיצוץ גז. אם יגיעו החוקרים למסקנה, שפעילות סייסמית גרמה את האסון בניוס, יצטרכו מדינות שונות לעקוב בקפדנות אחר המתרחש באגמים כאלה ולבדוק אם יש סימני רעידות אדמה. אפשרות כזו יכולה לחול גם על ארצות הברית. באגם מונו בקליפורניה זרמה כמות מסוימת של מגמה לפני 500 שנה והמים בפארק הלאומי ילוסטון עלולים להכיל גזים מפורקים במשקעים שלהם. רעד סייסמי עלול לגרום טרגדיה קשה לא פחות מזו של קאמרון.

לצלם על דיסקט מגנטי

המצלמות האלקטרוניות פועלות ללא סרט צילום והתמונות נשמרות על דיסקט גמיש. לשיטה החדשה יתרונות כשמדובר בצילומי עיתונות ואפשרות להעברה מהירה שלהם בטלפון אך חדות התמונות אינה מתחרה בסרטי הצילום והמחיר מוציא אותה (בינתיים), מחוץ להישג ידם של חובבים

לאחר הצגת כמה דגמים ראשונים בתערוכות שונות, החלה בימים אלה חברת קנון בשיווק המצלמה האלקטרונית הראשונה המיוצרת באופן מסחרי. הכוונה היא למצלמה המצלמת תמונות דוממות — אך עושה זאת ללא סרט צילום כשהתמונות "נרשמות" על גבי דיסקט מגנטי.

לכאורה נראה צילום של תמונות דוממות יחידות באמצעים אלקטרוניים כפשוט יותר מאשר צילום תמונות נעות (בתוספת הקלטת קול) — משימה בה עומדות בהצלחה מצלמות הווידאו השונות שעברו בעשור האחרון תהליך של מיזעור עד שאת הקטנות בהן אפשר לשאת בכיס. אלא שמתברר כי הטכנולוגיה הדרושה לייצור מצלמה אלקטרונית לתמונות "רגילות" התגלתה כמורכבת ויקרה יותר מזו של צילום סרט נע. (למצלמה ה"דוממת" מיותרת יש תומכים לא מעטים והיא עוד תידון בהמשך).

המצלמה החדישה של קנון 701 c.c. סובלת עדיין מחסרונות של דגם ראשון ובייחוד בכל הקשור במחיר. עוד לפני כל מה שהוא יידרש כ־15,000 דולר ממי שיבקש לצלם באמצעותה ולהדפיס את תמונותיו — אך למרות מחירה, וחסרונותיה הטכניים שיפורטו להלן — היא מהווה מוקד התעניינות אצל צלמי העיתונות וסוכנויות הידיעות. מה שמושך אותה למרשכת עבור העיתונות היא האפשרות לשדר את תמונותיה באמצעות אפרכסת הטלפון — בלא שיבזבזו לפני כן זמן על תהליך של פיתוח והדפסה (בדרוש מפקסימיליה) והתמונה משודרת ונקלטת בצבע. ציוד השידור והקליטה יגבה עוד כ־20,000 דולר ממי שיבקש לנצל יתרון זה.

חלקיה האופטיים של המצלמה — המערכת האופטית — מבוססים מצלמה רגילה המשתמשת בסרט צילום 35 מ"מ. גם דרך הפעולה של המצלמה דומה — צמצם שמירת פתיחתו ומשך הפתיחה שלו נקבעים על פי התאורה. אלא שבמקום סרט צילום מצוי מול העדשות לוח מיוחד שכל מיקטע זעיר עליו נטען בעת פגיעת האור על פי עוצמת האור שמגיעה בו הצבע (או במתחים מדויקים יותר תערוכת אורכי הגל שלו. בסך הכל מחולק הלוח הקולט — המכונה c.c.d ל־390 אלף חלקיקים — או פיקסלים (קיצור המונח פיקצ'ר אלמנט). ממדי הלוח קטנים מממדי סרט הצילום הרגיל ורוחבו רק 16 מ"מ — כך ששטחו הוא רבע משטח סרט הצילום המקובל ברוחב של 35 מ"מ.

לאחר חשיפה קצרה לאור (זמן החשיפה הקצר ביותר של המצלמה הוא 1/2,000 חלקי השנייה) מועבר המידע מעל הלוח אל מערכת המתרגמת אותו לאותות מגנטיים הנרשמים על גבי הדיסקט הגמיש. על כל דיסקט הנטען במצלמה יש מקום ל־50 תמונות שיצולמו בה — וכמו כל דיסקט הוא ניתן למחיקה והקלטה מחדש, או להחלפה.

הצד האופטי של המצלמה נהנה ממבחר הקטנים של הלוח והכל עושה … המתוקנת על … המצלמה … שלה בגלל … 4 … בשימוש במצלמת 35 מ"מ. … הצילום של המצלמה — שאין בה צורך להזיז את הסרט — מגיע ל־10 תמונות בשנייה ושליטת הצלם היא רק על מהירות החשיפה ולא על מפתח הצמצם המתכוונן אוטומטית. רגישות לוח הצילום לאור, דומה לזו של סרט צילום 200 אס"א — אך למצלמה האלקטרונית יתרון נוסף והוא "הקפצה" של רגישות הלוח ל־600 אס"א בכל מקרה שבו יורדת כמות האור מתחת לסף מסוים.

המוצר היוצא הוא כאמור דיסקט גמיש בקוטר 5 ס"מ ועליו נתוני התמונות. כדי לראות את התמונות אפשר להסתפק ב"רשם־תמונה" המתחבר לטלוויזיה — זה יציג על המסך של מכשיר טלוויזיה צבעונית את התמונות כמו מקרן שיקופיות. (המכשיר מיועד גם להקלטת תמונות ממסך הטלוויזיה על גבי דיסקטים גמישים כאשר מקור התמונה יכול להיות שידורי הטלוויזיה, מכשיר וידאו טייפ, מכשיר וידאו דיסק או מחשב).

לצורך העברת התמונה באמצעות הטלפון קיימים מתאמים מיוחדים המאפשרים לשדר את נתוני הדיסקט אל טלפון אחר, שם הם מוקלטים על גבי דיסקט נוסף. המעבר מתמונה המופיעה על גבי מסך הטלוויזיה לתמונה המודפסת על גבי נייר מבוצע בעזרת מיכשור נוסף המיוצר על בסיס של צביעת נקודות בשלושת צבעי היסוד של ההדפסה. בעיקרון ציוד זה קיים כבר מזה כמה שנים ושימש להפיכת תמונות משידורי טלוויזיה וסרטי וידאו לתמונות דוממות. חברת קנון מציעה ציוד המסוגל לפלוט תמונה לאחר תהליך הדפסה של כ־4 דקות (בגודל 9/6 ס"מ או 12/9 ס"מ).

ההדפסה בשיטת הנקודות … להדפסה של מגאזינים בצבע … כותה גבוהה מעט יותר — יש 66 נקודות לאורך ס"מ לעומת כ־44 בהדפסות צבע של מגאזינים מאיכות טובה.

ציוד הדפסה דומה מיוצר כבר, כאמור, על ידי חברות אחרות ומשמש להדפסת תמונות טלוויזיה — כמה חברות יפניות מייצרות ציוד מתוחכם יותר המגדיל במידה ניכרת את מספר הנקודות לס"מ באמצעות עיבוד במחשב של ערכי ביניים לשטחים שבין "קווי הסכק" הטלוויזיוניים. חשיבותו של ציוד כזה גוברת כשמדובר בהדפסת תמונות של המצלמה האלקטרונית — שכן זו משתמשת רק במחצית ממספר הקווים שיש במכשיר טלוויזיה (כ־500 בהתאם לשיטת השידור — כלומר כ־250 בלבד במצלמה החדשה.

גודלם של חלקיקי התמונה הוא הקובע את הרזולוציה (או בלשון מדויק יותר את כושר ההפרדה שלה). למרות שלשימוש בהדפסה יש למצלמה האלקטרונית מספר מספיק של "פיקסלים" הרי שאפשרויות ההגדלה מוגבלות מאוד לעומת מצלמות סרט. להשוואה, בסרט שיקופיות צבע מודרני ברגישות 200 אס"א יש יותר ממיליון "פיקסלים" — כאשר כל פיקסל הוא בעצם שטח המינימום ה"צבעי" בחשיפה ובפיתוח, ומתגלה כ"גרעיניות" (המונח "גרעין" מוכר יותר לצלמים החובבים) בהגדלות גדולות.

הפתרון לקבלת תמונות חדות יותר מן המצלמה האלקטרונית הוא בייצור "לוח צילום אלקטרוני" (סי־סי־די) שיהיו בו יותר "פיקסלים" — ואכן חברות יפניות אחרות המשתתפות במירוץ לכיבוש שוק המצלמות האלקטרוניות הודיעו כבר על לוחות כאלה שיש בהם 1.1 מיליון פיקסלים — לוח שאם אכן יתגלה כמעשי יוכל להביא להפקת תמונות שיהיו חדות כתמונות מסרט צילום.

פיתוח והדפסה של תמונות מלוחות כאלה יחייבו מיכשור יקר וכבד — ונראה שבעתיד, אם אכן יתממשו תחזיות יצרני המצלמות האלקטרוניות, ייראה תהליך הצילום לחובבים כך: לאחר הצילום במצלמות אלקטרוניות יחזור הצלם לביתו, שם הוא יצפה בתמונות שיהיו על גבי הדיסקט בעזרת "מפענח תמונה" זול (שלא יקליט תמונות כמו רשם התמונה של קנון אלא רק יקרינן). לאחר שיבחר את מספרי התמונות שיבקש להדפיס הוא יביא את הדיסקט לחנותו של הצלם ושם יודפסו עבורו התמונות באיכות שאי אפשר יהיה להבחין בינה לבין איכותן של תמונות הסרט של היום — זאת תוך שימוש בציוד שימשוך להעלים את קווי הצילום ותהליך ההדפסה שבו יותכו נקודות הצבע בתום ביניים כדי להעלימן.

אלא שכאן חוזרת לתמונה (!) השאלה שנשאלה קודם לכן: בעזרת ציוד הדפסה משוכלל כזה ובעזרת מקלטי וידאו משוכללים היכולים להקפיא תמונה מושלמת ואף לשפר אותה בעזרת תוכנת מחשב, ומסרטות וידאו קלות - מדוע להשתמש במצלמה המצלמת רק תמונות דוממות. אפשר להסריט בווידאו ולהדפיס תמונות "מוקפאות" מתוך הסרט. גם ההעברה למרחקים יכולה להיעשות לאחר צילום בווידאו או אף הקלטה וצילום משידורי הטלוויזיה. זאת תוך שימוש ב"רשמי התמונה" והדיסקטים הגמישים, שהם, אגב, … יקר יותר, אך … הם נועדו לשימוש מקצועי ולא על ידי חובבים. התשובה נעוצה ברצונם המתמשך של צלמים, מקצועיים והחובבים "להקפיא את הרגע" בתמונה דוממת — רצון שלא נעלם עם הופעת מסרטת הסרט, ואם לשפוט על פי מכירות המצלמות המשוכללות לא פחת כלל אלא עלה גם לאחר שהופיעו מצלמות הווידאו.

שבלולים כענף יצוא?

ייתכן שישראל תתחיל לייצא שבלולים אכילים לשוקי המעדנים באירופה ובארה"ב. ד"ר יוסף הלר, זואולוג באוניברסיטה העברית בירושלים, השלים את שלב הניסויים המעבדתיים לגידול שבלול החרמון ועומד להתחיל בניסויים בקנה מידה מסחרי כדי לביית את בעל החיים, הערב לחיך, ולגדלו למטרות יצוא לשוק המעדנים הבינלאומי.

בצרפת, בגרמניה ובארה"ב, מגישים שבלולים כמעדן במסעדות רבות. הצרפתי אוכל כ־17 שבלולים בממוצע מדי שנה, והיינו, מדי שנה נאכלים כמיליארד מבעלי החיים הקטנים הללו בצרפת. בעבר ליקטו את השבלולים בכמויות גדולות בשדות ובטבע. כתוצאה מן האיסוף הבלתי־מבוקר כמעט שנכחדו השבלולים במערב אירופה באמצע שנות החמישים ועתה הם עומדים על סף הכחדה גם בארצות הבלקן, שהיו לספק העיקרי של המעדן. בטייוואן הצליחו לגדל שבלול טרופי המיובא לאירופה ומביא רווחים ניכרים למגדלים, אך הוא נחות בטעמו מן הסוגים האירופיים.

בצפון ישראל, בחרמון, התגלה שבלול מקומי, העולה בטעמו על זה הטייוואני. הדומה יותר בגודלו, במבנהו ובטעמו לזה האירופי. מאחר שהוא נמצא רק בשטח מצומצם ליד החרמון, עלול איסוף בלתי מבוקר להביא לתוצאות דומות לאלה של אירופה. ד"ר יוסף הלר מנסה לביית את שבלול החרמון למטרות גידול מסחרי ויצוא. הוא לומד מקרוב את אורח חייו של השבלול בטבע, את מזונו, את טפיליו ואת מחזור תרדמת הקיץ והחורף שלו. כמו כן עליו למצוא תנאי גידול וסוגי מזון מתאימים, כדי שהגידול המסחרי יהיה פשוט ורווחי ככל האפשר.

במעבדתו, במכון ע"ש אלכסנדר זילברמן למדעי החיים, בקמפוס גבעת רם של האוניברסיטה העברית, הצליח ד"ר הלר לקצר את תהליך התבגרותו של השבלול. בעוד שבטבע חולפות מספר שנים עד שהוא מגיע לגודל מלא, הרי שבמעבדה, בתנאי תזונה, לחות וטמפרטורה אופטימליים, מתקצר התהליך לכשישה חודשים. גם בתנאי המעבדה הללו דרושה לשבלול תרדמת קיץ קצרה, הגם שאין בכך כדי להפריע לגידול מסחרי. ד"ר הלר מקווה להגיע למצב שבו לא תידרש כל תקופה של תרדמה והשבלולים יתרבו במשך כל השנה ולא רק בתקופת הרבייה הטבעית, ההגיים ממעבה הארצה לאחר תרדמת הקיץ.

ד"ר הלר ממשיך עתה בגידול השבלולים בקנה מידה גדול יותר, מתוך כוונה להביא בחשש של דבר לאפשרות של תקופה מסחרית. על סמך התוצאות עד כה, הוא צופה שבחממה שאורכה 20 מ' ורוחבה 5 מ', בתנאי סביבה מבוקרים, ניתן יהיה לייצר חמש טונות של שבלולים בשנה, לייצוא למסעדות היוקרה במערב אירופה וארה"ב.

כינוס מדקס 86

מאות רופאים וקביינים זרים הגיעו לישראל בימים האחרונים מאירופה וארה"ב, כדי להשתתף בשבוע הרפואה הבין לאומי ה־5, "מדקס 86". הכינוס הנפתח היום יימשך ארבעה ימים וישתתפו בו יותר מ־8,000 רופאים. למעשה, "מדקס 86" הוא שילוב של 35 כינוסים רפואיים בנושאי התמחות שונים, שבמהלכו יציגו עשרות רבות של מומחים את תוצאות מחקריהם בתחומים כגון טיפול במחלות זיהומיות, רפואת ילדים, מחקרי שימוש בתרופות וטיפול בחולי סרטן. המטרה, לדברי יו"ר ההסתדרות הרפואית בישראל, ד"ר רם ישי, היא להביא לאינטראקציה בין רופאים מתחומים שונים — שיש ביניהם השקה — או אף כשמדובר בהתעניינות בנעשה בתחומי התמחות אחרים.

כך, למשל, יוכל רופא הילדים לבחון את הנעשה בתחום המחלות הזיהומיות והרופא המתמחה במחלות כליות, יוכל לשמוע על השפעות … של תרופות שיש … לטיפול בחולים.

רוב המחקרים שיוצגו מתמקדים בנושאים מקצועיים ספציפיים, אך במסגרת הכינוס יידונו גם נושאים המעניינים את הקהל הרחב: מנכ"ל משרד הבריאות, הפרופ' דן מיכאלי, התמן להציג בכינוס את התוכנית הארצית של משרד הבריאות למניעת התפשטות האיידס בישראל.

צוות מהנדסים, עובדי הקריה למחקר גרעיני בנגב, פיתח אינקובטור חדש לטיפול בפגים. את האינקובטור החדש, המבוקר מחשב, מייצרת חברת "רותם תעשיות", והוא יוצג בכינוס הרפואי "מדקס 86". האינקובטור החדש מיועד להחליף הן את האינקובטורים הרגילים והן את האינקובטורים המאפשרים מתן טיפול נמרץ ליילוד.

את האינקובטור החדש יוכל הרופא המטפל לתכנת, כדי ליצור סביבה מבוקרת מתאימה על פי צרכי היילוד. מערכת החימום של האינקובטור כוללת גם "מסך אוויר", המאפשר מתן טיפולים וביצוע בדיקות בתינוק בלא לשנות את תנאי הסביבה בתוך האינקובטור.

במלאת שלושים לפטירת אבינו סבינו ואחינו היקר

יצחק לרר (הכהן) ז"ל

נקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום שני ד' באלול 8.9.86 בשעה 5.00 אחה"צ, בבית העלמין סגולה פתח־תקוה מבית המנוח בשעה 4.30 אחה"צ רח' ארלוזורוב פינת רמברנדט תל־אביב

תודתנו נתונה לכל מנחמינו

בנה: שאול ולאה לרר — אחיו: אפרים וברוך לרר
בתה: צפורה ואליהו סלוצקי — וכל המשפחה

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

ישעיהו פיירשטיין ז"ל

נערוך טכס אזכרה וגילוי מצבה ביום שלישי
ה' באלול תשמ"ו 9.9.86 בשעה 5.00 אחר הצהרים
בבית העלמין סגולה פתח־תקוה

תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובעל פה.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירתה של יקירתנו

עדינה פסקא ז"ל

תתקיים אזכרה וטכס גילוי מצבה
ביום שלישי ה' אלול תשמ"ו 9.9.86
בשעה 4.00 אחר הצהרים בבית העלמין
הדרום בגבול חולון בת־ים.

נפגשים ליד השער החדש

תודתנו העמוקה נתונה לכל מנחמינו
בע"פ ובכתב.

המשפחה

אשתי, אמנו וסבתנו היקרה

לאה (לוטה) וייס ז"ל

איננה

ההלויה התקיימה ביום שישי 5.9.86 בגני־עם

האבלים: בעלה: שלמה (פרידל)
ילדיה: דני ורוני וייס
גדעון וייס
מרים ומיכאל דוד
נכדיה: טלי, יעל, גיד, שרון, אמיר, יניב, אופיר, ועדי

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

יחיאל בן זאב ז"ל

נתייחד עם זכרו

ביום רביעי, ו' באלול תשמ"ו (10 בספטמבר 1986) באולם ההגנה, רחוב הלל 37 (בית אגרון), ירושלים בשעה 7.00 בערב.

עליה לקברו בו ביום בשעה 5.30 אחה"צ בהר המנוחות, גבעת שאול, ירושלים

המשפחה

לאלי שטרייט

משתתפים בצערך במות

אביך ז"ל

ידע חברה למחקר ופיתוח בע"מ
ליד מכון ויצמן למדע

ביום השנה ה־25 לפטירתו של

אברהם טלמון ז"ל

זוכרים אותו באהבה

משפחות:
גורן, טאוב, וייננברגר — ב' אלול תשמ"ו

יואב שלנו

נפל בקרב בלבנון

עדנה, עמנואל
ורד ואבנר סקל

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

יוסף אידלברג ז"ל

נתייחד עם זכרו, מחר,
יום שני ד' באלול תשמ"ו (8.9.86) בשעה 16.30
בבית העלמין בכפר־סמיר, חיפה.

נפגשים ליד השער הראשי

המשפחה

לעו"ד בועז רווה

משתתפים בצערך על מות אביך

משה ז"ל

בית אסיה בע"מ

לוולפגנג לצרוס

חבר מליאת הרשות

תנחומינו הכנים במות

אמך ז"ל

רשות הנמלים
היו"ר והמליאה,
המנכ"ל וההנהלה

לגדעון איזנברג וב"ב

אתכם באבלכם על פטירת יקירכם

אברהם איזנברג ז"ל

משפחת בני מילשטיין
בית מיטל בע"מ

לגדעון איזנברג וב"ב

השתתפותנו הכנה במות עליכם
ראש המשפחה היקר

אברהם איזנברג ז"ל

פרסישין טרנסמישין וורקס בע"מ
ההנהלה והעובדים

הרוקח ד"ר משה מאירוביץ

איננו

ההלויה תתקיים היום יום א' 7.9.86 שעה 11.00,
בבית העלמין בכפר סמיר, בחיפה

המשפחות האבלות
רוזנברג, כרמלי, יקותיאלי

לשלמה ונגה
ובני משפחותיהם

השתתפותנו באבלכם על מות האם

שושנה ז"ל

"אריך"
חברה של פרסנים בע"מ

לשכת המסחר והתעשיה ישראל־אמריקה

משתתפת בצערו של
אלי שטרייט,
חבר הנשיאות
על מות האב

יהושע ז"ל

כלכלה ועסקים

חברת השקעות מאוסטרליה מעוניינת בבניית מסילת הברזל לאילת

מאת יהודה שרוני

חברת השקעות מאוסטרליה העוסקת בתכלה המסחר בסחורות, פנתה לא מכבר לממשלה בהצעה לבנות את מסילת הברזל לאילת. המדובר בפרויקט בהיקף של 250־200 מיליון דולר. חברת ההשקעות מעוניינת בכניסה לפרויקט, לאור העלות הגבוהה מאוד של הובלת מטענים דרך תעלת סואץ.

האוסטרלים מקווים כי מסילת הברזל בין אילת לאשדוד, תאפשר לחברות הנאלצות כיום להוביל את המטענים דרך תעלת סואץ, להסוך בהוצאות ניכרות. על פי הערכות המשקיעים, החזר ההשקעה על הפרויקט במונחים ונכוחיים יהיה תוך שנתיים. האוסטרלים גם סבורים כי עלות הקמת המסילה באמצעותם תהיה נמוכה יותר, מכיוון שהם ממילא נהנים מעודפים גדולים של פלדה, המשמשת לייצור המסילות.

בתוך כך נודע כי רפי הוכמן, ראש עיריית אילת, הודיע בסוף השבוע שעבר בפני ועדה בראשות דן חורין, שנועדה לבדוק את נושא הקמת מסילת הברזל לאילת. הוכמן טען כי יש לו הרגשה שהמשק מבוה, וסיכויו מנסה לסכל את הקמת מסילת הברזל. לדבריו יש להגביר את קצב הובלת המטענים לאילת, כדי שהפרויקט יהיה כדאי מבחינה כלכלית. כיום מגיעים מידי שנה לאילת מטענים בהיקף מיליון טון ליום, ולפי תחשיבי רכבת ישראל, הקמת מסילת הברזל תהיה כדאית, רק אם ההיקף יעלה ל־2.1 מיליון טון לשנה.

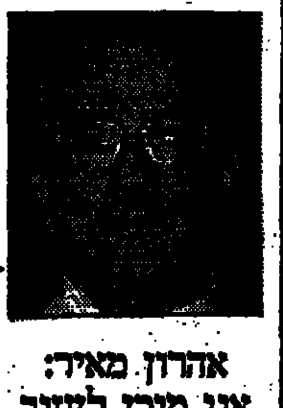

אהרון מאיר: אני מוכן לעזוב את תפקידי במזרחי בכל רגע

מאת נחמיה שטרסלר

"נתבקשתי" ע"י הבנק להמשיך ולדאוג לעסקים הבינלאומיים, כי אין זה כה פשוט למנהל חדש להשתלט תוך פרק זמן כה קצר על כל העסק. אני מוכן לעזוב את תפקידי במזרחי בכל רגע", אמר ל"הארץ" אהרון מאיר בתגובה על ידיעות ומאמרים שהופיעו באחרונה בנושא זה.

מאיר הוסיף שהוא אף פעם לא אמר שמשקיעים יהודים יעזבו את הבנק אם הוא יעזוב. "אינני גרבק לכסאי" הוסיף.

החל מהיום תוכל למשוך 100 ש"ח ליממה בדיסקונט

מאת סופר "הארץ"

בנק דיסקונט מגדיל מהיום את תקרת המשיכה ברשת מכשירי הכספומט המשותפת לו ולבנק לאומי.

בעלי כרטיס בכספומט רגיל יוכלו למשוך עד 100 שקל ביום במקום 70 כיום. בעלי כרטיס "אשראית משולבת" (כספומט יחד עם אשראית) ייהנו מזכות משיכה של 150 שקל ביממה, ובעלי כרטיס "זיהוב" יוכלו למשוך 300 שקל ביממה.

חברת הביטוח הצרפתית סי־סי־אר רכשה 20 אחוז ממניות "לה נסיונל"

ההשקעה מסתכמת בכ־700 אלף דולר ומאפשרת ל"לה נסיונל" לפעול עם רמת ההון הנדרשת על ידי המפקח על הביטוח

מאת אריה לביא

חברת הביטוח הצרפתית סי־סי־אר, שהיא מהגדולות בצרפת ה מתמחות בביטוח משנה רכשה 20 אחוז ממניותיה של חברת הביטוח "לה נסיונל", תמורת כ־700 אלף דולר. חברת "לה נסיונל" היא בעלת רישיון ביטוח ישראלי אך היא נמצאת בשליטת הקונצרן הפיננסי הברזילאי "באף".

מנכ"ל חברת לה נסיונל עזרא מרגלוס אישר את הגדלת ההון וציין שכעת יש ל"לה נסיונל" שווי הון, מעבר לנדרש על ידי המפקח על הביטוח. יצוין שהשקעה צרפתית בחברה פיננסית ישראלית הינה יוצאת דופן בשנים האחרונות.

לסופר "הארץ" נודע שהחברה הצרפתית הסכימה לרכוש את מניות החברה הישראלית לבקשתה של קבוצת "באף", זאת על מנת שחברת לה נסיונל תצטרך להגדיל בעצמה את הונה של לה נסיונל. קונצרן באף [illegible] כישראל כבר שנים [illegible].

הבעלות על חברת לה נסיונל מתחלקת כיום בין קבוצת באף (54 אחוז) ישרום והפניקס (14 אחוז כל אחת) וסי־סי־אר (20 אחוז). יצוין שכמה גורמים ישראלים ניסו באחרונה לרכוש חלק מחברת הביטוח לה נסיונל אך מו"מ בעניין זה לא יצא אל הפועל.

חברת סי־סי־אר היתה כבר בעבר בעלת חלק ממניות חברת לה נסיונל אך היא מכרה אותן לפני כמה שנים לחברת "ישרום" שבשליטת הברון אדמונד דה רוטשילד וחברת הביטוח "הפניקס הישראלי".

העורך: נחמיה שטרסלר

אמצעים מתוחכמים וקופל נהיגה עצמית עלולים להימחק מהמסחר

מאת יהודה שרוני

דירקטוריון הבורסה החליט בישיבתו בסוף השבוע שעבר, למחוק מן הרישום למסחר את מניות אמצעים מתוחכמים, ב־15 בספטמבר. אמצעים מתוחכמים [illegible] קשיים [illegible] רגל. החברה, בתיאום עם הבורסה, החליטה על ביצוע הנפקה, שבמסגרתה יגויס סכום נטו של 200 אלף דולר. ואולם, בסוף אוגוסט, חזרה בה אחת מקבוצות בעלי המניות שאמורה היתה להשתתף בהנפקה.

עקב כך חזרה בה אמצעים מתוחכמים מתכניתה המקורית. החליטה על גיוס הון באמצעות הנפקה פרטית. תכנית זו לא היתה מקובלת על הבורסה, שהחליטה על מחיקת המניות.

דירקטוריון הבורסה החליט גם למחוק את מניות קופל נהיגה עצמית מהמסחר בבורסה, אם עד היום באוקטובר, לא תמסר אי ההבהרות הנוגעות לתביעת בנק דיסקונט כנגד החברה. נציגי קופל שהופיעו בישיבה הסבירו כי היקף הפעילות העיסקית של החברה הצטמצם מאוד, ובמקום 500 כלי רכב להשכרה שהיו להם בעבר, כיום יש להם רק 100 כלי רכב בלבד.

ארית — מבנה פיננסי נאות

כדי להכניס לקופתה 5 מיליון דולר, נאלצה החברה לשלם הוצאות הנפקה אסטרונומיות בגובה של 1.35 מיליון דולר

דו"ח על דו"ח / חיים בן דוד

המחבר נמנה עם סגל המורים בחוג לחשבונאות בבית־הספר לניהול עסקים באוניברסיטה העברית בירושלים

ארית, תעשיות אלקטרוניות בע"מ, חברת הבת ריאמונד, שנרשמה בארה"ב, עוסקת בפיתוח, ייצור ושיווק של אלמנטים אופטיים ותת מערכות. התמחותה היא בעיבוד עדשות ומראות אופטיות, וכן ברכיבים בתחומים קרובים שנים באמצעות חוד יהלום. זוהי שיטה לחיתוך אלמנטים אופטיים, ברמות דיוק גבוהות ביותר.

חברת אופיר, שבה מחזיקה ארית בכ־1/3 מהבעלות, עם אופציה להגיע ל־50% מהבעלות, מתמחה בבישויים אופטיים מתוחכמים, פיתוח וייצור מכשירי מדידה לקרני לייזר וייצור ולישוש אלמנטים אופטיים.

במהלך השנה קימה החברה בארה"ב פעילות תעשייתית משותפת בין חברת אופיר לחברת דיי־אמונד, שתעסוק בציפוי אלמנטים אופטיים ושיווק מכשירי מדידה מתוצרת אופיר בארה"ב. ברבע הראשון של שנת 1986/87 החלה כבר פעילות הייצור. כדי להגדיל את מקורותיה, שלא היו במחסור, גייסה החברה בתחילת השנה הנוכחית הון, על ידי הנפקת מניות בשוק ההון האמריקאי. הסכום שגויס נטו הוא ארבעה מיליון דולר, תמורת 24.8 אחוז ממניות החברה. מיליון דולר מסכום ההנפקה מיועדים להשקעה בציוד ופיתוח המפעלים הקיימים. היתרה, נוסף לסכומים שיגוייסו ממימוש האופציות שהונפקו בארה"ב, מיועדים לרכישת מפעלים וטכנולוגיות נוספות בתחומים קרובים ומשלימים לפעילות החברה. כל זאת כדי לגוון ולהרחיב את סל המוצרים והלקוחות של החברה.

יצוין, שגיוס ההון על ידי החברה בארה"ב הוא פעולה שעלותה יקרה ביותר. מביאור למאזן של "אירועים לאחר תאריך המאזן" עולה, כי החברה שילמה הוצאות הנפקה בסך של 1.35 מיליון דולר לגיוס ארבעה מיליון דולר באמצעות המניות וכ־מיליון דולר שיגוייס בעתיד באמצעות האופציות. מכאן, שעל כל דולר שהחברה גייסה ותגייס, היו לה הוצאות בשיעור של 27 אחוז.

גידול מתון בהכנסות

החברה מתאמת את דו"חותיה הכספיים לעומת הדולר. לצעד זה יש הצדקה, מאחר שעיקר מכירותיה של החברה במאוחד ובנפרד הן תמורת דולרים ועיקר רכושה הקבוע נרכש תמורת מטבע זר. כמו כן, יש הצדקה לתיאום, כאמור, מאחר שמניותיה של החברה נסחרות גם בבורסה שמעבר לדלפק בארה"ב.

היקף מכירותיה של החברה בשנת הדו"ח הגיע לשישה מיליון דולר, לעומת 4.3 מיליון דולר בשנה קודמת. זהו גידול של כ־40 אחוז. יצוין, שלמעלה מ־82 אחוז ממכירות החברה נעשים ליצוא וכי ארה"ב. עלות המכירות בשנת הדו"ח, לעומת עלותן בשנה קודמת, כמעט ולא השתנתה והיא עומדת על כ־61 אחוז ממחזור המכירות. גם הוצאות המכירה וההנהלה לא השתנו יחסית והם גדלים במקביל לקצב המכירות. כך שהעלות היחסית ברווחיות החברה לא השתנתה במידה ניכרת. הרווח התפעולי, כאחוז ממחזור המכירות, הגיע בשנת הדו"ח ל־18.6 אחוז, ואילו בשנה קודמת הגיע שיעור זה ל־14.7 אחוז, היינו התייעלות מתונה. הרווח לפני מסים על ההכנסה בשנה השוטפת הגיע ל־1.1 מיליון דולר, לעומת 0.7 מיליון דולר בשנה קודמת. שיעור ההפרשה למסים הוא כ־40 אחוז. הוצאות המס מתייחסות לכ־530 אלף דולר בארץ ו־100 אלף דולר בארה"ב. בארץ נהנית החברה ממעמד של מפעל מאושר. הרווח הנקי של החברה הסתכם בכ־800 אלף דולר והוא מהווה תשואה של כ־17 אחוז להון העצמי הממוצע שפעל בחברה במהלך שנת הדו"ח.

מבנה פיננסי נאות

מאזן החברה ליום 31.3.86 מראה, כי לחברה מבנה פיננסי נאות וסדיר ליר. בצד הנכסים חלק הארי הוא הרכוש השוטף, כ־3.6 מיליון דולר. הרכוש הקבוע, שהוא ציוד ומכונות, כ־3 מיליון דולר. סך המאזן מסתכם בכ־8 מיליון דולר. יחס ההון החוזר בחברה, היינו רכוש שוטף לעומת התחייבויות שוטפות, הוא 2.1. יחס זה עמד בשנה קודמת על 1.4 בלבד. יצוין שכיום, לאחר גיוס כספי ההנפקה, החברה במצב נזילות טוב יותר והיא מחזיקה בכ־5 מיליון דולר. יש להניח, שכספי החברה מושקעים, בינתיים, בהצמדה לדולר בתוספת ריבית. האשראי לזמן ארוך שקיבלה החברה, שיתרתו ליום המאזן היא מעל 700 אלף דולר, ייפרע במשך מספר שנים עם תנאי פרעון נוחים. חלקה העיקרי של ההלוואה צמוד לשער הדולר והיתר צמוד למדד המחירים לצרכן.

מכאן, שעלויות המימון בגין גיוס אשראי צמוד לדולר בשנת הדו"ח, היו נמוכות עקב ההקפאה במחיר של שער הדולר לעומת השקל. גם הריבית ששילמה החברה בגין אשראי זה, נעה בין 6 ל־9 אחוזים והיא ריבית נמוכה.

על האשראי המדדי שילמה החברה ריבית בגובה 3.5 אחוזים בלבד, מכאן שהאשראי ארוך הטווח, שעמד לרשות החברה, היה זול לעומת תנאי הריבית בשקלים. עובדת עלויות המימון הנמוכות משתקפת בדו"ח רווח והפסד של החברה. סך עלויות המימון נטו הגיעו ל־50 אלף דולר בלבד. בצד ההתחייבויות השוטפות יש ירידה מהותית בסעיף של "מקדמות מלקוחות". בתחילת השנה היתה היתרה כ־1.4 מיליון דולר והיא ירדה לסך של 0.6 מיליון דולר. אין ספק, שמקדמות מלקוחות משפרים את תזרים המזומנים של החברה ומצביעים על יכולת לקבל מקדמות עקב דרישה מוגברת למוצריה. מאידך, הירידה ברמת המקדמות יכולה להצביע על עבודות שבוצעו ונמסרו למזמינים, או על שיפור בתנאי האשראי ללקוחות.

הון עצמי גבוה

סך ההון העצמי מסך המאזן מגיע לכדי 61 אחוז. סך ההון מסתכם כ־4.9 מיליון דולר לעומת מאזן בסך של שמונה מיליון דולר. יצוין, כי סך ההון לפי המאזן שפורסם בארה"ב מגיע ל־5.1 מיליון דולר. ההפרש בין ההון במאזן בארץ, לבין המאזן בחו"ל, נובע מן העובדה, שלפי עקרונות החשבונאים מקובלים בארה"ב אין צורך בעתודה למסים נדחים, בגין השיערוך המחייב על השקעות ברכוש קבוע בחברות בנות ומסונפות. בעוד שעל פי גילוי דעת בארץ של לשכת רואי־חשבון — גילוי דעת 36, בגין שערוך כאמור יש ליצור עתודה למסים נדחים.

השווי הכספי של החברה לפי הדו"ח הכספי המתואם שלה ליום 31.3.86, הוא 4.9 מיליון דולר. לחברה מיוחס שווי גדול יותר בבורסה הישראלית והיא נסחרת באחרונה לפי שווי כולל של כ־17.7 מיליון דולר (שווי לפי 31.8.86). בארה"ב - נסחרת המניה לפי שווי כולל של כ־20 מיליון דולר. ספקולנט הסבור שניתן לעשות פעולות ארביטר במניה — טועה, מאחר שבשלב זה נסחרות בארה"ב יחידות הכוללות שתי מניות ואופציה ויחידות כאמור אינן מתחרות בבורסה על ידי תושבי ישראל.

בהתאם לתנאי התשקיף, עד אפריל 1987 יפרדו היחידות, היינו בין מניות לאופציות, ובמצב כזה ייתכנו בעתיד פעולות ארביטר.

פריטים נבחרים מדו"ח כספי ליום 31.3.86
(במיליוני דולרים)

	1986	1985
רכוש שוטף	3.8	3.1
רכוש קבוע	3.0	3.2
התחייבויות שוטפות	1.8	2.3
הלוואות לזמן ארוך	0.7	0.8
הון עצמי	4.9	4.2
סך המאזן	8.0	7.5
הכנסות ממכירות	6.0	4.3
עלות המכירות	3.7	2.6
רווח תפעולי	1.1	0.6
רווח נקי	0.7	0.5

המשבר בענף האלקטרוניקה עצר עליית המניה

יהודה שרוני

מניות חברת ארית, נסקה עד לחודשים האחרונים, במגמה מתמשכת של עליית שערים. צמיחתה הכלכלית של החברה, גרמה גם לצמיחת מחיר מניותיה בבורסה, אך באחרונה נעצרה העליה בשער המניה עקב השפעת המשבר הפוקד את כל ענף האלקטרוניקה.

מניות ארית נשלטת על ידי כור השקעות ואיש העסקים דוד קוליץ. פמה טכנולוגיות, שהחזיקה בעבר 23 אחוז ממניות ארית, מכרה בתחילת 1986 9 אחוזים ממניותיה, תמורת 1.2 מיליון דולר. שווי חבילה זו כיום 1.5 מיליון דולר. האירוע המשמעותי האחרון בחברה, היה רישום מניותיה מעבר לדלפק בבורסה האמריקאית, באפריל 86.

למשקיעים בארה"ב הוצע סל המורכב משתי מניות וכתב אופציה, במחיר של 8.6 דולר ליחידה. מיד עם ההנפקה בבורסה האמריקאית, עלה מחיר המניה בארץ לשיא של 22 סנט למניה. הגרף של "מיטב" מראה כי מאז ירד מחירה, והגיע כיום ל־18.5 סנט למניה.

בהתאחדות התעשיינים מרוצים מהפעלת שעון הקיץ

הביא לחסכון של 3 אחוזים בהוצאות האנרגיה

מאת סופר "הארץ"

סקר מדגמי שערכה התאחדות התעשיינים בקרב 27 מפעלים, על הפעלת שעון הקיץ, מראה כי ניכרת שביעות רצון אצל ההנהלה והעובדים על הפעלת השעון. נתוני הסקר מראים כי במפעלים רבים, הביאה הפעלת השעון לחסכון של 3 אחוזים בהוצאות הייצור, ולעליה של 10 עד 15 אחוז בפריון העבודה.

אבי שפירא מנהל בחברת המתכת אי.סי.אם אמר כי הפעלת השעון הגדילה את נכונות העובדים לעבוד גם שעות נוספות, דבר שהגדיל את ניצולת הציוד. ארנון פרסום, מנהל מפעל "יעיל נוע", אמר כי הפעלת השעון הגדילה את פריון העבודה. אבישי לביא מנהל בחברת הרהיטים "רים" אמר כי הפעלת שעון הקיץ התקבלה בהתלהבות רבה הן בקרב העובדים, הן בקרב ההנהלה.

התאחדות התעשיינים מקווה כי גם בשנה הבאה יונהג שעון הקיץ.

"אשטרום" נאלצה להשקיע 1.5 מיליון דולר נוספים ב"נתיבי נוי"

כתוצאה מכך הפכה לבעלת 76 אחוז בחברה

מאת אריה לביא

קבוצת הבניה "אשטרום" נאלצה להשקיע מיליון וחצי דולר נוספים בחברת "נתיבי נוי" המייצרת מוצרי מלט לבניה כתוצאה מההפסדים שהיו ל"נתיבי נוי" בעת שניסתה לכבוש לעצמה נתח שוק נוסף בענף. מעריכים שכעת מגיע חלקה בשוק לכ־15 אחוז.

מפעל נתיבי נוי הוקם לפני כשלוש שנים בניסיון להתחרות בחברות "אקשטיין צבי" ו"המסלול" ששלטו בשוק זה. המפעל הוקם על ידי אשטרום וחברת מ.ל.ב. הנשלטת על ידי קיבוץ תל יוסף, שהחזיקו כל אחת ב־45 אחוז מהמניות וחברת חיפר מקבוצת "סולל בונה" שהחזיקה ב־10 אחוז מהמניות.

באחרונה עקב הפסדים כבדים לחברת "נתיבי נוי", שנבעו בחלקם מתחרות בענף היה צורך לבצע השקעות נוספות בחברה. שתיים מהשותפות בחברה, מ.ל.ב. וחיפר לא היו מוכנות להשקיע סכומים נוספים. קבוצת אשטרום הביעה נכונות לבצע לבדה את ההשקעה ובעקבות כך גדל חלקה מ־45 אחוז ל־76 אחוז, חלקה של מ.ל.ב. ירד ל־21 אחוז וחלקה של חיפר ירד לשלושה אחוזים בלבד. נתיבי נוי המשיכה להפסיד עד סוף מארס השנה ומנהליה מקווים שבשנה הקרובה היא תעבור להפסד.

חברת מ.ל.ב. עצמה, המשיכה להפסיד גם בשנה שהסתיימה בסוף מארס 1986 והפסדיה גדלו ליותר משני מיליון שקל לעומת כ־1.9 מיליון שקל בשנה הקודמת. המכירות של החברה ירדו ב־24 אחוז והגיעו ל־4.4 מיליון שקל.

משק עולמי

האינפלציה בצרפת לרמה נמוכה של 2% לשנה

האינפלציה השנתית בצרפת ירדה לרמתה הנמוכה ביותר ב־20 השנים האחרונות והיא עומדת כיום על 2 עד 2.1 אחוזים בלבד. מנבאים אלה התפרסמו על רקע הנתונים של עלייה מתונה ביותר, בשיעור 0.1 אחוזים, במדד המחירים לצרכן בחודש יולי. ובממשלת צרפת הביעו שביעות רצון מכך. עלפי הנתונים הללו, יעדה של הממשלה, אינפלציה שנתית של 2.3 אחוזים — אכן יושג.

עם זאת, משקיפים בצרפת ציינו כי ייתכנו סטיות מיעד זה, בגלל עלייה במחיר הדלק בשוק העולמי בשבועות האחרונים.

מדרשה ללימודי אנגלית
ENGLISH LEARNING CENTER
רחוב לואי מרשל 11 תל־אביב 62668 טל' 03־444914

BUSINESS ENGLISH
למנהלים

ENGLISH FOR LAWYERS	ENGLISH FOR C.P.A.'S

הקורסים יתקיימו בתל־אביב, חיפה וירושלים
פרטים ניתן לקבל טלפונית (לאחר שעות הפעילות מופעלת מזכירה אלקטרונית; השאר פרטיך, ואנו נתקשר עימך)

דחפון
שרות מודעות טלפוני של הארץ
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

האלקטרוניות של BROTHER - הן גם מדפסות איכות למחשב

רק 370 ש"ח במזומן
ועוד 4 תשלומים של 570 ש"ח כ"א
לא כולל מע"מ
ללא ריבית!
ללא הצמדה!

מבצע לשבועיים בלבד!

רב־לשונית!
3 אפשרויות בהזזת כפתור!
הדפסה מעורבת, עברית/אנגלית באותה מניפה.
הדפסה עברית בלבד.
הדפסה לועזית בלבד.

דגם CE-60

עכשיו לבחירתך בשחור או לבן.

מבחר סרטי הדפסה בקסטות. החלפה פשוטה ומהירה. 500,000-80,000 סימנים בקסטה להסכון מירבי.

מבחר סוגי אותיות בעיצוב מרהיב. מניפת הדפסה מוגנת בקסטה. ניתן להכניס ולהוציא בקלות וללא הוצאת סרט ההדפסה.

הקומפקטית האידיאלית למשרד

מכונת כתיבה מתקדמת בעלת תכונות מרשימות: 34 סוגי כתב, מירכוז, 2 סוגי טבולטור, רב־לשונית, זיכרון מחיקה לשורה שלמה, הדגשה ועוד ועוד...
ניתן לחברה למחשב כמדפסת איכות.

brother
העתיד בקצה אצבעותיך

נציגים בלעדיים: אמפיסל ישראל בע"מ בית אמפיסל,
רח' אפעל 3 קרית אריה פ"ת 49511 טל' 03־9225921.
אולם תצוגה: סניף ת"א – המלך ג'ורג' 62 ת"א 03־287102.
סניף חיפה: הבנקים 16 פינת המגינים, טל' 04־523812.
סניף באר־שבע ואולם תצוגה: פסג' אוניקו 057־36633.
ירושלים: רח' המלך ג'ורג' 6 טל' 02־233839
ובחנויות למיכון וציוד משרדי בארץ!

HOLLIS
FINANCIELE EN COMERCIELE MAATSCHAPPIJ
(HOLLIS FINANCIAL AND COMMERCIAL CORPORATION) N.V.

הוליס
חברה פיננסית ומסחרית נ.ו. אמסטרדם

הודעה על פרסום תשקיף
(בהתאם לסעיף 23 (ג) לחוק ניירות ערך, תשכ"ח — 1968)

הוליס חברה פיננסית ומסחרית נ.ו. אמסטרדם (להלן: "הוליס") מודיעה בזה כי פרסמה היום תשקיף הנפקה של תעודות השתתפות על־שם נושאות ריבית משתנה 1991 או 1996 בסכום־כולל של עד עשרה מליון מרקים גרמניים (סדרה 35) ובסכום כולל של עד עשרה מליון פרנקים שוויצריים (סדרה 36).

התעודות מהוות השתתפויות בהלוואה שהוליס נותנת לסוכנות היהודית.

הריבית תשולם אחת לחצי שנה, לפי שיעור ריבית אשר יקבע מראש בתחילת כל תקופת ריבית חצי־שנתית. שיעור הריבית יהיה גבוה ב־1% לשנה משיעור הריבית הממוצע, בתאריך קביעת הריבית, על־ידי בנקים בלונדון בשוק היורו הבין בנקאי בלונדון עבור פקדונות במרקים גרמניים ובפרנקים שוויצרים לתקופה של ששה חודשים. פרטים מלאים ומחייבים באשר לתנאי הריבית ואופן קביעתה מובאים בתשקיף ההנפקה.

פדיון קרן התעודות יהיה ב־15.9.96. על־פי בקשת מחזיקי תעודות ובהתאם לתנאים המפורטים בתשקיף ההנפקה, יעשה פדיון מוקדם ב־15.9.91.

התעודות מוצעות לציבור במחיר השווה לשווין הנקוב בתוספת סכום השווה לריבית כאמור בתשקיף ההנפקה, מחושבת על שווין הנקוב של התעודות עבור התקופה מ־15.9.86 עד יום הרכישה.

רשימת החתימות לציבור תפתח ב־15.9.86.

פרטים מלאים ומחייבים באשר להנפקה זו מובאים בתשקיף ההנפקה

מכירת תעודות ההשתתפות תהיה באמצעות סניפי הבנקים וחברים בבורסה לניירות ערך בתל־אביב. בנק לאומי לישראל בע"מ יהיה המרכז. עותקים של תשקיף ההנפקה וכן טופסי בקשה ניתן להשיג בסניפי הבנקים וכן אצל חברים אחרים בבורסה לניירות ערך בתל־אביב.

אין לראות בהודעה זו הזמנה לציבור לרכוש את תעודות ההשתתפות המוצעות

תאריך התשקיף: 7 בספטמבר 1986

האם יש לך קשרים מסחריים עם ארה"ב?
האם ברצונך לפתח ולהקים קשרים מסחריים עם ארה"ב?

בוא הצטרף גם אתה לאנשי העסקים האמריקניים הרבים אשר ישתתפו בכינוס

"שבוע המסחר ישראל-אמריקה"

המאורגן על ידי לשכת מסחר ותעשיה ישראל-אמריקה
לציון מלאת שנה לכינונו של ההסכם לאזור סחר חופשי בין ישראל וארה"ב.
הארוע יתקיים במלון הילטון תל־אביב בין התאריכים 20-16 בנובמבר 1986

התוכנית:

יום ראשון, 16 בנובמבר 1986
ערב
פתיחה רשמית — ארוחת ערב חגיגית
ברכות: שגריר ארה"ב בישראל
נאום פתיחה: ראש ממשלת ישראל

יום שני, 17 בנובמבר 1986
מושב בוקר:
• ברכות: נשיא לשכת מסחר ותעשיה ישראל-אמריקה, מר אריה מקלף
• פתיחה: שר האוצר, מר משה ניסים
• שנה לכינונו של ההסכם לאזור סחר חופשי: ציפיות ותחזיות לעתיד
נקודת מבט אמריקנית: השר לעניני סחר חוץ, מר קלייטון ייאטר
נקודת מבט ישראלית: שר התעשיה והמסחר, מר אריאל שרון
• הנסיון הישראלי והאמריקני — שנה לאחר כינון ההסכם.
אנשי עסקים אמריקניים.
אנשי עסקים ישראליים.

ארוחת צהריים
אורח הכבוד: שר הכלכלה והתכנון, מר גד יעקבי

מושב אחר הצהריים:
• ישראל כגשר למדינות השוק האירופי המשותף ולארה"ב — יו"ר קבוצת המחקר, פרופ' צבי הירש — אוניברסיטת ת"א

סדנאות:
• תיירות: שר התיירות והמשפטים, מר אברהם שריר
• מוצרי צריכה: טקסטילים, מזון וחקלאות.
• מוצרים תעשייתיים: ציוד חקלאי ומכונות, אלקטרוניקה, כימיקלים, פלסטיק ותרופות
• שירותים: בנקאות, השקעות

ערב:
קבלת פנים חגיגית מטעם שגריר ארה"ב בישראל

יום שלישי, 18 בנובמבר 1986
מושב בוקר
• השווקים הבטחוניים ומזכר ההבנה (MOA) — שר הבטחון, מר יצחק רבין
• פיתוחים טכנולוגיים ומו"פ בתעשיה הישראלית — שר המדע והפיתוח, מר גדעון פת
• עסקות משותפות (Joint Ventures): הקמה ונסיון העבר.
קבוצת דיון:
יו"ר: מר אלי הורביץ — יו"ר כח המשימה — מבצע עצמאות"
מנחה: עו"ד ג'יימס דובקין — Arnold and Porter, וושינגטון
ארוחת צהריים
אורח הכבוד: ח"כ יצחק מודעי — לשעבר נשיא לשכת מסחר ותעשיה ישראל־אמריקה
מר קלארנס בראון — תת שר המסחר האמריקני

מושב אחר הצהריים:
סדנאות:
• מזכר ההבנה, שיתוף פעולה תעשייתי ורכישות ממשלתיות
• שיטות לגיוס הון בארה"ב לצורך השקעה בישראל
• קבוצת דיון: אספקטים שונים של עסקים בארה"ב ובישראל (פיננסי ומשפטי)

ערב
ארוחת ערב חגיגית לסיכום "שבוע המסחר ישראל — אמריקה"
אורח הכבוד: מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ

יום רביעי, 19 בנובמבר 1986 — יום חמישי, 20 בנובמבר 1986
ביקורים מקצועיים במפעלים ופגישות עסקיות בין המשתתפים בארגון מכון היצוא

על מנת לאפשר לנו לשריין מקומות, אנא מלא את הספח והחזירהו אלינו בהקדם.

לכבוד
ועדת המארגנת "שבוע המסחר ישראל־אמריקה"
לשכת מסחר ותעשיה ישראל־אמריקה
שד' שאול המלך 35
תל־אביב 64927
טל: 252341, 03־267628

אנא רשמו לפניכם, כי הר"מ מעוניינים לקחת חלק בארוע "שבוע המסחר ישראל־אמריקה"
מטעם חברתנו:
1. ____
2. ____
3. ____
4. ____
5. ____
6. ____

אבקש לשלוח חומר מידע נוסף בקשר לכינוס.
שם: ____
תפקיד: ____
חברה: ____
כתובת: ____

מוסף מיוחד לרגל שבוע המסחר יפרסם עתון הארץ.
לפרטים: מודעות הארץ 824261 (305)

מכתבים למערכת הארץ

בדיקות למועמדים: גם בממשלה

ב"הארץ" מסר גדעון אלון, ששר המשפטים אברהם שריר הציג בישיבת הוועדה לבחירת שופטים הצעה מפורטת, שתכליתה להגדיר את הבדיקות המוקדמות של המועמדים לתפקידי שיפוט. השר שריר ציין כי יש לערוך בחינות מוקדמות ובדיקה גרפולוגית למועמדים לתפקידי שיפוט. הוא הדגיש כי הוא רואה חשיבות בקיום ראיונות אישיים לכל המועמדים על מנת שיהיה ניתן להתרשם מאישיותם וכישוריהם. לדבריו, בתהליך הנוכחי של בחירת שופטים יש ליקויים, המחייבים שינויים, על מנת להבטיח ככל האפשר בחירת המועמדים הטובים ביותר ("הארץ", 2.9).

אכן דברים נכונים. יש לאמץ הצעה זו גם לגבי שרים, חברי כנסת ושאר עסקני ציבור. אז נזכה לממשלה טובה יותר, כנסת יפה יותר ולעסקני ציבור מתאימים יותר. אמנם ייתכן שאז שריר עצמו לא היה שריר וקיים כשר משפטים.

דוד תמר
ירושלים

שעון קיץ — יצא שכרו בהפסדו

ב־6 בספטמבר שבה ישראל לשעון חורף והטוב שנכסם לעצמנו את ההתרגנות שהפקנו השנה מהנהגת שעון הקיץ.

בעיצומו של הויכוח בעד ונגד הפעלת שעון הקיץ, טענו יועצים ומומחים מטעם שר האנרגיה והתשתית שאי־הפעלתו תגביר את מספר התאונות.

לא כאן המקום לחטט באומנות המומחים שפקדו הקיץ את ישראל בדרכים. חשוב שמשרד האנרגיה ימציא לציבור דין וחשבון מפורט, כמה מיליוני דולרים יעלו לקופת המדינה הפיצויים לנפגעי תאונות הדרכים בקיץ זה, לעומת גובה הפיצויים ששולמו כאשר לא הונהג שעון קיץ.

ובדבר החיסכון באנרגיה, מוטב היה שהשר משה שחל ייגש בר־צינות לבטל לאלתר את החשמל הניתן חינם לאלפי עובדי חברת החשמל — דבר שהיה מוסיף לקופת המדינה עד 21 מיליוני דולרים מדי שנה, שהם פי שלושה יותר מגובה החיסכון שנחסך השנה באנרגיה בשל הנהגת שעון קיץ.

מרדכי אשפיז
ירושלים

משהו יפה, משהו טוב

בתוכנית טלוויזיה זרה הראו ישראלי ששוהה בשבט אינדיאני של בני נבהו, המדריך אותם בשיטות ההשקיה וגידול ישראליות, עד שאדמת הערבה הצחיחה שלהם הצמיחה אוכל ירוק למשק החי ומזון לאכילה, לראשונה לשובעה בחייהם. בני ארצם, תושבי ארה"ב, לא ידעו או לא דאגו לסייע להם. הישראלי בא, חי אתם, עשה והצליח.

סיפור מרנין לב: מדוע לא ראינו אותו בטלוויזיה של ישראל? זו רק דוגמה אחת. העיתונות אינה שונה: בעיתונות חו"ל אני מוצא כתבות מפורטות על פיתוחים והבלטות של ישראלים — בעיתוני ישראל בקושי כמה שורות בעמוד פנימי, אם בכלל.

אולי כל עיתון יקצב מסגרת ידמית לסיפור חיובי, משהו יפה, טוב, מוצלח. אם הכתבים יידעו שהעיתון מחפש זאת, אז יימצאו מספיק נושאים שכיום מתביישים לפרסמם. כאילו מה שאינו סקנדל אינו מעניין.

יצחק קישון
נהריה

מה הוא רוצה משעון הקיץ?

אני לא מבין מה רוצה שר הפנים, הרב יצחק פרץ, משעון הקיץ. שהרי כבר סיכמנו שתאונות הדרכים הרבות בארץ באות עלינו בשל חילול שבת המוני, לא כן?

עמי קניג
תל־אביב

אונס פשוטו כמשמעו

טוב עשתה ועדת השרים לחקיקה כשפנתה להציע תיקונים לחוק האינוס הקיים ("הארץ", 27.8) אולם הביטוי שהיא משתמשת בו — "יחסי מין אלימים בין בני זוג" — מסולף ומטעה. האומנם נשים מפעילות אלימות כנגד בעליהן בקיום יחסי המין, או שהבעלים הם האלימים כלפי נשותיהם? ואם כך הדבר — מדוע לא לציין זאת במפורש?

אונס הוא אחד הביטויים היותר חריפים של יחסי הסטטוס הלא־שוויוניים בין נשים לגברים. ההתעלמות מהעובדה שאונס הוא פשע נגד נשים, המבוצע על־ידי גברים, מונעת את האפשרות להילחם בתופעת האונס באופן אפקטיבי באמת.

אסתר עילם
רמת אביב

אל תגעו בחופש הפרט

כל סיעון כשר להרחבת הכפייה הדתית: הרב פרץ מנסה להצדיק את תביעתו למניעת פישפשוק בנימוק שהקיוסקים ממוקמים על אדמות הקרן הקיימת.

האומנם שכח פרץ כמה שיכונים ושכונות שלמות נבנו בישראל על אדמות קרן קיימת, או שמא התערבות באורח חייו של הפרט, אף בתוך ביתו, נראית בעיניו רצויה.

יש להזכיר לו שקיימות קבוצות שונות עם תפיסות עולם מנוגדות, אשר רק עקרונות הדמוקרטיה — הכוללים את כיבוד חירות הפרט — מונעים מהן כפייה ודומה בביזיון המנוגד.

מנחם גולן
הרצליה

הפישפשוק: מה עניין קרן קיימת לכאן?

לחזור למחיר הדלק הריאלי

תאונות הדרכים הפכו לנושא בעל עדיפות גבוהה בסדר היום הלאומי. הצרה היא שהעוסקים הקבועים בנושא לא קיבלו תגבורת של מוחות כמתחייב ממורכבות הנושא.

האכיפה השגרתית של החוק והעבודה הנעשית על־ידי המשטרה אינה יכולה להוות פתרון לבעיית התאונות. העובדה המכרעת היא הגידול העצום בכמות כלי הרכב ללא הרחבה בתשתית, ובעניין זה העיוות הוא כה גדול, שכל המאמצים האחרים לא יוכלו להושיע.

התנאי ההכרחי לצמצום התאונות לפחות לשנה הקרובה הוא הקטנת מספר כלי הרכב הנעים על הכבישים.

הדרך להשיג זאת היא רק באמצעות הסברה להימנע מנסיעות לא חיוניות, הן על־ידי העלאה משמעותית של מחיר הדלק. העלאת מחיר הדלק היא הדרך היעילה למדי לצמצום נסיעות השבתות.

יש לחזור למחיר הריאלי שהיה לפני שנה־שנתיים. אפשר לקרוא לכך אגרה למלחמה בתאונות. הכסף שיזרום לקופת האוצר כתוצאה מכך ישמש להרחבת התשתית. תהיה בכך ברכה כפולה.

אינג' דוד דוד
הרצליה

יהודים צפופים

התגלגל לידי פרסום מטעם האגף לתרבות תורנית במשרד החינוך והתרבות הנקרא "דף לתרבות יהודית", גליון 157 מתמוז השנה.

נושא הגליון מוגדר כ"יחסי דתיים חילוניים" ובעמודו הראשון מופיעה כרזה המציגה בצורה גראפית נאה ומוצלחת שורה של בני אדם כששילוב הידיים יוצר מגן דוד. כליווי נכתבו שתי שורות משירו של אורי צבי גרינברג "עם לבדד" מ"ספר הקטרוג והאמונה":

"כתף אל כתף לכל יהי רווח / בין גוף יהודי למשנהו, צפופים"

אולם ראוי היה, והמיוחד בעבור האגף לתרבות תורנית, לצטט את שתי השורות שקדמו לשתי השורות שהובאו בכרזה, במלואן: "הגויים פתוחים לפניהם האש והים / ואנחנו בתרנו: חיים ותקומה למלכות, כתף אל כתף לכל יהי רווח / בין גוף יהודי למשנהו, צפופים עדת יהודים המצפה למשיח."

ישראל מידר
שילה

התזמורת הקאמרית הישראלית
מנהל מוסיקלי: יואב תלמי

"פסטיבל אמדאוס — סתיו"
תל־אביב, ירושלים
קונצ'רטות לפסנתר מאת מוצרט

° פיליפ אנטרמון, מנצח ופסנתרן
מוזיאון תל־אביב יום ב' 8.9.86, 20:30 אמדאוס מס' 2
יום א' 7.9.86, 20:30 "קולות וגוונים" קונצרט מס' 1 סידרה 1

מנצח: יואב תלמי

° אינגריד הבלר, אקיקו סגרה — פסנתרניות
תיאטרון ירושלים יום ג' 9.9.86, 20:30 — אמדאוס מס' 2
מוזיאון תל־אביב יום ד' 10.9.86, 20:30 — אמדאוס מס' 3
יום ה' 11.9.86, 20:30 "קולות וגוונים" קונצרט מס' 1 סידרה 3

° מלקולם פרייגר, שלמה שם־טוב — פסנתרנים
תיאטרון ירושלים מוצ"ש 13.9.86, 21:00 — אמדאוס מס' 3
מוזיאון ת"א יום א' 14.9.86, 20:30 — אמדאוס מס' 4
יום ב' 15.9.86, 20:30 "קולות וגוונים" קונצרט מס' 1 סידרה 2

° פנינה זלצמן, אוהד בן־ארי — פסנתרנים
תיאטרון ירושלים יום ג' 16.9.86, 20:30 — אמדאוס מס' 4
מוזיאון תל־אביב יום ד' 17.9.86, 20:30 — אמדאוס מס' 5
יום ה' 18.9.86, 20:30 "קולות וגוונים" קונצרט מס' 1 סידרה 4

כרטיסים: ירושלים — תיאטרון ירושלים, טל. 02-667167
ת"א — משרדי התזמורת, רח' ויצמן 4, טל. 03-210102
פתוח בין השעות 9:00 — 14:00

תזמורת סימפונית חיפה
HAIFA SYMPHONY ORCHESTRA
מנהל מוסיקלי: סטנלי ספרבר

עונת הקונצרטים הליט 1986/87
חויה מוסיקלית לכל המשפחה
5 קונצרטים לנוער

אודיטוריום - חיפה
יום א' שעה 17.00

בית נגלר קרית חיים
יום ב' שעה 17.30

קונצרט מס. 1
"הבה נבנה תזמורת"
מנחה ומנצח ירוחם שרובסקי.

קונצרט מס' 2
"עיבוד ומקור"
מנחה ומנצח סטיוון סלואן.

קונצרט מס' 3
"מצלילי התנ"ך"
מנחה ומנצח סטנלי ספרבר.

קונצרט מס' 4
"אופרה מהי"
מנחה ומנצח סטנלי ספרבר.

קונצרט מס' 5
"מן הצפוף"
מנחה ומנצח אריה ורדי.

החלה מכירת כרטיסי מנוי

על הבמה עם התזמורת
לאחר מכירת כל הכרטיסים באולם, לפי בקשת הקהל: החלה מכירת כרטיסי מנוי על הבמה לעונת הקונצרטים 1986/87 במחירי מבצע מיוחדים
פרטים ומכירת כרטיסי מנוי: משרדי התזמורת רח' בפונר 50. יום א'-ה' 8.30-18.00 טל. 660741, 641973, ובית נגלר ק. חיים, ימים א'-ה' 17.00-19.30 טל. 724694.

קולנוע / רחל גורדין

סאלי פילד וג'יימס גארנר, בסיפור אהבה במבנן ישן, על רקע הפרובינציה האמריקאית

משכנתא וחיסכון לתיכון

"הרומן של מרפי", קולנוע דקל, ת"א

"הרומן של מרפי" אינו סרט לצעירים. אין בו אפקטים חזקים, והוא מתנהל בניחותא, כמו מכונית הדולס הישנה של ג'יימס גארנר בסרט, המגיעה למהירות מכסימלית של 45 קמ"ש. כמו בעליה של המכונית, נראה גם הבימאי מרטין ריט כמי שאינו ממהר לשום מקום. מי שהקצב הזה איטי מדי לטעמו — שיידר, בבקשה. זה סיפור אהבה במבנה ישן, המצוייד בערכים בורגניים שמרניים. "מכיר את האופטע שלך, קח משכנתא על בית, ופתח חשבון חיסכון לתיכון", מייעצת גיבורת הסרט הגרושה לבעלה־לשעבר, בלי שמץ של לגלוג. זה שהוא אינו מקבל את עצתה מעיד רק על היותו לא־יוצלח, למי שמשלים עם לשה...

זה — "הרומן של מרפי" הוא סרט חביב, שאינו מעודד התרגשות יתרה, ואינו בולט לטובה או לרעה משום בחינה שהיא.

גיבורת הסרט, אמה (סאלי פילד), היא גרושה בת 33, המפרנסת את עצמה ואת בנה בעבודה קשה. בעקבות גירושיה היא עוקרת לעיירה קטנה, שבה היא מנסה לעסוק באילוף סוסים. היא יוצרת קשר רגשי עם בעל בית המרקחת המקומי, מרפי (ג'ימס גארנר), המוודע אותה על תענוגות החיים בפרובינציה: בינגו, משחק קלפים ברביעייה, מסיבת ריקודים לצלילי מנגינות ישנות דוגמת "ירח של נייר", ומכירה פומבית של סוסים.

המסעד המתאומת של בעלה־לשעבר מטילה צל על ההתפתחות הטבעית של יחסיה עם מרפי. אך כשהבעל־לשעבר מנסה להדביק את רגלי המחזר הזרע, ברור לכל צופה בר דעת שאין לו שום סיכוי.

מרטין ריט אינו בימאי מורד או חדשני. הוא מעדיף לצעוד לאורך שבילים סלולים. סרטיו ("הנוכל שחזר מן הכפור", "פיט וטילי", "נורמה ריי", "שם בהשאלה", "סאונדר", ועוד) ניחנו בדרך כלל בגישה פשוטה ובהתנהגות קולנועיים ישרים. "סאונדר", למשל, היה סרט על משפחה כושית, שיכול היה בקלות להיגרר לסנטימנטליות ושאנטנס, אך הצליח לשמור על פשטות ישנה. ב"הרומן של מרפי" מצייר ריט תמונה משכנעת של החוף בפרובינציה האמריקאית. מתחתולה, כשהגיבורה נוסעת עם בנה בדרכים המתפתלות ומגיעה לצריף בחור באמצע השממה, יש לסרט אופי אמריקני עממי. הבימוי של ריט, המרכיב את "הרומן של מרפי" מסצינות ארוכות, ושם את הדגש על הדמויות והיחסים ביניהן, תורם לאופי זה — קצת מסורבל, קצת איטי, לא אופנתי, אך נעים למדי.

סאלי פילד מגלמת, כתמיד, לחמנית ללאהוב, שהחיים לא האירו לה פנים. הגיע הזמן שתחליף את הסטריאוטיפ הזה. ג'ימס גארנר מגלם, אולי לראשונה בקריירה שלו, דמות אנושית. הוא עושה זאת בחולם לא רע.

הארץ ממליץ

תל אביב

עקבות אדרה (פריז) — הבימאית אבייס ואדרה עוקבת אחר השבועות האחרונים בחייה של נערה נוודת, שקפאה מקור ברחוב בצרפת. סרט בעל יופי מנסני, בביצועה של סנדרין בונר המצוינת.

שתי אבעבעות מצירון (פאר) — קורותיה של יהודיה ויו"ר קשנה בנד קופה האמריקנית של מלחמת לבנון, כמי שהם נראים בעיני החיל הפשוט. סרט פעולה מותח, תיאור חברתי אותנטי, והצגה לא פשטנית של סיטואציה פוליטית מורכבת, בבימויו של אלי כהן.

שואה (מוזיאון ת"א) — תשע וחצי שעות של ראיונות עם עדי ראיה, קורבנות ורוצחים. קלוד לנצמן משחזר את "הפתרון הסופי" לפרטי פרטים.

יומנו של צב (לב 3) — גבר ואשה בגיל העמידה משתפים פעולה בגניבת שלושה צבי ים מגן החיות הלונדוני ושחרורם במרחבי הים. תסריט של פינטר, משחק טוב של בן קינגסלי וגלנדה ג'קסון, ובימוי עדין של ג'ון אירווין, תורמים ליצירת קומדיה בריטית צנועה על בדידות בעיר.

זכרונות מאפריקה (שחף) — חייה של הסופרת איזק דינסן (הבארונית הדנית קארן בליקסן) בזמן לגידול קפה בקניה בראשית המאה. מריל סטריפ ורוברט רדפורד מככבים בסרט, שבויים על־ידי סידני פולק כרומנסה הוליוודית. נופים מקסימים ביופיים וקצב המרהיב את הלב.

שיבתו של לילה — (רב חן) — במשך לילה אחד ברובע הכהה בניו יורק עובר גיבור הסרט מעמדה של תייר למצב קיומי של חיה נרדפת. קומדיה שחורה, סוריאליסטית, בבימויו של מרטין סקורסזה.

נשיקת אשת העכביש (דיזנגוף 1) — ההומוסקסואל בגיל העמידה והמהפכן הסגפני כלואים בתא אחד בבית־סוהר ברזיל אמריקה. ויליאם הרט, בקטע ("פישוטה"), ויליאם הארט זכה בפרס "האוסקר" על משחקו בסרט זה.

בר 51 (גורדון) — אהבה אסורה בין אח ואחות, על רקע השוליים התברתיים בת"א, בסרטו של עמוס גוטמן. ("נגוע"). טיפוסים אותנטיים ושפת דיבור נכונה.

ירושלים

יומנו של צב (סמדר) — ראה לב 3, ת"א

חיפה

שיגעון של לילה (רב גת) — ראה רב חן, ת"א

בר 51 (ציגן, קרית־חיים) — ראה דיזנגוף 3 ת"א

שואה (קריאור) — ראה מוזיאון ת"א

שתי אבעבעות מצירון (שביט) — ראה פאר ת"א

"זכרונות אהבה מפריבנה" הסרט שוכה במיטב השבועים של השנה סרטו החדש של ג'יימס אייבורי — לפי ספרו של א.מ. פורסטר ("המעבר להודו").

"זכרונות אהבה מפריבנה" עם מגי סמית, הלנה בונם קרטר, ג'וליאן סנדס.

"זכרונות אהבה מפריבנה" בכורה ארצית
"צפון" ת"א 4.30 — 7.00 — 9.30

50
התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

הודעה למנויים

חידוש כרטיסי המנוי
לעונת היובל
תשמ"ז 1986/7
"משך עד 12 בספטמבר 1986"

בתל־אביב, במחלקת המנויים (היכל התרבות) בימים א', ב', ד', ה' בשעות 10.00 עד 13.00 בימי ג' בשעות 10.00 עד 20.00 בימי ו' בשעות 09.00 עד 13.00.

בירושלים, במשרד "בימות", רחוב שמאי 8 בימים א'-ה' בשעות 09.00 עד 13.00; 16.00 עד 19.00 בימי ו' בשעות 09.00 עד 13.00.

בחיפה במשרד התזמורת, בית הקרנות, רחוב הרצל 16 בימים א', ב', ד', ה' בשעות 09.00 עד 14.00 בימי ג' בשעות 14.00 עד 19.00 בימי ו' בשעות 09.00 עד 12.00.

פרק יומי
דניאל הי

משנה יומית
אהלות פט, ב־ג

דף יומי
חגי' יז

הלכה יומית
דר' הב' בסעי' דה, כדד

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום א' 7.9
תיאטרון הבימה
המלט: 20.30
הטמאבה: 20.30
היהודי הזה — כפר בלום

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

המוקד הרפואי במקרים דחופים כ"ס בערב עד למחרת ב־7 בבוקר במוקדת מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
בת ים 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 923333
רחובות 08־451333
בנימינה 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
ביום א'־ה' — 28.00—8.00
בימי ו' — 15.00—8.00
טלפונים: 03־433300, 03־433500
שקמי — עזרה רפואי לקשו
עזרה ביקור בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24—19:
טל' 03־7349111 "שקמי" קוד מנוי 222
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית:
24 שעות ביממה:
ירושלים 227171
תל־אביב 261111, 261115
חיפה 672222/3
נתניה 053־35816
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר־יעקב, 08־223958

מרכז מידע לקורבנות אונס
24 שעות ביממה:
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז מידע למצבי לחץ מטעם "יוזמה"
א' ד'ה 11.00־13.00
ב' ד'ד 16.00־18.00
טל' 220031
רח' נחמני 13 תל־אביב
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב: דיזנגוף סנטר קומה 3 ליד המעלית) טלפון: 294869, 03—288822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א'־ה בין 21.00 עד 24.00 ימי ו' ושבתי חג מ־ 18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה: רח' הנביאים 26, קומה ג', טל' 04־523—566. שעות הקבלה כל יום בין 20.00—23.00
שרות — שירות רפואי דחוף
24 שעות ביממה, כולל רופאת שיניים: ירושלים, מוקד יום * 668585, 669531 מוקד לילה, שבת וחג * 226191 מנוי מס' 1788 ולהזמנת הרופא לרופא תורן מכון ב"ד תל־אביב, מוקד יום * 218820, 218898
מוקד לילה * 631811 מנוי 3752 ולהזמנת הרופא לרופא תורן מכון ב"ד
יד בדד * אתר קופת לילד ולנוער תל אביב * לילד 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־17.00 עד 20.00.
חיפה ונהריה — 229488 מ־11.00 עד 20.00

תורנות בתי־חולים

תל אביב: איכילוב — (ילדים) איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים: בקור חולים — (כירורגית)
הדסה עין כרם — (ילדים, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג)
שערי צדק — (פנימית, נשים)

תורנות בתי־מרקחת

תל אביב: כניסה אבן גבירול 83 246003
בריאות המלך ג'ורג' 28 288731
ירושלים: מרפאת רוממה הגרא 28 523191
חיפה: יבנה אבן סינא 7 672288
חולון: אהרון הצעיר 52 889153
בת ים: קופ"ח עין יהב 2 884854
ויטמן: בן מבצר לבוטינסקי 71 7516272
נתניה: עירוני ת"ת 76 40967
פתח תקווה: קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
תל אביב, הדר מכנסת מוריקין קריית מוצקין 715136
רחובות: בניק הרצל 155 452154

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברה, במשפחה, מיניות — אמצעי מניעה.
ימים ב' ג' ד' — 17.00—20.00
בהרמשה 66 ת"א, טל' 281228
חיפה: ימים א' ד' 19.00—16.00 רח' המשורר 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

02—528231—2 03—432777 04—549121

הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ
מוגש כשירות לציבור על ידי

טלוויזיה

לימודית

08.00 עד כאן — חדשות קול ישראל
08.05 שעת בוקר
08.15 תלמוד
08.40 סבך לספרות (יסודי)
09.00 אנגלית ד'
09.30 השעה שלנו — כוכב הקסמים
10.10 אנגלית ד'
10.30 פרפר נחמד
11.00 חשבון ה' — מבוא לשברים
11.15 צרפתית
11.30 בגאוגרפיה ה'־ו' — יפן
12.00 ספרות (מנה"ל)
12.25 אנגלית ט'
13.00 אנגלית י'
13.30 מוסיקה
14.00 עד כאן — חדשות
14.05 שעת בוקר
14.15 בלי סדרה
14.45 אנגלית
15.00 האוניברסיטה הפתוחה
16.00 רגע מקסם

16.30 הצבורה של מושי
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 קופצי באוסטרליה — סדרה
18.20 סרט המשפחה
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) רגע פתוח — הנעירה המבולבלת
18.45 (ע) חידושים המבצעות
19.00 (ע) יומן השבוע
20.00 כותרות מבט
20.02 עד פה — עם הגבר דוד
21.00 מבט לחדשות ומוקד "ישר ראשון"
21.45 שושלת — סדרה אמריקאית
22.35 מוקד ביטחון — עניינים מבורגים
23.15 סיפורים מן הצד האפל — סרט מתח
23.40 מבט של יום חדשות

ירדן ערוץ 6

18.00 בית ספר לילדים, מבצר כשרונות צעירים
18.30 קודין לברזה היסטוריה
19.00 חדשות בערבית

19.15 לקט שירים
19.30 חדשות בעברית
19.45 מאגזין 01
20.00 חדשות בערבית
20.30 בצאלי והבוהו (סדרה קומית)
20.55 לקט שירים
21.10 היקום ואני (סדרה דוקומנטרית)
22.00 חדשות באנגלית
22.15 ראלאם

לבנון ערוץ 12

13.00 הדי הדשא
13.30 בית חולים (סדרה)
14.00 מוקדין 700
14.30 מעשיות משפחה (ערבית)
15.00 סרט (ערבית)
16.30 אי הסמוכן (מצויר ערבית)
17.00 חבית המעושף
17.30 ההצבעה עם לאבה הורן
18.00 מאנקי (סדרה)
18.30 משחות של כוכי (קומי)
19.00 חבית מוסיקלית
21.00 סרט "קמבן לירושה" עם רוק הדסון ובכורה ראש
22.30 מעשיות משפחה (ערבית)

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.07 בוקר טוב
07.30 שירית מוסיקלית
09.30 קונצרט בוקר
12.05 אמנים באולפן
13.00 קונצרט צהרים
15.00 מילון מוסיקלי
15.05 לנוד מה זה הוא את — ידון מוסיקלי
16.00 קונצרט מנחה
18.23 מוסיקה ליום ראשון
20.05 ערב טוב
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי
22.25 מילון מוסיקלי
22.30 מנגינות מוסיקליות בארץ

23.00 קונצרט ועוד

רשת א'

12.05 בקדומות הבוקר
14.05 לבת ולבן ולכל המשפחה
14.45 החול בשק — ליקוט כלכבי
15.30 עולם המדע
16.05 שאלה של טעם
17.30 האוניברסיטה המשודרת
18.06 מנחה ערב
18.30 מוקד היום בנג"ד
19.05 מהשבת ישראל
19.30 שירותים לשלום
22.05 המחר רגע

רשת ב'

18.06 מסיבת עיתונאים
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 עם ישראל

20.05 שלום לבדודי
22.05 תמונות כלי נשיפה
23.05 צלצול שלישי

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים
21.05 ארוס קדיש
23.05 והלילה הוא שירים

גלי צה"ל

18.05 שעה קלה על כלכלה
18.45 הולדת
19.05 עם הספרון
20.05 מוסיקה טובה
21.05 מבט קורמות
21.30 לילה לא שקט
22.05 על הרכב ועל הביטחון
23.05 שיחת הפוך — עם עדר פלום, מבכ"ל התיאטרון הקאמרי
00.05 ציפורי לילה משוחות

שידור קבוע

רשת א'

07.30 היו שירים — מפנוגים ישנים
08.05 הבה — עם בני הגיל
09.05 השיר לא המקולחים עבריים
09.30 מגבוהבעיות משפחה וחברה
10.30 רדיו קל — עברית קלה
11.10 שידור יומי לבתי הספר
11.30 המשכלה הרשת לכל

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 כוכב הבוקר
09.05 ביקורבית

10.10 כל צבעי הרשתמבוק יומי
12.10 אלקיפלוד ב"ב
13.00 בחגי הדוחוחת המוסמכים
14.00 בת צפק — הדי השחר
15.05 רגע קטו
16.05 שירים — ושיעורים
17.10 יומן כלכלה
17.40 על מסורים אנשים

רשת ג'

06.05 בחרה לאשר־להיטים
07.05 שיר בבוקר־בבוקר־פזמונים
09.03 סת, כבר משפט
10.05 דברים טובים
11.05 שעה השמה
12.05 שבעים מי יודע
13.05 רק בימי חול
14.05 שמן תמר

גלי צה"ל

06.05 צלילי בוקר
06.30 מוקדים עין — מידע ומוסיקה
07.07 שבע אומר שבע
08.05 בוקר־טוב ישראל — אקטואליה
09.05 אילה בוקר
10.05 הפסקת עשר
11.05 נבון לקבסיל
13.05 להיט לתמנון — מפגשים ישראליים
14.05 דרדריקומי
15.05 מרשה יומית
16.05 ארבע אחר הצהרים־שירים
17.00 ערב טוב ישראל

13.05 הרא הדש והשדש
16.05 הצבע יומית

קולנוע

תל־אביב

אורלי — רכבת אל השמש 5.00, 7.15, 9.30
אלנבי — הלך עם הרוח 4.30, 8.15
אסתר — הרטפיסט 5.00, 7.30, 9.40
בית לסין — אבודים באמריקה 11.15
בן יהודה — אהבה לשוקים 5.00, 7.15, 9.30
גורדון — מקורני 5.00, 7.30, 9.30
גת — הצבע ארגמן 3.15, 6.15, 9.15
דיזנגוף 1 — נשיקת אשת העכביש 11.00, 1.30, 4.30, 7.15, 9.40
דיזנגוף 2 — 3 רוקים ותינוק 11, 1.30, 4.30, 7.15, 9.40
דיזנגוף 3 — ראן 11.00, 2.00, 6.30, 9.30
דקל — הרומן של מרפי 7.15, 9.30
הדייב און — עקבות 7.30, 9.30, מרס סקס 12.00
הוד — תעלול קטלני 5.00, 7.30, 9.30
רב חן: רב חן 1 — היהלום מבבורלי הילס 2.30, 5.00, 7.35, 9.55
חן 2 — שגעון של לילה 5.00, 7.40, 9.45
חן 3 — אבא יש רק אחד 5.10, 7.45, 9.50
חן 4 — מרגלים שכאלה 11.00, 2.00, 5.00, 7.40, 9.50
חן 5 — בי"ס לשוטרים מתקדמים 11.00, 2.00, 5.10, 7.40, 9.45
לימור — הפרש שידע יותר מדי 5.00, 7.15, 9.30
לב 1 — יפה בוחר 1.45, 5.00, 7.40, 9.40
לב 2 — אבות משונות 1.45, 5.00, 7.40, 9.40
לב 3 — יומנו של צב 1.45, 5.00, 7.40, 9.40
לב 4 — בגדגדו המגן 1.45, 5.00, 7.40
משמר — 9.30
מוזיאון ת"א — "שואה"
מקסים — הקלה מתקאה 5.00, 7.30, 9.30
מרכז התורה הישראלית — 7 ישראלית 10.00
סינמה 1 — על הור הגבוה 5.00, 7.30, 9.30
סינמה 2 — השגעון הגדול 5.00, 7.30, 9.30
פאר — שתי אבעבעות מצירון 5.00, 7.30, 9.30
סינמטק — התנגשות 7.30, האמא 9.30
פריז — עקבות אדרה 12.00, 2.00, 4.00, 7.15, 9.30, מציצים 11.30 בלילה
צוותא — ילדי המדרכות 8.00
צפון — זכרונות אהבה מפרובנס 4.30, 7.00, 9.30
שחף — זכרונות מאפריקה 5.45, 9.15
תכלת — חברים של אלכס 4.30, 7.15, 9.30
תמוז (מוזיאון רמת אביב) — כלם נפלו על הראש 7.15, 9.30, מותח גבוה 11.45
תל־אביב — קוד הרעם 5.00, 7.15, 9.30

רמת השרון

כוכב — קורא לי מרינטי 7.00, לנוד משמר 9.30

ירושלים

אדיסון — תעלול קטלני 4.30, 7.30, 9.30
אורגיל — מהרוכים באהבה 10.30, 12.30, היהלום מבבורלי הילס 5.00, 7.15, 9.30
אורנה: אור 1 — הצבע ארגמן 8.30
אור 3 — סיפורה של אבנם 4.30, 7.30, 9.30
ארמון — הרישה מבורשת באוחזה 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון — עשרת המקהלה 4.00, מפגשים בסימני השנה 6.15, סודי ביותר 8.00, הפלישה להוליווד 1941 9.45, כל מה שרצית לדעת על סין 12.00
בינייני האומה — זכרונות מאפריקה 6.15, 9.00
הבירה — שתי אבעבעות מצירון 4.30, 7.30, 9.30
כפיר — יפה בוחר 4.30, 7.30, 9.30
מיטשל — אהבה על הולנבה 7.15, 9.30
עדן — הרטפיסט 4.30, 7.30, 9.30
סמדר — יומנו של צב 7.00, 9.15
רון — עקבה 4.30, 7.30, 9.30
סינמטק 1 — באריה 7.00, משורר של מילר 9.00
סינמטק 2 — שוער בשחבה 7.30, שערי הרסמה הבת האלמונת 9.30

פתח־תקווה

היכל 1 — נשיקת אשת העכביש 4.30, 7.15, 9.30
היכל 2 — רכבת אל השמש 4.30, 7.15, 9.30
היכל 3 — תעלול קטלני 4.30, 7.15, 9.30

רחובות

בית העם — עשרת המקהלה 8.00
דוד — שלושה רוקים ותינוק 7.15, 9.15
חן — שיגעון השיש 7.15, 9.15

רמת־גן גבעתיים

ארמון — הרטפיסט 7.30, 9.30
אורדע — אהבה מחודשת 7.15, 9.30
ארמון — היהלום מבבורלי הילס 5.00, 7.30, 9.45
הדר — יפה בוחר 4.30, 7.15, 9.30
ליליד — פנט עסקים של אבא 7.00, 9.30
רב גן — רמת גן: גן 1 — הצבע ארגמן 6.00, 9.00
גן 2 — מהרוכים באהבה 5.00, 7.30, 9.40
גן 3 — רמבו הפיל המעשי 5.00, סירה של אבנם 7.30, 9.45
גן 4 — מקורני 5.00, 7.30, 9.45
שביט — בי"ס לשוטרים מתקדמים 7.15, 9.30

נצרת עילית

מתנ"ס ברקובין — צחוק מי ששופר 9.00

כפר סבא

חן — כוכב הצוף 7.00, 9.15
עמל — בי"ס לשוטרים מתקדמים מס' 3 הקרב על החוף 7.00, 9.30

חיפה והסביבה

אורה — אגבע משולשת 4.30, 7.00, 9.15
אורלי — אהבות משונות 7.00, 9.15
אטמוספרטון — שלושה רוקים ותינוק 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — קוד הרעם 4.30, 7.00, 9.15
חן — קראטה קיד 2 4.30, 7.00, 9.15
עממי — תעלול קטלני 4.30, 7.00, 9.15
עמק — מים מים 7.00, 9.15
פאר — היהלום מבבורלי הילס 4.30, 7.00, 9.15
קרן אור המחודש — שואה פרק א' 15.00, 18.30
רון — יפה בוחר 4.30, 7.00, 9.00
רב גת 1 — הצבע ארגמן 6.00, 9.00
רב גת 2 — קריאת הקרב 7.00, 9.15
שביט — שתי אבעבעות מצירון 7.00
אורות — התיק חתיך 7.00, 9.15
בית העם — הדירות הבית מתפרק 9.15
סינמטק — שואה חלק א' 13.00, 19.00
זהבהל — שודדי השווקים 9.15
ציגן — קראטה קיד 5.00, 7.00
מכורן — הצבע ארגמן 8.30
מכמר — שתי אבעבעות מצירון 7.15, 9.15

חולון

מתנס קרית שרת — מרץ וקרית הקסמים 4.30, שיכורון חושים 7.30, 9.30
מגדל — היהלום מבבורלי הילס 7.30, 9.40
ארמון — צעירים וקשוחים 7.15, 9.30
מכבי — המרדים בגיל זה 5.00, 7.15, 9.30
ריגה — תעלול קטלני 5.00, 7.15, 9.30

בת־ים

אודיטס — בי"ס לשוטרים מתקדמים 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות — זכרונות מאפריקה 6.15, 9.30

הרצליה

דוד — סינדרלה והבלבלב הבזול 5.00, שיכרון חושים 7.15, 9.30
תיכל — מוסד השנר ניגבה 4.30, 7.15, 9.30
תפארת — גשר הבדול 7.15, 9.15
מנין ורמאל — רק בין חברים 7.00, 9.30

חדרה

הדרה — קוברה 7.00, 9.15
חן — שתי אבעבעות מצירון 4.30, 7.00, 9.15

נתניה

סמדר — הצבע ארגמן 7.30, 9.15
שרון — היהלום מבבורלי הילס 5.00, 7.00, 9.15

עפולה

היכל התרבות — זאב בעיר 7.00, 9.15